

VILJANDIMAA
OMAVALITSUSTE LIIT

CIVITTA

\ KVALITEETSE HUVIHARIDUSE KORRALDAMISE PERSPEKTIIV VILJANDIMAAL

UURINGU ARUANNE

Veebruar 2022

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

SISUKORD

MÕISTED	3
SISSEJUHATUS	4
1. ÜLEVAADE HUVIHARIDUSE KORRALDUSEST VIJJANDI MAAKONNAS	5
1.1. Arengusuunad rahvastikus.....	5
1.2. Arengusuunad hariduspoliitikas	6
1.3. Huvihariduse korraldusest üldiselt	7
1.4. Huvihariduse korraldus Viljandi linnas.....	9
1.5. Huvihariduse korraldus Viljandi vallas	17
1.6. Huvihariduse korraldus Põhja-Sakala vallas	21
1.7. Huvihariduse korraldus Mulgi vallas.....	25
2. HUVIHARIDUSMUDELITE VÕRDLEV ANALÜÜS	33
2.1. SWOT 1: Huvihariduse tänane mudel Viljandi maakonnas	34
2.2. SWOT 1: Huvihariduse tsentraliseeritud mudel Viljandi maakonnas.....	35
2.3. Laste ja noorte arv	36
2.4. Kvalifitseeritud personal	38
2.5. Huvihariduse kättesaadavus ja ligipääs	39
2.6. Ruumid ja inventar.....	41
2.7. Finantsmudel	42
2.8. Tegutsemisvorm ja juhtimine	44
2.9. Järeldused: Huvihariduse korralduse optimaalne mudel	45
LISAD	47
Lisa 1: Ülevaade Viljandi maakonna kohalike omavalitsuste huvihariduse ja huvitegevuse toetustest	47
Lisa 2. Lastevanemate rahuoluküsitluse tulemused	49
Lisa 3. Viljandi maakonna munitsipaalhuvikoolide eelarved ja täitmine (2020 ja 2021).....	66
Lisa 4. Viljandi maakonna munitsipaalhuvikoolide kulud, tulude osakaal ja kulu õpilase kohta (2020 ja 2021)	68

MÕISTED

Huvikool - huvikool on haridusasutus, mis tegutseb noorsootöö valdkonnas ning loob huvihariduse omandamise ja isiksuse mitmekülgse arengu, sealhulgas oma keele ja kultuuri viljelemise võimalused huvihariduse erinevates valdkondades.¹ Huvikoolides õpetatavad huvialad liigitatakse järgmiste valdkondade alusel: sport, tehnika, loodus, üldkultuur, muusika ja kunst.²

Huvitegevus ja huviharidus - noorte huviharidus ja huvitegevus on pikaajaline (huviharidus) või lühiajaline (huvitegevus) süsteemne juhendatud tegelemine huvialaga vaba tahte alusel tasemeõppest ja tööst vabal ajal süvendatud teadmiste ja oskuste omandamiseks valitud huvialal.³

Noorsootöö - noorsootöö on tingimuste loomine noore isiksuse mitmekülgseks arenguks, mis võimaldab noortel vaba tahte alusel perekonna-, tasemeharidus- ja tööväliselt tegutseda.⁴

Õppur ja õppiv isik - vastavalt Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt hallatava haridusandmete portaali Haridussilm määratlusele tuleb eristada mõisteid õppur ehk õpisündmuste arvu ning õppivat isikut, kuna üks õppiv isik võib õppida samal ajal mitmes erinevas huvikoolis mitmel erineval õppekaval. Kuna õppivate isikute arv on Haridussilma andmebaasides summeeritud isikupõhiselt, võib õppivate isikute arv kokku olla väiksem, kui huvikoolide õppekavade lõikes õppivate isikute arv.

Õmblusteta hariduskeskkond – haridusmaastik, mis hõlmab ja ühendab üldharidust, huviharidust, kutseharidust, kõrgharidust, noorsootööd, kunsti- ja mäluasutusi, virtuaalõppe võimalusi, töökohapõhise õppe, vabakondliku tegevuse jm. Õppijal peaks olema võimalik oma pädevusi ja oskusi täiendades liikuda haridusmaastikul nii, et kõik õppides omandatu kajastuks ka tema edasijõudmises formaalhariduse õppekava raames, näiteks VÕTA süsteemi või individuaalse õpiportfoolio kaudu.⁵

Arvestades uuringu sihtgruppide väljendusviise seoses selle mõistega, kasutatakse käesoleva töö raames selle mõiste puhul hoopis sõna "lõimimine", kuigi selle sisuline tähendus erineb mõnevõrra õmblusteta hariduskeskkonna mõiste sisust.

---

¹ Huvikooli seadus, § 3: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13339594>

² Huviharidusstandard, § 6: <https://www.riigiteataja.ee/akt/12809661>

³ Haridus- ja Teadusministeerium, Noorsootöö strateegia 2006-2013: https://www.hm.ee/sites/default/files/noorsootoo_strateegia_0.pdf

⁴ Noorsootöö seadus, § 4: <https://www.riigiteataja.ee/akt/NTS>

⁵ Haridus- ja Teadusministeerium, Tark ja Tegus Eesti 2035: https://www.hm.ee/sites/default/files/tark_ja_tegus_kogumik_a4_veebi.pdf

SISSEJUHATUS

2021. aasta sügisel algatas Viljandimaa Omavalitsuste Liit uuringu huvihariduse korraldamise hetkeolukorra kaardistamiseks Viljandimaal ning perspektiivide analüüsimiseks.

Lähtudes eesmärgist anda lastele ja noortele Viljandimaal parimad võimalused munitsipaalharidusasutustes huvihariduse omandamiseks ning võttes arvesse rahvastikumuutuseid maakonnas, on uuringu ülesandeks selgitada välja optimaalne huvihariduse korraldamise mudel.

Viljandimaal toimub täna huvihariduse andmine 10 munitsipaalhuvikoolis 4 omavalitsuse territooriumil, lisaks pakuvad kõikides omavalitsustes teenuseid ka erahuvikoolid ja huvitegevust pakuvad ühingud.

Tänase mudeli kohaselt korraldab iga omavalitsus oma haldusterritooriumil paiknevate munitsipaalhuvikoolide ülalpidamist ja juhtimist. Alternatiivse lähenemisena on käesoleva töö raames analüüsitud ka tsentraliseeritud mudelit, kus huvihariduse andmiseks on kõik munitsipaalhuvikoolid seotud ühtseks terviklikuks huvikooliks paiknemisega keskustes või vastavalt elanikkonna vajadustele piirkondades.

Uuring viidi läbi kolmes etapis perioodil november 2021- veebruar 2022.

Uuringu esimeses etapis teostati dokumendianalüüs, millega kaardistati Viljandi maakonna huvihariduse hetkeolukord. Selle tulemused on kirjeldatud aruande esimeses osas, kus esmalt avatakse probleemi laiemat tausta ning tehakse kokkuvõtte arengutest rahvastikus ning hariduspoliitikas. Seejärel antakse ülevaade Viljandimaa huvihariduse korraldusest nii kogu maakonna vaates kui ka iga kohaliku omavalitsusüksuste kaupa kaardistades nendes tegutsevad munitsipaalhuvikoolid peamiste näitajate lõikes (õppurid, pedagoogid, õppekavad, erialad, õppekohtade maksumus, eelarved). Lisaks tuuakse välja ka omavalitsustes tegutsevad erahuvikoolid ning huvitegevust pakuvad ühingud, munitsipaalhuvihariduse arengu- ja investeringuvajadused ning finantsmudelid.

Uuringu teises etapis viidi läbi intervjuud kõikide kümne (10) munitsipaalhuvikooli juhiga, samuti koguti tagasisidet munitsipaalhuvikoolide lapsevanematelt veebiküsitluse kaudu.

Lapsevanemate rahulolu küsitluse tulemused ja nende kokkuvõtte on toodud aruande Lisas 2.

Munitsipaalhuvikoolide juhtidega tehtud intervjuude raames kogutud info on integreeritud huviharidusmudelite võrdlevasse SWOT-analüüsi, mis teostati uuringu kolmandas etapis.

Dokumendianalüüsi, lapsevanemate tagasiside, huvikooli juhtide intervjuude ja SWOT-analüüsi käigus kogutud info ja tehtud järelduste põhjal on töö tulemusena kirjeldatud optimaalne huvihariduse mudel Viljandimaal. Soovitustes on juhitud Eesti Haridusvaldkonna arengukavas kirjeldatud tegevussuundadest, samuti Viljandi maakonna arengustrateegia 2035 prioriteetidest ning Viljandimaa omavalitsuste arengukavade põhimõtetest.

1. ÜLEVAADE HUVIHARIDUSE KORRALDUSEST VIJANDI MAAKONNAS

1.1. ARENGUSUUNAD RAHVASTIKUS

Käesoleva uuringu keskseks küsimuseks on kvaliteetse huvihariduse andmise perspektiiv Viljandimaal. Vajadus huviharidusmaastikku lähemalt analüüsida on suuresti tingitud rahvastiku demograafilisest olukorrast.

Viljandi maakonna rahvaarv on kahanenud kogu taasiseseisvumise perioodil ning oluliselt kiiremini võrreldes kogu Eestiga. Vastavalt Statistikaameti andmetele elas 2021. aasta alguses Viljandi maakonnas 45 877 elanikku, neist 37% Viljandi linnas, 30% Viljandi vallas, 16% Mulgi vallas ning 17% Põhja-Sakala vallas.

Viljandimaa Omavalitsuste Liidu poolt 2020. aastal algatatud Cumulus Consulting OÜ poolt teostatud uurimuses "Maakonnaülese õppekorralduse analüüsi teostamine hariduslike erivajadusega laste haridusteenuseks" tuuakse välja järgmised viimase 15 aasta jooksul maakonnas aset leidnud muutused rahvastikus:

- vanusrühm 0-6 eluaastat on kahanenud ligi 400 lapse võrra (aastakeskmiselt -0,7%), samas on viimasel viiel aastal laste arv püsinud pigem stabiilne;
- vanusrühm 7-18 on kahanenud ligi 3600 lapse võrra (aastakeskmiselt -2,6%), samas on kahanemise tempo aeglustunud ja viimasel viiel aastal on laste arv püsinud stabiilne;
- tööealiste arvukus on kahanenud enam kui 7600 võrra (aastakeskmiselt -1,5%) ning kahanemise tempo on kiirenenud;
- eakate arv on stabiilselt enam kui poole protsendi võrra aastas kasvanud

Nimetatud töös jõuti rahvastiku analüüsi tulemusena järeldustele, et prognoositavalt elab kümne aasta möödudes maakonnas 10% ja aastaks 2040 kuni 20% vähem elanikke. Sünnipõlvkonna keskmine suurus väheneb juba aastaks 2030 u 20% võrra misjärel stabiliseerub tasemel u 340 last aastakäigus.

Statistikaameti juhtivanalüütik Mihkel Servinski ja Helerin Rannala on oma kirjutises "Viljandi maakonna ja Viljandi linna rahvastiku areng"⁶ juba 2012. aastal sõnastanud võtmeküsimuse, kuidas pidurdada rahvaarvu vähenemist maakonnas, järgmiselt:

"Alahindamata seda, kui tähtis on suurendada sündide arvu ja vähendada surmade arvu Viljandi maakonnas ja Viljandi linnas, samuti teistes Eesti piirkondades, pidurdamiseks rahvaarvu langust, on peamine tegur, mille abil saaks rahvastiku arvu stabiliseerida, siiski ränne. Tuleks püüda suurendada sisserännet ja vähendada väljarännet. Viljandi maakonnas ja Viljandi linnas väheneb rahvaarv negatiivsest rändest tingituna rohkem kui negatiivse loomuliku iibe tõttu."

Samas kirjutises pakuvad autorid ka lahenduse, kuidas sisserännet suurendada ja väljarännet vähendada. Selleks lahenduseks on tagada töö olemasolu. See tõdemus on tänaseks sisse kirjutatud ka Viljandimaa Omavalitsuste Liidu poolt algatatud Viljandi maakonna arengustrateegiasse 2035+⁷:

"Viljandimaa elanike arvu vähenemise peamine põhjus on atraktiivsete töökohtade vähesus maakonnas. Konkurentsivõime tõstmine väärtuslikke töökohti luues on Viljandimaa arengu peamine tee. Luues töökohti, tõstame konkurentsivõimet."

⁶ Eesti Statistikaamet: Statistika Kvartalikirj 1/2012, <https://www.digar.ee/arhiiv/nlib-digar:278631>

⁷ Viljandi maakonna arengustrateegia, https://www.riigiteataja.ee/aktiilisa/4040/1201/9015/m62_Lisa2_arengustrat.pdf#

Lähtudes nimetatud ülesandepüstitusest on maakondlikus arengustateegias kavandatud neli arengusuunda, mis on toodud prioriteetsuse järjekorras:

- inimkapitali arendamine;
- ettevõtluskeskkonna ja majanduse edendamine;
- maine tõstmine;
- elukeskkonna ning tehnilise ja sotsiaalse taristu arendamine.

Kõige esimesel kohal nimekirjas on inimkapitali arendamine, sest inimene on Viljandi põhiväärtuseks ja nii on arengustrateegia peamiseks eesmärgiks tagada, et Viljandimaa inimene oleks õnnelik oma elukaare igas etapis.

1.2. ARENGUSUUNAD HARIDUSPOLIITIKAS

2018. aastal alustas Haridus- ja Teadusministeeriumi oma valitsemisala strateegilise planeerimise järgmiseks pikemaks perioodiks, mille tulemusena valmis 2019. aastal visioonidokument Tark ja Tegus Eesti 2035. Dokumendis otsitakse sajakonnast asjatundjast koosneva ekspertide kogu abil vastust küsimusele, mis suunas peaks Eesti ühiskonda hariduse, teaduse, keele- ja noorsootöö korraldamise kaudu arendama.

Ka haridusvaldkonna visioonidokumendis rõhutatakse, et kahaneva rahvastiku tingimustes muutub üha olulisemaks, et iga inimese tegevus oleks tulemuslik ja võimed välja arendatud. Selle tulemusena suurenevad ootused haridusele, et toetada iga inimese arengut kogu elukaare jooksul.⁸

Nii on käesoleva uuringu teemakäsitluse puhul tähtis lisaks demograafilisele olukorrale arvestada ka Eesti haridussüsteemi tulevikusuundumustega, mis eeldavad tänaste õpetamismeetodite ja -keskkondade põhimõttelist ümberkujundamist.

Vastavalt haridusvaldkonna visioonidokumendile on tulevikuhariduse kaks peamist alustala elukestev õpe ja paindlikud õpiteed:⁹

Elukestev õpe: õppimine on elukestev ja toimub sujuvalt erinevates õpikeskkondades (õppeasutustes või õpikeskkustes, huvihariduses, noorsootöös ja töökohapõhiselt). Haridussüsteem on üles ehitatud koostööle ning formaal- ja mitteformaalharidus on senisest rohkem lõimitud. Õppimine muutub õppijakeskseks (lähtub õppija vajadustest) ning seab eesmärgiks võimestada õppijat ja luua talle eeldused täisväärtuslikuks eluks ja eneseteostuseks kolmes rollis: tööelus, kodanikuna ja isiklikus elus.

Paindlikud õpiteed: aastaks 2035 kaovad barjäärid formaal- ja mitteformaalhariduse ning töökohtades toimuva õppe vahel, pakkudes võimalusi paindlike õpiteede loomiseks. Paindlike õpiteede kujundamisel arvestatakse igaühe võimete ja huvide ning tööturu vajadustega.

Nendest põhiideedest kantuna koostas Haridus ja Teadusministeerium Eesti Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035¹⁰, mille üks kolmest strateegilisest eesmärgist on tagada haridussüsteem, mis võimaldab sujuvat liikumist haridustasemetel ja -liikide vahel ning kus on tagatud valikurohked ja kättesaadavad õpivõimalused.

Selle eesmärgi saavutamiseks on arengukavas planeeritud järgmised tegevussuunad:¹¹

⁸ https://www.hm.ee/sites/default/files/tark_ja_tegus_kogumik_a4_veebi.pdf, lk 69

⁹ https://www.hm.ee/sites/default/files/tark_ja_tegus_kogumik_a4_veebi.pdf, lk 26

¹⁰ Eesti Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035, kinnitatud Vabariigi Valitsuse poolt 11.11.2021: https://www.hm.ee/sites/default/files/haridusvaldkonna_arengukava_2035_kinnitatud_vv_0.pdf

¹¹ Seletuskiri "Vabariigi Valitsuse protokollilise otsuse „Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035 esitamine Riigikogule“ eelnõu juurde”:

https://www.hm.ee/sites/default/files/seletuskiri_haridusvaldkonna_arengukava_2035_2510.pdf

- Tagatakse kvaliteetset haridust pakkuv, kaasav ja kestlik õppeasutuste võrk ja taristu, et haridus oleks kättesaadav ja ligipääsetav eri sihtrühmadele ning õppekeskkond toetaks nüüdisaegset õpikäsitust.
- Tagatakse paindlikud õpivõimalused, kvaliteetse hariduse kättesaadavus ja toetatud õpe, et vähendada õppest väljalangemist ja katkestamist ning rakendada maksimaalselt iga inimese potentsiaali.
- Luuakse terviklik lahendus mitteformaal- ja informaalõppe arvestamiseks formaalõppes, et tasemeõppe õppekavade täitmisel saaks senisest suuremal määral arvestada mitmesugustes keskkondades, nt digikeskkonnas, töökohal, koolituskeskuses, kultuuriasutuses, noortekeskuses ja -programmis, huvikoolis, spordiklubis või keskkonnahariduskeskuses õpitut.

Nii on tuleviku arengusuunaks hariduspoliitikas õmblusteta haridussüsteem, mis huvihariduse kontekstis tähendab seda, et haridussüsteem toetab huvikoolides õpitava arvestamist üldhariduskoolide õppekavades ning sujuvat liikumist ühest institutsioonist ja tasemelt teisele.

1.3. HUVIHARIDUSE KORRALDUSEST ÜLDISELT

Viljandimaa koolivõrk on suhteliselt hästi välja arendatud, kuid üha kahanev rahvastik tingib vajaduse koolivõrgu korrastamise järele. Viljandi maakonna arengustrateegia 2035+ on seadnud prioriteediks, et Viljandimaal antava hariduse, sealhulgas huvihariduse kvaliteet ja kättesaadavus on tagatud ka muudatustega kohanemise tingimustes.

Huviharidus Viljandi maakonnas on täna korraldatud 10 munitsipaalhuvikoolis, mis paiknevad nelja omavalitsuse (Põhja- Sakala vald, Viljandi linn, Viljandi vald, Mulgi vald) territooriumil.

Tänane huvihariduse mudel maakonnas tugineb kohaliku omavalitsuse korralduse seadusega omavalitsusüksustele pandud kohustusel korraldada vallas või linnas noorsootööd ning omavalitsusüksuse omanduses olevate huvikoolide ülalpidamist. Nii koordineerib lga omavalitsus eraldiseisvalt oma haldusterritooriumil paikneva(te) kooli(de) tegevust.

Kokku õppis Viljandimaa huvikoolides haridusportaali Haridussilm andmete kohaselt 2020/2021 õppeaastal 1895 last vanuses 0-26 aastat 120-l erineval õppekaval.

Umbes 15% lastest õppis rohkem kui ühe õppekava alusel või mitmes erinevas huvikoolis, seega on õppurite ehk õpisündmuste arv kogu maakonnas 2183.

TABEL 1: VILJANDIMAA ELANIKE (STATISTIKAAMET, 01.01.2021), MUNITSIPAALHUVIKOOLIDE ÕPILASTE JA PEDAGOOGIDE ARV (ALLIKAS: HARIDUSSILM, 2021)

OMAVALITSUS	ELANIKKE OMAVALITSUSES 01.01.2021 SEISUGA	ÕPPUREID MUNITSIPAAL- HUVIKOOLIDES VANUSES 0-26A 2020/2021	ÕPPIVAID ISIKUID MUNITISPAAL- HUVIKOOLIDES VANUSES 0-26A 2020/2021	PEDAGOOGE SUMMARSELT MUNITSIPAALHUVI- KOOLIDE PEDAGOOGIDES ARVUST *
VILJANDI LINN	16875	1755	1496	101
MULGI VALD	7372	177	173	25
VILJANDI VALD	13758	139	120	10
PÕHJA-SAKALA VALD	7872	112	106	23
KOKKU	45877	2183	1895	159

Kõige enam lapsi õppis Viljandi linna munitsipaalhuvikoolides, kus oli kokku 1496 õpilast, kellest ligi kolmandik (469 õpilast) moodustasid naaberomavalitsuste lapsed ning kaks kolmandiku (1107 õpilast) Viljandi linna lapsed.¹²

Vastavalt huvikooli seadusele grupeeritakse huvikoolide õppekavad viie valdkonna alusel: sport, tehnika, loodus, üldkultuur, muusika ja kunst.

Kõige rohkem lapsi õppis 2020/2021 õppeaastal muusika ja kunsti (47%) ning spordi (43,2%) valdkonnas, järgnevad üldkultuuri sh rahvuskoolide valdkond (7,7%), tehnika (2%) ning loodus (0,1%).

Kui Viljandi linnas on huvikoolide poolt kaetud kõik viis valdkonda, siis Mulgi vallas puudub võimalus õppida tehnika- ja looduse- ning Põhja-Sakala vallas looduse valdkonna huviringides. Viljandi vallas saab seoses Päre Spordihoonet sulgemisega 2021. aastal õppida nüüd ainult muusika ja kunsti valdkonna huviringides.

Viljandimaa huvikoolides töötas 2020/2021 õppeaastal kokku 147 pedagoogi. Mõned pedagoogid olid seotud mitme õppekava või erinevate huvikoolidega, seega oli pedagoogide üldarv huvikoolide lõikes 159.

Pedagoogid töötasid järgmistel ametikohtadel: õpetaja (65,3%), treener (26,4%) ning huvihariduse spetsialist (8,3%).

Ligi neljandik pedagooge (23,8%) olid vanuses 60a ja vanemad, mis on ca 5% kõrgem näitaja võrreldes Eesti keskmisega.

TABEL 2: VIJANDIMAA MUNITSIPAALHUVIKOOLIDE PEDAGOOGIDE VANUSELINE JAOTUS VÕRRELDDES KOGU EESTIGA (ALLIKAS: HARIDUSSILM, 2021)

Pedagoogide vanus	Viljandi maakond %	Kogu Eesti %
Noorem kui 30	17,7	20,2
30-39a	17,0	22,6
40-49a	21,8	20,0
50-59a	19,7	18,9
60a ja vanem	23,8	18,3

Perioodil 2016-2021 on pedagoogide keskmine arv valdkondade kaupa püsinud muutumatuna välja arvatud muusika valdkonnas, kus on viie aasta jooksul pedagoogide arv tõusnud ca 20% ehk 19 pedagoogi võrra.

TABEL 3: VIJANDIMAA PEDAGOOGIDE ARVU MUUTUS MUNITSIPAALHUVIKOOLIDE VALDKONDADE LÕIKES 2016-2021 (ALLIKAS: HARIDUSSILM, 2021)

Õppeaasta/pedagoogide arv valdkondade lõikes	Loodus	Muusika ja kunst	Sport	Tehnika	Üldkultuur ja rahvuskoolid
2016/2017	0	81	36	4	6
2017/2018	0	93	37	4	6
2018/2019	0	97	35	4	7

¹² Allikas: Viljandi linn, Huvihariduse ülevaade 2017-2021, EHS-e andmete põhjal

Õppeaasta/pedagoogide arv valdkondade lõikes	Loodus	Muusika ja kunst	Sport	Tehnika	Üldkultuur ja rahvuskoolid
2019/2020	1	102	32	4	6
2020/2021	1	100	35	4	7
Muutus 2016-2021	1	19	-1	0	1
Muutus (%)	-	23,5	-2,8	-	16,7

Vaadeldaval perioodil (2016-2021) on muusika ja kunsti valdkonnas tõusnud ka õpilaste arv (+2,9%), kuid see tõus ei ole vastavuses pedagoogide arvu tõusule.

Lisaks muusika ja kunsti valdkonnale on õppureid perioodil 2016-2021 juurde tulnud ka üldkultuuri sh rahvuskoolide valdkonnas (+7,7%), teistes huvihariduse valdkondades on aga õpilaste arv languses.

TABEL 4: VIJANDIMAA ÕPPURITE ARVU MUUTUS MUNITSIPAALHUVIKOOLIDE VALDKONDADE LÕIKES 2016-2021 (ALLIKAS: HARIDUSSILM, 2021)

Õppurite arv valdkondade lõikes	Loodus	Muusika ja kunst	Sport	Tehnika	Üldkultuur ja rahvuskoolid
2016/2017	11	998	983	58	155
2017/2018	4	1131	979	77	145
2018/2019	5	1086	929	63	143
2019/2020	3	1091	944	63	159
2020/2021	3	1027	942	44	167
Muutus 2016-2021	-8	29	-41	-14	12
Muutus (%)	-72,7	2,9	-4,2	-24,1	7,7

1.4. HUVIHARIDUSE KORRALDUS VIJANDI LINNAS

MUNITISPAALHUVIKOOLID VIJANDI LINNAS

Viljandi linn on maakonna suurim tõmbekeskus, kus tegutseb neli munitsipaalhuvikooli: Viljandi Spordikool, Viljandi Huvikool, Viljandi Muusikakool ning Viljandi Kunstikool.

Kokku õppis 2020/2021 õppeaastal Viljandi linna munitsipaalhuvikoolides 1712 last. Spordikoolis ja huvikoolis ületas õppurite arv õppivate isikute arvu, kuna mõned lapsed õpivad mitme erineva õppekava alusel. Nii oli õppurite koguarv Viljandi linnas kokku 1755.

Linna huvikoolides töötab kokku 101 pedagoogi, kellest 52% moodustavad õpetajad, 28% treenerid, 1% kutseõpetajad ning 20% huvihariduse spetsialistid. Võrreldes 2016/2017 õppeaastaga on pedagoogide arv tõusnud 13,5% (89-lt pedagoogilt 101-le) samal ajal, kui laste arv on langenud ca 2,5% (1535-lt õppivalt isikult 1496-le).

17,8% pedagoogidest on vanuses 60 ja vanemad, 22,8% vanuses 50-59a, 19,8% vanuses 40-49a, 17,8% vanuses 30-39a ning 21,8% on nooremad, kui 30 aastat. Viimase 5 aasta jooksul ei ole pedagoogide vanuseline läbilõige oluliselt muutnud.

TABEL 5: VIJANDI LINNA MUNITSIPAALHUVIKOOLIDE ÕPILASTE, PEDAGOOGIDE JA ÕPPEKAVADE ARV 2020/2021 ÕPPEAASTAL (ALLIKAS: HARIDUSSILM, 2021)

VILJANDI LINN	ÕPPURID	ÕPPIVAD ISIKUD	PEDAGOOGE	ÕPPEKAVASID
Viljandi Muusikakool	300	300	42	35
Viljandi Kunstikool	228	228	11	1
Viljandi Spordikool	848	829	29	15
Viljandi Huvikool	379	355	19	21
KOKKU	1755	1712	101	72

Eelkooliealistest lastest (vanuses 0-6 aastat) õpib kõige enam lapsi Viljandi Huvikooli muusika ja kunsti ning üldkultuur sh rahvuskoolide õppekavadel, teisel kohal on selles vanusegrupis Viljandi Spordikooli spordi õppekavaga.

Vanuses 7-11 aastat ning ka 12-18 aastat õpib kõige suurem hulk lapsi Viljandi Spordikoolis.

Vanuses 19-26 aastat on enim õpilasi Viljandi Huvikoolis üldkultuur sh rahvuskoolid õppekaval.

TABEL 6: VIJANDI LINNA MUNITSIPAALHUVIKOOLIDE ÕPILASTE VANUSELINE JAOTUS 2020/2021 ÕPPEAASTAL (ALLIKAS: HARIDUSSILM, 2021)

Huvikool/ laste arv vanusegrupis	0-6a	7-11a	12-18a	0-26a
Viljandi Muusikakool	39	101	158	2
Viljandi Kunstikool	62	110	56	0
Viljandi Spordikool	107	338	403	0
Viljandi Huvikool	152	142	77	8
KOKKU	360	691	694	10

Viljandi linna laste arv on Statistikaameti andmete põhjal perioodil 2016-2021 kõige enam langenud 19-26a noorte (-33,7%) ning 0-6a eelkooliealiste laste (-9,9%) seas. Samal ajal on aga 0-6a laste osalemine huvihariduses tõusnud 14,3% (Tabel 8).

Suur langus noorte vanusegrupis võib olla seotud väljarändega, mille põhjusteks on nii töökohtade nappus, kui hariduse (eelkõige kõrghariduse) omandamine väljaspool Viljandimaad.

Vanusegruppides 7-11a ning 12-18a on Viljandi linnas elavate laste arv perioodil 2016-2021a tõusnud vastavalt 0,4% ning 5%.

Samal perioodil hõivatus huvihariduses on 7-11a laste seas 12,1% langenud, 12-18a laste seas aga 2,8% tõusnud.

TABEL 7: VIJANDI LINNA LASTE JA NOORTE VANUSELINE JAOTUS PERIOODIL 2016- 2021A (ALLIKAS: HARIDUSSILM, 2021)

Aasta/vanuserühm	0-6a	7-11a	12-18a	19-26a
2016	1400	1007	1190	1820
2017	1382	1038	1194	1645
2018	1342	1046	1223	1470
2019	1310	1065	1220	1365
2020	1273	1036	1225	1273
2021	1261	1011	1249	1207
Muutus 2016-2021	-139	4	59	-613
Muutus (%)	-9,9	0,4	5,0	-33,7

TABEL 8: VIJANDI LINNA MUNITSIPAALHUVIKOOLIDES ÕPPIVATE LASTE ARV JA OSAKAAL LINNA LASTE ARVUST VANUSEGRUPPIDE LÖIKES PERIOODIL 2016- 2021 (ALLIKAS: STATISTIKAAMET JA HARIDUSSILM, 2021)

Õppeaasta/laste arv vanuserühmas ja % KOV lastest	0-6a KOV lapsed huvihariduses	% KOV lastest vanuses 0-6 a	7-11a lapsed huvi-hariduses	% KOV lastest vanuses 7-11a	12-18a valla lapsed huvihariduses	% KOV lastest vanuses 12-18a
2016/2017	315,0	22,5	786,0	78,1	675,0	56,7
2017/2018	302,0	21,9	858,0	82,7	678,0	56,8
2018/2019	289,0	21,5	815,0	77,9	663,0	54,2
2019/2020	318,0	24,3	807,0	75,8	672,0	55,1
2020/2021	360,0	28,3	691,0	66,7	694,0	56,7
Muutus 2016-2021	45,0		-95,0		19,0	
Muutus (%)	14,3	5,8	-12,1	-11,4	2,8	-0,1

Viljandi Spordikoolis pakuti 2020/2021 õppeaastal huviharidust järgmiste spordi valdkonna õppekavade (15) alusel: aerutamine (23 õppurit), algettevalmistus (63 õppurit), iluvõimlemine (128 õppurit), jalgpall (0 õppurit), judo (48 õppurit), käsipall (41 õppurit), kergejõustik (102 õppurit), korvpall (43 õppurit), laskmine (37 õppurit), lauatennis (51 õppurit), sõudmine (73 õppurit), suusatamine (29 õppurit), vabamaaldus (40 õppurit), vibusport (62 õppurit), võrkpall (108 õppurit).

Viljandi Huvikoolis on registreeritud õppekavasid kõige enam (9) üldkultuuri sh rahvuskoolide valdkonnas, seejärel muusika ja kunsti (5), tehnika (4), spordi (1) ja looduse (1) valdkonnas.

Üldkultuuri ja rahvuskoolide õppekavade alusel pakutakse õpet järgmiselt: breiktants, Eve studio, IDEE studio, Pärimustuba, rahvatants, S-Tantsstudio, tantsu eelkool, teatriklass, võistlustants,

Muusika ja kunsti valdkonnas pakutakse järgmisi erialasid: kitarriring, kunstiring, lauluring, lilleseade, trummiõpe, TUJU muusikastudio.

Spordi valdkonnas saab tegeleda malega (31 õppurit), looduse valdkonnas tegutseb loodusring (3 õppurit) ning tehnika valdkonnas pakutakse õpet laevamudelismi (20 õppurit), materjalide töötlemise ja mehhatroonika (7 õppurit), mototehnika (19 õppurit) ja robotika (12 õppurit) õppekavade alusel.

Viljandi Muusikakoolis on muusika ja kunsti valdkonnas registreeritud järgmised õppekavad: akordion (5 õppurit), basskitarr (2 õppurit), eelastme ainekava (32 õppurit), eufooniumi ainekava (1 õppur), fagott (2 õppurit), flööt (9 õppurit), harf (1 õppur), helitehnoloogia (5 õppurit), kannel (16 õppurit), klarnet (14 õppurit), klassikaline kitarr (10 õppurit), klaver (71 õppurit), kontrabass (1 õppur), kooriõpe (0), löötspill (0), löökpillid (19 õppurit), metsasarv (6 õppurit), oboe (3 õppurit), orel (2 õppurit), orkestriõpe (9 õppurit), plokkflööt (3 õppurit), poistekoor (5 õppurit), pop-jazz kitarr (1 õppur), pop-jazz klaver (1 õppur), pop-jazz laul (3 õppurit), pop-jazz löökpillid (2 õppurit), pop-jazz puhkpillid (0), pärimusviul (0), saksofon (6 õppurit), tromboon (4 õppurit), trompet (18 õppurit), tšello (8 õppurit), tuuba (1 õppur), viiul (39 õppurit), vioola (3 õppurit).

Viljandi Kunstikoolis saab õppida muusika ja kunsti valdkonna õppekava alusel kunsti (228 õppurit).

Huvialade lõikes kattub laste osavõtt huviharidusest viimase viie aasta jooksul maakondliku statistikaga, välja arvatud muusika ja kunsti valdkond, millest osavõtt on Viljandi linnas väikeses languses (-2,3%), samal ajal kui maakondlikult on õppurite arv aga 2,9% tõusnud (Tabel 4).

TABEL 9: VIJANDI LINNA ÕPPURITE ARVU MUUTUS MUNITSIPAALHUVIKOOLIDE VALDKONDADE LÕIKES 2016-2021 (ALLIKAS: HARIDUSSILM, 2021)

Õppeaasta/õppurite arv valdkondade lõikes	Loodus	Muusika ja kunst	Sport	Tehnika	Üldkultuur ja rahvuskoolid
2016/2017	11	684	895	52	155
2017/2018	4	732	903	65	145
2018/2019	5	699	872	55	143
2019/2020	3	702	889	57	159
2020/2021	3	668	879	38	167
Muutus 2016-2021	-8	-16	-16	-14	12
Muutus (%)	-72,7	-2,3	-1,8	-26,9	7,7

ERAHUVIKOOLID VIJANDI LINNAS

Lisaks munitsipaalhuvikoolidele tegutsevad Viljandis linnas ka mitmed erahuvikoolid.

Spordi valdkonnas registreeritud õppekavade alusel tegutsevad Ott Ahoneni Tennisekool, Tantsukool Maerobic ning Viljandi Jalgpallikool Tulevik. Kui tennisekooli ja tantsukooli õpilaste arv on viimastel aastatel olnud tõusval joonel, siis jalgpallikooli õpilaste arv on 2020/2021 õppeaasta alguseks päris palju langenud võrreldes 2018/2019 ja 2019/2020 õppeaastatega ning jõudnud 2016/2017 õppeaasta tasemele.

Viljandi linna andmete kohaselt on käesoleval (2021/2022) õppeaastal nimetatud kolme huvikooli õpilaste arv järgmine: Ott Ahoneni Tennisekool (115 õppurit), Tantsukool Maerobic (85 õppurit) ning Viljandi Jalgpallikool Tulevik (176 õppurit).

TABEL 10: VIJANDI LINNA SPORDI VALDKONNA ERAHUVIKOOLIDE ÕPPURITE ARVU MUUTUS 2016-2021
(ALLIKAS: HARIDUSSILM, 2021)

Õppeaasta/õppurite arv erahuviikoolide lõikes	Ott Ahoneni Tennisekool	Tantsukool Maerobic	Viljandi Jalgpallikool Tulevik
2016/2017	87	Ei tegutsenud veel	327
2017/2018	104	Ei tegutsenud veel	334
2018/2019	89	118	407
2019/2020	98	184	413
2020/2021	128	175	325
Muutus 2016-2021	41	57	-2
Muutus (%)	47,1	48,3	-0,6

Üldkultuuri sh rahvuskoolid valdkonnas on Viljandi linnas registreeritud 2 erahuviikooli: Aplaus on paus, mis tegutseb alates 2019/2020 õppeaastast ning kannab alates 01.01.2021 nimetust EVE STUUDIO (õppurite 29 arvuga sel õppeaastal), ning Viljandi Vene Kultuuri Sõprade Pühapäevakool (õppurite arvuga 7).

Looduse, spordi ja tehnika valdkonnas ühtegi erahuviikooli Viljandi linnas registreeritud ei ole.

Lisaks tegutsevad Viljandi linnas veel mitmed erasektoris huvitegevuse pakkujad, mis vastavalt EHISE ja portaali Haridussilm statistikale aga ei kajastu Viljandi linna andmetes, kuna nad on kas registreeritud erakoolina mõnes muus omavalitsuses ning Viljandi linnas toimub ainult osa nende tegevusest, või on tegemist huvitegevusega. Seega puudub võimalus saada nende tegevuse kohta detailsemat infot haridusportaalil Haridussilm sarnaselt munitsipaal ja erahuviikoolidele.

Huvikoolid, mis tegutsevad Viljandi linnas, kuid on registreeritud mujal¹³:

- FACE Moe- ja Tantsukool (registreeritud Mulgi valda, kajastub Mulgi valla ülevaates) (78 õpilast)
- Tantsukool JJ Street (registreeritud Harjumaal, Tallinnas) (9 õpilast)
- Tartu Iluuisutamiskool (registreeritud Tartus) (40 õpilast)
- MyFitness Sport (registreeritud Tallinnas) (38 õpilast)

Ülaltoodud andmete kokkuvõttes õpib Viljandi linna erahuviikoolides sel õppeaastal 577 õppurit.

Huvikoolide kõrval pakuvad huvitegevust järgmised Viljandis registreeritud eraettevõtted: Viljandi Rattaklubi, VLND Hokikool Viljandi Hokiklubi, Kondor Fight Club, Viljandi Joogakeskus, Viljandimaa Ratsaspordiklubi, Viljandi Laevamudelistide Klubi, Taibukate Teaduskool, Muusikastuudio Cantabile, Laste- ja noorteteater Reky.

ÕPPETASUD MUNITSIPAALHUVIKOOLIDES VIJANDI LINNAS

Viljandi Spordikooli kehtiv õppetasu¹⁴ spordikooli osakondades on 25 eurot ja algettevalmistuse rühmades 20 eurot kuus.

¹³ Käesolev info erahuviikoolide ning erahuviitegevuse kohta Viljandi linnas pärineb Viljandi linna huvihariduse valdkonna esindajalt nende enda statistika ja EHIS-e andmete põhjal ning on koostatud seisuga 11.11.2021

¹⁴ Kinnitatud Viljandi Linnavalitsuse määrusega 31.08.2020 nr 10

Viljandi Huvikooli kehtivad õppetasud¹⁵ vastavalt huviringile ühes kalendrikuus on:

- Motoring: 23 eurot
- Male 21 eurot
- Robootika: 23 eurot
- Trumm 23 eurot
- Kitarr: 23 eurot
- S-studio: 23 eurot
- Laulustuudio: 21 eurot
- Kunstiring: 23 eurot
- Automudelism: 23 eurot
- Loodusring: 21 eurot
- Mehhatroonika: 23 eurot
- Rahvatants: 21 eurot
- Draamaring: 21 eurot
- Tuju 21 eurot
- Idee 21 eurot

Laulustuudio individuaalõpe 30 min: 8 eurot

Laulustuudio individuaalõpe 45 min: 11 eurot

Eelkooli rühmad lasteaia: 18 eurot

Kunstiring (eelkool): 20 eurot

Tantsueelkool: 20 eurot

Laulustuudio (eelkool): 20 eurot

Täiskasvanuõppe individuaaltunnid 45 min: 23 eurot

Täiskasvanuõppe rühmatunnid 45 min: 10 eurot

Viljandi Muusikakooli kehtivad õppetasud¹⁶ vastavalt õppeastmele ja huviringile ühes kalendrikuus on:

- Eelastme rühmategevus 24 eurot
- Eelastme lasteaia rühmategevus 15 eurot
- Eelastme pillitund 22 eurot
- Algõpe 45 eurot
- Pillistuudiod (klaveristuudio, puhkpillistuudio kandlestuudio, löökpillistuudio): 24 eurot
- Kooristuudio (poistekoor): 10 eurot
- Põhiõpe 33 eurot
- Põhiõpe koos lisapilliga: 45 eurot

---

¹⁵ Kinnitatud Viljandi Linnavalitsuse määrusega 08.03.2021 nr 3

¹⁶ Kinnitatud Viljandi Linnavalitsuse 28.08.2018 määrusega nr 16

- Süvaõpe 45 eurot
- Helitehnoloogia (2-aastane õpe): 19 eurot
- Helitehnoloogia (2-aastane õpe) koos lisapilliga: 27 eurot
- Täiskasvanuõpe: 22 eurot
- Orkestri-, ansambli- ja kooriõpe (muusikakooli lõpetanutele oma pilli olemasolul): 0 eurot
- Üheaastane helitehnoloogia õppekava üldhariduskoolide õpilastele: 0 eurot.

Viljandi Kunstikooli kehtivad õppetasud¹⁷ vastavalt üppeastmele ja huviringile ühes kalendrikuus on:

- Algõpe: 20 eurot
- Põhiõpe: 27 eurot
- Põhiõppe vabakuulaja: 20 eurot
- Kunstiring: 20 eurot
- Kunstiring lasteaias: 15 eurot

Õppetasude arvestus Viljandi munitsipaalhuvikoolides toimub õppeperioodil 9 kuu eest.

Õppetasu ei arvestata juunikuul, juulikuul ega augustikuul eest.

Viljandi Linnavalikogu määrusega 17.12.2020 nr 99 on kehtestatud Viljandi linna huvikoolide õppetasu maksmise ja õppetasu soodustuse andmise kord, mille alusel kehtib:

- soodustus 50% õppurile, kes on tervislikel põhjustel õppetööst puudunud rohkem kui 4 nädalat,
- soodustus 100% Viljandi Spordikooli taotluse alusel Audentese Spordigümnaasiumi õppurile, kes on kandud Viljandi Spordikooli nimekirja
- soodustus 100% (va erahuvikool) õppurile, kes vastab vähemalt ühele järgmistest tingimustest:
  - 1) on perest, mille netosissetulek ühe pereliikme kohta on väiksem kui 75% kehtivast töötasu alammäärast kuus;
  - 2) on toimetulekutoetust saavast perest, toimetulekutoetuse saamisele järgneval kuul;
  - 3) on perest, kus huvikoolis õpib 3 õppurit;
  - 4) on perest, kus kasvab 4 või enam alla 19-aastast last.
- soodustus 100% kõigi huviringide osas õppurile, kes on toimetulekutoetust saavast perest toimetulekutoetuse saamisele järgneval kuul.

Erahuvikoolide puhul on ühe kuu soodustuse maksimummääraks munitsipaalhuvikoolide ühe kuu kõige kõrgem õppetasu.

HUVIHARIDUSE RAHASTUS VILJANDI LINNAS

Munitsipaalhuvikoolid on linna poolt hallatavad asutused ning on rahastatud omavalitsuse poolt. Nende eelarved koostatakse, vaadatakse üle ja kinnitatakse iga-aastaselt Linnavalitsuse poolt eelneva aasta lõpus.

Erahuvikoolid ja huvitegevust pakkuvad ühingud saavad taotleda Viljandi linnalt tegevustoetust ja projektitoetust¹⁸. Seega erakoolidele makstav toetus ei ole pearahapõhine, vaid on ühekordsete sündmuse korraldamiseks või arendustegevuste ja igapäevase põhitegevuse korraldamiseks (näiteks toetatakse haldus-, büroo-, rendi- ja juhtimiskulusid).

¹⁷ Vastu võetud Viljandi Linnavalitsuse määrusega 17.12.2020 nr 99

¹⁸ Viljandi Linnavalitsuse üldmäärus 30. november 2020 nr 525, Viljandi linna eelarvest mittetulundusliku tegevuse toetamise kord

Teiste omavalitsuste laste õppekoha tegevuskulu maksumus

Kui linna huvikoolis käivad lapsed, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht asub mõne teise omavalitsuse haldusterritooriumil, siis esitab Viljandi linn igakuiselt nende laste elukohajärgsele omavalitsusele õppekoha tegevuskulude arveid.

Õppekoha tegevuskulu maksumus on 2022. aastaks on kinnitatud Linnavalitsuse üldkorraldusega¹⁹ järgmiselt (maksumus kalendrikuus ühe õpilase kohta, koos kapitalikomponendiga):

- Viljandi Huvikool: 76,64 eurot
- Viljandi Kunstikool: 81,83 eurot
- Viljandi Spordikool: 86,75 eurot
- Viljandi Muusikakooli süvaõpe: 412,94 eurot
- Viljandi Muusikakooli põhiõpe koos lisapilliga: 386,95 eurot
- Viljandi Muusikakooli põhiõpe: 294,97 eurot
- Viljandi Muusikakooli algõpe: 284,22 eurot
- Viljandi Muusikakooli stuudioõpe: 98,77 eurot
- Viljandi Muusikakooli kooristuudio: 45,94 eurot
- Viljandi Muusikakooli eelaste: 3,2 eurot

Huvihariduse ja -tegevuse riiklik lisarahastus

Alates 2017. aastast annab valitsus²⁰ kohalikele omavalitsustele täiendavat toetust süsteeemse ja juhendatud huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavuse ja mitmekesisuse tagamise eesmärgil.

Lisarahaks ette nähtud vahendite jaotamisel kohalikele omavalitsustele võetakse arvesse 7-19 aastaste noorte koguarvu (10% toetusest), 7-19 aastaste puudega noorte arvu (10% toetusest), toimetulekuraskustega peredes elavate noorte arvu vanuses 7–19 (80% toetusest), kohaliku omavalitsuse üksuse finantsvõimekust ning huvihariduse ja huvitegevuse piirkondlikku kättesaadavust. Kohaliku omavalitsuse üksus võib saadud toetust kasutada, kui tal on kehtiv noorte huvihariduse ja huvitegevuse kava, mis vastab noorsootööseaduses ette nähtud tingimustele.

Viljandi linna 2022. aasta huvihariduse ja tegevuse kava²¹ näeb ette lisarahastuse järgmiselt:

- tegevused hariduslike erivajadustega (HEV) noortele – 12 279 €
- tegevused loodus- ja täppisteaduste (LTT) valdkonnas – 20 000 €
- teadlikkuse tõstmine olemasolevatest võimalustest – 6 000 €
- juhendajate kompetentsi tõstmine – 3 000 €
- laagris osalemise võimaluste suurendamine - 12 000 €
- tegevused riskigrupi noortele – 2 000 €
- kättesaadavus huvitegevusele - 3 000 €

KOKKU 58 279 €

HUVIHARIDUSE ARENGU- JA INVESTEERINGUVAJADUSED VILJANDI LINNAS

Huvihariduse tulevikuplaanid on kajastatud Viljandi linna arengustrateegia 2030+ ja arengukava 2020-2025 dokumendis²².

Haridusvaldkonna tähtsamateks eesmärkideks on seatud kaasaegse, mitmekülgse ja kvaliteetse hariduse, sealhulgas huvihariduse ja huvitegevuse võimaldamine ja huvialade arendamine. Maakonnakeskusena

¹⁹ Viljandi Linnavalitsuse üldkorraldus 7. veebruar 2022 nr 72 "Õppekoha tegevuskulu maksumuse kinnitamine 2022. aastaks"

²⁰ Vabariigi Valitsuse määrus 06.02.2015 nr 16, "Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord"

²¹ <http://www.viljandi.ee/riiklik-lisarahastus-2022>

²² Vastu võetud Viljandi Linnavolikogu 26. novembri 2020 määrusega nr 89

peab Viljandi linn oluliseks, et huvihariduse omandamine on kättesaadav kõikidele soovijatele - nii oma linna kui ka ümberkaudsete valdade elanikele.

Haridusvaldkonna arenguvajadustena on fikseeritud:

- haridusasutuste füüsilise keskkonna kaasajastamine ning territooriumide kujundamine turvaliseks ja arendavaks;
- valdkonna töötajate palgataseme tõus;
- haridusvõrgu laiendamine läbi koostöö naaberomavalitsuste ja haridusvaldkonna teenuse osutajatega.

Huvihariduse valdkonnas on arengukavas planeeritud järgmised tegevused:

- üld- ja huvihariduse lõimimise rakendamine ja arendamine, mille raames arendatakse üldharidus- ja huvikoolide lõimimist edendades sisulist koostööd õppekavade tasandil (pidev);
- Viljandi Huvikooli hoone projekteerimine ja rekonstrueerimine (perspektiivne);
- Viljandi Huvikooli tehnikaringide ruumide rekonstrueerimine (tähtaeg oli 2020);
- haridustöötajatele motiveeriva ja konkurentsivõimelise palgataseme tagamine, sealjuures huvihariduse õpetajatele võimaldatakse palgatõus proportsionaalselt üldhariduskoolide õpetajate palgatõusuga (perspektiivne);
- õpetajate, sealhulgas huvikooliõpetajate aunimetusega tunnustamine (pidev);
- Viljandi linna huvikoolides pakutav huviharidus on konkurentsivõimeline ja kättesaadav kõigile huvilistele (pidev);
- arendatakse koostööd erasektori ja maakonna omavalitsustega mitmekülgsema ning ressursisäästlikuma huvihariduse pakkumiseks (pidev);
- järjepideva uuringu läbiviimine huvihariduse ja –tegevuse analüüsimiseks ja optimeerimiseks (pidev);
- haridusliku erivajadusega õpilastele huvihariduse ja –tegevuste võimaluste loomine (pidev);
- huvikoolide loomefestivalide korraldamine (perspektiivne);
- Spordi valdkonna eesmärgid, mis on seotud huvihariduse ja -tegevusega:
- heade ja mitmekülgsete sportimisvõimaluste loomine lastele ja noortele;
- Viljandi Spordihoone remont (tähtaeg 2022).

1.5. HUVIHARIDUSE KORRALDUS VILJANDI VALLAS

MUNITSIPAALHUVIKOOLID VILJANDI VALLAS

Viljandi vallas tegutseb täna üks huvikool, Tarvastu Muusika- ja Kunstikool. Päri Spordihoone, mis pakkus kergejõustiku treeninguid, suleti 31.08.2021. Lähiajal on plaanis ühendada Tarvastu Muusika- ja Kunstikool Tarvastu üldhariduskooliga, peale mida tegutsetakse edasi ühe asutusena.²³

Tarvastu Muusika- ja Kunstikoolis õppis 2020/2021 õppeaastal 123 last 9 õppekava alusel: muusikaakordion (5 õppurit), kitarr (5 õppurit), klaver (17 õppurit); kunst (57 õppurit),(18 õppurit), muusika eelkool (16 õppurit), plokkflööt (0 õppurit), saksofon (1 õppurit), viiul (4 õppurit), kunsti eelkool (18 õppurit).

TABEL 11: VILJANDI VALLA MUNITSIPAALHUVIKOOLIDE ÕPILASTE, PEDAGOOGIDE JA ÕPPEKAVADE ARV 2020/2021 ÕPPEAASTAL (ALLIKAS: HARIDUSSILM, 2021)

Huvikool/õppurite, pedagoogide ja õppekavade arv	Õppurid	Pedagooge	Õppekavasid
Tarvastu Muusika- ja Kunstikool	123	9	9

²³ Sellist võimalust näeb ette Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus, § 2 lg 3

Huvikool/õppurite, pedagoogide ja õppekavade arv	Õppurid	Pedagooge	Õppekavasid
Päri Spordihoone	16	1	1
KOKKU	139	10	10

Kõige enam lapsi osaleb huviringides vanusevahemikus 7-11 aastat, viimastel aastatel on tõusnud ka 12-18 aastaste õppurite osakaal, kuid oluliselt on langenud 0-6 aastaste laste osakaal huvikooli huviringide tegevuses. Kui aga vaadata Statistikaameti andmeid nimetatud vanusegrupis Viljandi vallas, siis on laste arv vanuses 0-6 aasta hoopis tõusnud.

TABEL 12: VIILJANDI VALLA MUNITSIPAALHUVIKOOLIDE ÕPILASTE ARVU MUUTUS VANUSEGRUPPIDE LÕIKES PERIOODIL 2016-2021 (ALLIKAS: HARIDUSSILM, 2021)

Õppeaasta/õppurite arv vanusegrupis	0-6a	7-11a	12-18a	19-26a
2016/2017	9	95	44	3
2017/2018	3	102	47	2
2018/2019	3	100	44	2
2019/2020	4	98	39	0
2020/2021	1	96	41	1
Muutus 2016-2021	-8	1	-3	-2
Muutus (%)	-88,9	1,1	-6,8	-66,7

TABEL 11: VIILJANDI VALLAS ELAVATE LASTE ARVU MUUTUS VANUSEGRUPPIDE LÕIKES PERIOODIL 2016-2021 (ALLIKAS: STATISTIKAAMET, 2021)

Aasta/laste arv vanusegrupis	0-6a	7-11a	12-18a	19-26a
2016	831	627	1020	1544
2017	844	619	974	1440
2018	818	637	975	1333
2019	854	631	950	1256
2020	862	644	948	1186
2021	912	644	979	1131
Muutus 2016-2021	81	17	-41	-413
Muutus (%)	9,75	2,71	-4,02	-26,75

Tarvastu Muusika- ja Kunstikoolis töötas 2020/2021 õppeastal 9 pedagoogi õpetaja ametikohal, kellest 4 on vanuses 60a ja vanem, üks pedagoog on vanuses 50- 59a, 3 pedagoogi vanuses 40- 49a ning 1 pedagoog on vanuses 30- 39a.

EHIS-e andmetel Viljandi vallas ühtegi erahuvikooli registreeritud ei ole.

Küll aga korraldatakse lastele ja noortele kohaliku erinevaid huviringe kohalikes koolides ja noortekeskustes, mida rahastab kohalik omavalitsuse eelarvest huvihariduse ja huvitegevuse täiendava toetuse abil.

MUNITSIPAALHUVIKOOLID VIJANDI VALLAS

Õppetasu²⁴ Tarvastu Muusika- ja Kunstikoolis on vastavalt õppeastmele järgmine (hind ühes kalendrikuus):

- muusikaosakonna eelkool: 7 eurot
- kunstiosakonna eelkool: 8 eurot
- eelkool pilliõppega: 9 eurot
- kunstiosakonna põhiõpe: 12 eurot
- muusikaosakonna põhiõpe: 15 eurot
- lisa-aasta: 7 eurot

Õppetasu ei võeta eelkoolis ning põhi- ja lisa-aastal juuni-, juuli- ja augustikuu eest.

HUVIHARIDUSE RAHASTUS VIJANDI VALLAS

Huvihariduse ja -tegevuse rahastamine ning soodustused

Viljandi Vallavolikogu poolt kehtestatud "Huvihariduse ja huvitegevuse toetamise kord Viljandi vallas"²⁵ näeb ette 3 liiki huvihariduse ja huvitegevuse toetusi Viljandi Vallas:

- 1) huvikooli toetus, mida makstakse EHS-es oleva huvikooli kulude katmiseks, sh vahendite soetamine ja remont, transport (va transpordivahendite ost), eestisestel ja rahvusvahelistel võistlustel, konkurssidel ja turniiridel osalemine;
- 2) huvitegevuse toetus, mida makstakse huviringide, klubide, stuudiote jne, mis ei ole registreeritud EHS-es kulude katmiseks, sh eestisestel ja rahvusvahelistel võistlustel, turniiridel ja konkurssidel osalemise toetamine, vahendite ja spetsiifilise varustuse soetamine ja remont ning transport (va transpordivahendite ost);
- 3) noore toetus, mida makstakse huvihariduses ja huvitegevuses osalevate toimetulekuraskustes perede, riskirühma ja paljulapseliste perede noorte osalemist takistavate ettenägematute kitsaskohtade lahendamiseks, sh vajalike õppevahendite ja varustuse soetamine, huvihariduse või huvitegevuse omaosaluse/õppemaksu tasumine, võistlustel, konkurssidel, treeningkogunemistel jms osalemiseks vajalike kulude katmine, transpordikulude katmine.

Viljandi Vallavolikogu on eraldi määrusega täpsustanud²⁶ valla eelarvest huvihariduse ja huvitegevuse finantseerimise ning õppetasu maksmise ja õppetasu soodustuse andmise korra. Vastavalt sellele finantseeritakse:

- a) huviharidust õppekohamaksumuse ulatuses ja huvikooli poolt esitatud arvete alusel, millele on lisatud EHS-es kinnitatud õpilaste nimekiri. Õppekoha maksumuseks loetakse huvikooli/koostööpartneri õpilaskoha tegevuskulu arvestuslik maksumus ühe õppija kohta, millest on maha arvatud lapsevanema osalus.
- b) huvitegevust Viljandi Vallavalitsuse ja koostööpartneri vahel sõlmitud koostöölepingu alusel, millele on lisatud õppekoha maksumuse kujunemise arvestus. Arveldamine toimub esitatud arvete ja õpilaste nimekirja alusel.

²⁴ Kehtestatud Tarvastu Vallavalitsuse korraldusega 31. jaanuar 2017 nr 28

²⁵ Viljandi Vallavolikogu määrus 30.05.2018 nr 30

²⁶ Viljandi Vallavolikogu määrus 18. detsember 2019 nr 1-2/89

Õppetasu maksmise soodustust on õigus taotleda ühest perest huvikoolis/koostööpartneri juures huvihariduses/huvitegevuses osalemisel kahe lapse puhul 50% ning alates kolmandast lapsest 100% kehtestatud õppetasu määrast.

Õppetasu soodustus kantakse huvihariduse/huvitegevuse pakkuja arvelduskontole pärast õpilase seadusliku esindaja poolt teenusepakkuja arve edastamist.

Lisaks on Viljandi Vallavolikogu määrusega²⁷ kehtestatud Viljandi valla eelarvest mittetulundusliku tegevuse toetamise kord, mille alusel on võimalik taotleda toetust valla elanike ja/või valla avalikes huvides tegutsevatele mittetulundusühingutel ja seltsingutel:

- igapäevase tegevuse ja majandamiskulude toetuseks (sh haldus- ja kommunaalkulud);
- abiprogrammidesse või muudesse toetusfondidesse esitatavate mittetulundusliku tegevuse projektide kaasfinantseerimiseks;
- valla ja selle erinevate piirkondade seisukohalt oluliste kultuuri- ja spordisündmuste korraldamiseks ja teostamiseks;
- erinevate huvigruppide vaba aja sisustamise võimaluste mitmekesistamiseks.

Sealjuures on eelistatud taotlejad, kes tegutsevad piirkondades, kus ei asu Viljandi Vallavalitsuse ametiasutuse hallatavaid asutusi vaba aja tegevuste korraldamiseks.

HUVIHARIDUSE ARENGU- JA INVESTEERINGUVAJADUSE VIJANDI VALLAS

Viljandi valla arengukava aastateks 2019- 2025²⁸ peab üheks suurimaks väljakutseks kohanemist kahaneva rahvaarvuga selliselt, et elanikele tagatud teenuste kättesaadavuse ja kvaliteet ei langeks. Rahvaarvu vähenemine, mis on põhjustatud lisaks negatiivsele iibele ka noorte lahkumisest Viljandi vallast, on tänaseks nii suur, et see hakkab otseselt mõjutama valla senist elukorraldust. Nii on muutumas teenuste osutamise harjumuspärane struktuur, mille üheks näiteks on muudatused koolivõrgus.

Arengukava üheks strateegiliseks eesmärgiks on pidurdada rahvaarvu kahanemine ning ideaalis pöörata see kasvule läbi elukeskkonna loomise, kus on hea elada ja võimalik ka tööd teha ning hästi hakkama saada.

Hariduse valdkonnas on seatud eesmärgiks, et Viljandi vallas antav haridus on kvaliteetne ja mitmekülgne ning õpilastele on muudetud kättesaadavaks võimalused õppida hea õpi- ja olmekeskonnaga koolihoonetes. Kuigi Viljandi valla koolivõrk on suhteliselt hästi välja arendatud, on ka koolihooneid, milles ei ole tagatud hea õpikeskkond. Kahaneva rahvastiku tingimustes toob see kaasa koolide sulgemise ja ühendamise. Valla ülesandeks on selle protsessi raames tagada piirkonniti kättesaadavad õppekohad. Seetõttu on Viljandi valla arenguks ülioluline koostöö kõigi Viljandimaa omavalitsustega, eriti aga Viljandi linnaga, mis pakub valla elanike jaoks mitmeid olulisi teenuseid, sealhulgas haridus- ja huviharidusteenust. Lisaks on Viljandi linna ettevõtted olulised tööandjad valla elanike jaoks.

Viljandi hariduse arengukava lähtub valla arengukava visioonist ja fookusest. Hariduse valdkonnas on eesmärgiks seatud optimaalse juhtimisulatusena haridusvõrgu, kaasava ja nüüdisaegse õpikeskkonna ja turvalise transpordi korralduse tagamine. Selle eesmärgi üheks oodatud tulemuseks on ka huvitegevus, mis on piirkonna- ja vajaduspõhine, mitmekesine ning toetatud läbi koostöö. Kvaliteedi tagamiseks on rõhutatud taaskord piirkondliku koostöö vajadust ja olulisust, aga koostöövõrgustiku toimimist haridusasutuste vahel info ja parimate praktikate jagamiseks.

Hariduse arengukava tegevuste kava ja investeringud perioodiks 2019-2025, mis on seatud ülalkirjeldatud eesmärkidega:

- haridusasutuste ümberkorraldamine, et tagada parem ressursside kasutus sh personali, õppevahendite olemasolu ning haldusvõimekus. Haridusasutuste võrgu ümberkorraldamisel lähtutakse eelkõige laste huvidest ja õpikeskkonna kvaliteedi paranemisest ja seejärel majanduslikust otstarbekusest;

²⁷ Viljandi vallavolikogu määrus 26.09.2018 nr 44

²⁸ Viljandi Vallavolikogu määrus 26.09.2018 nr 41

- haridusasutuste ümberkorraldamisest ja personalivajaduse analüüsist tulenevalt optimeerida personali sh juhtide arvu, et tagada optimaalne ressursside kasutus ja juhtmiskvaliteedi tõus;
- haridusasutuse põhiselt kaardistatakse õpikeskkonna kaasajastamise vajadused, võimalusel kasutada rahastusel fonde ja meetmeid;
- Tarvastu gümnaasiumi õppehoone projekteerimine, ehitamine/rekonstrueerimine laste ja noorte huvitegevuse ning huvihariduse toetamine koolides, rahvamajades, külatubades, huvikoolides;
- huviringidele tagatakse rahastus vastavalt ringide toimimisele;
- piirkondliku huvitegevuse kaardistamine ja analüüsimine noorte vajadusi silmas pidades, et tagada kodulähedus, mitmekesisus, piirkondlik koostöö. Huvitegevuse dubleerimise vähendamine.

1.6. HUVIHARIDUSE KORRALDUS PÕHJA-SAKALA VALLAS

MUNITSIPAALHUVIKOOLID PÕHJA-SAKALA VALLAS

Põhja-Sakala vallas on 2 linna (Võhma ja Suure-Jaani), 2 alevikku (Olustvere ja Kõpu) ning 70 küla, kus kokku elas 01.01.2021 seisuga 7872 inimest.

Põhja-Sakala vallas tegutseb kaks munitsipaalhuvikooli: Suure-Jaani Gümnaasiumi Huvikool ning Võhma Muusikakool. Kokku õppis nendes koolides 2020/2021 õppeaastal 112 last.

Kuigi laste koguarv vallas on igas vanusegrupis (välja arvatud 7-11 aastaste laste vanusegrupis) viimase viie aasta jooksul langenud, siis laste hõivatuse tase huvihariduses on samal perioodil kõikides vanusegruppides (välja arvatud 7-11 aastaste laste vanusegrupis) tõusnud.

TABEL 14: PÕHJA-SAKALA VALLAS ELAVATE LASTE ARVU MUUTUS VANUSEGRUPPIDE LÖIKES PERIOODIL 2016-2021 (ALLIKAS: STATISTIKAAMET, 2021)

Aasta/laste arv vanusegrupis	0-6a	7-11a	12-18a	19-26a
2016	547	360	587	954
2017	557	363	551	886
2018	552	401	544	789
2019	544	412	516	726
2020	540	429	536	680
2021	538	436	532	646
Muutus 2016-2021	-9	76	-55	-308
Muutus (%)	-1,6	21,1	-9,4	-32,3

TABEL 15: PÕHJA-SAKALA VALLA MUNITSIPAALHUVIKOOLIDE ÕPPURITE ARVU MUUTUS VANUSEGRUPPIDE LÖIKES PERIOODIL 2016-2021 (ALLIKAS: HARIDUSSILM, 2021)

Õppeaasta/õppurite arv vanusegrupis	0-6 a valla lapsed huvihariduses	7-11a valla lapsed huvihariduses	12-18a valla lapsed huvihariduses	19-26a valla noored huvihariduses
2016/2017	14	73	33	0
2017/2018	14	62	42	2

Õppeaasta/õppurite arv vanusegrupis	0-6 a valla lapsed huvihariduses	7-11a valla lapsed huvihariduses	12-18a valla lapsed huvihariduses	19-26a valla noored huvihariduses
2018/2019	14	48	36	1
2019/2020	29	60	41	1
2020/2021	22	46	44	0
Muutus 2016-2021	8	-27	11	0
Muutus (%)	57,1	-37,0	33,3	0

Suure-Jaani Gümnaasiumi Huvikool pakub huviringe muusika ja kunsti, spordi ja tehnika valdkonnas.

Muusika ja kunsti valdkonna huviringidest oli 2020/2021 õppeaastal registreeritud järgmised õppekavad: kunstiõpetus (7 õpilast), muusikastuudio (65 õpilast), muusikaõpetus (11 õpilast) ning süntesaator (0 õpilast).

Spordi valdkonnas saab tegeleda malega ning tehnika valdkonnas tegutseb tehnikaring (6 õpilast).

Tehnikaring on suunatud pigem 7-18 aastastele lastele, muusika ja kunstiringid aga pakuvad teenuseid igas vanuses lastele. 19-26 aastaste õppurite osakaal on 0.

TABEL 16: SUURE-JAANI GÜMNAASIUMI HUVIKOOLI ÕPILASTE ARVU VANUSEGRUPPIDE JA HUVIALADE LÖIKES 2020/2021 ÕPPEAASTAL (ALLIKAS: HARIDUSSILM, 2021)

Vanusegrupp/huviala õppurite arv	Muusika ja kunst	Sport	Tehnika
0-6	21	0	0
7-11	32	0	1
12-18	28	0	5
19-26	0	0	0
KOKKU	81	0	6

Suure-Jaani Gümnaasiumi Huvikoolis töötas 2020/2021 õppeaastal 15 pedagoogi, kellest 2 on õpetajad ning 13 huvihariduse spetsialistid.

Võhma Muusikakool pakub mitmekülgset muusikaõpet 9 õppekava alusel: kitarr, klaver, plokkflööt, saksofon, viiul, muusikaline eelkool, muusikakool. Vastavalt õpilase soovile ja võimetele on võimalik õppida kahes erinevas raskusastmes – süvaõppes ja üldõppes.

Muusikakooli õpilasteks on eelkõige Võhma linnas ja selle lähiümbruses elavad muusikahuvilised lapsed.

Väljastpoolt teeninduspiirkonda võetakse õpilasi kooli tingimusel, kui lapse elukohajärgne omavalitsus osaleb huvihariduse kulude katmisel või lapse seaduslik esindaja on nõus katma kogu õpilaskoha maksumuse. Juhul, kui kulude katmisel osaleb teine omavalitsusüksus, peab huviharidusega seotud kulude katmiseks olema vallal vastava omavalitsusüksusega sõlmitud leping või sõlmitakse kolmepoolne leping omavalitsuste ja vanema vahel.²⁹

²⁹ Võhma Muusikakooli põhimäärus: Põhja-Sakala Vallavolikogu määrus 27.09.2018 nr 54

Õpet pakutakse igas vanuses lastele, kuid enamik õpilasi on siiski vanuses 7-18 aastat.

Kooli tähtsus piirkonnas on väga suur, kuna lähimad muusikakoolid on Türi, Põltsamaa ning Viljandi.

Kui aastatel 2016-2020 õppis koolis 35-39 õpilast, siis 2020/2021 õppeaasta on õpilaste arv vähenenud 25 õpilaseni.

Võhma muusikakooli kaheksast pedagoogist neli on õpetajad ning neli on huvihariduse spetsialistid. 3 pedagoogi on vanuses 60 aastat ja enam, kaks on vanuses 50-59 aastat, kaks vanuses 40-49 aastat ning 1 vanuses 30-39 aastat.

TABEL 17: PÕHJA-SAKALA VALLA MUNITSIPAALHUVIKOOLIDE ÕPILASTE, PEDAGOOGIDE JA ÕPPEKAVADE ARV 2020/2021 ÕPPEAASTAL (ALLIKAS: HARIDUSSILM, 2021)

Huvikool/õppurite, pedagoogide ja õppekavade arv	Õppurid	Õppivad isikud	Pedagooge	Õppekavasid
Suure-Jaani Gümnaasiumi Huvikooli	87	83	15	10
Võhma Muusikakool	25	23	8	9
KOKKU	112	106	23	19

ÕPPETASUD MUNITSIPAALHUVIKOOLIDES PÕHJA-SAKALA VALLAS

Suure-Jaani Gümnaasium-Huvikoolis on kehtestatud järgmised õppetasad³⁰:

- Mudilastering ja lasteteater: 12 eurot kuus
- Muusika tavaõpe (nädalas 2 erialatundi + solfedžo): 15 eurot kuus
- Muusika süvaõpe nädalas 4 tundi: 22 eurot kuus
- Muusika süvaõpe + 1 lisapill: 27 eurot kuus
- Iga lisapill: 5 eurot kuus
- Tehnikaring, robootika, male, karate: 15 eurot kuus

Võhma Muusikakoolis on kehtestatud³¹ õppetasu järgmises suuruses:

- süvaõppe ja üldõppe õppekava alusel: 14 eurot kuus (1. septembrist - 31. maini);
- eelkoolis ja pillistuudios: 8 eurot kuus (1. septembrist – 31. maini)

Kui ühest perest õpib koolis kaks või enam last, rakendatakse õppetasu 50 % soodustust pere kõikidele lastele.

HUVIHARIDUSE RAHASTUS PÕHJA-SAKALA VALLAS

Õppekoha tegevuskulu maksumus

Teiste valdade laste osalemisel Põhja-Sakala huvikoolide töös esitatakse nende elukohajärgsele omavalitsusele arve õpilaskoha tegevuskulu maksumuses.

Põhja-Sakala valla huviharidusteenuse ostmise korra³² alusel finantseeritakse rahvastikuregistri andmetel Põhja-Sakala vallas elavatele lastele ja noortele huviharidust õppekoha maksumuse ulatuses huvikooli poolt esitatud arvete alusel, millele on lisatud õpilaste nimekiri.

³⁰ Kooli koduleht: sjg.edu.ee

³¹ Võhma Linnavalitsuse määrus 06.07.2015 nr 3

³² Põhja-Sakala Vallavolikogu määrus 28.06.2018 nr 49

Huvitegevust finantseeritakse vallavalitsuse ja eraalgatusliku organisatsiooni vahel sõlmitud lepingu alusel, millele on lisatud õppekoha maksumuse kujunemise arvestus.

Eraalgatusliku organisatsiooniga arveldakse igakuiselt, esitatud arve ja õpilaste nimekirja alusel.

Osaleja (lapse/noore) toetamine

Huvihariduse ja -tegevuse toetusfondi kasutamise korra³³ alusel saab toetust taotleda rahvastikuregistri andmetel Põhja-Sakala vallas elav noor vanuses 7-19 aastat või tema seaduslik esindaja (edaspidi taotleja).

Ühe noore kohta on võimalik toetust taotleda kuni 300 eurot aastas. Taotluste arv ei ole piiratud. Taotluse võib esitada ka juba toimunud huvitegevuse toetamiseks. Sellisel juhul tuleb taotlusele lisada tõend osalemise kohta ning kuludokumendid.

Toetust saab taotleda huvitegevuses osalemiseks vajalike vahendite soetamiseks, osalemiseks huvitegevusalastes projektides, laagrites, võistlustel, konkurssidel, festivalidel, õpilasvahetuse programmides ning transpordiks, et osaleda üleriigilistel või rahvusvahelistel laagrites, võistlustel, konkurssidel, festivalidel ja sarnastel huvitegevusega seotud üritustel.

Toetus makstakse taotleja poolt taotluses märgitud arvelduskontole 10 (kümne) tööpäeva jooksul toetuse eraldamise otsuse tegemise päevast.

Huvikoolide (otse)toetamine:

Põhja-Sakala valla eelarvest noorte sporditegevuse toetamise korra³⁴ alusel eraldatakse toetust:

- spordiklubidele, kus kvalifitseeritud treenerite juhendamisel tagatakse noortele regulaarne ja tulemuslik treeningtegevus;
- sporditegevuseks, mis toimub Põhja-Sakala valla haldusterritooriumil ning on suunatud üldhariduskoolis või põhikoolijärgses kutseõppeasutuses õppivatele noortele vanuses 7-19 aastat, kelle enda ja vähemalt ühe vanema või seadusliku esindaja elukoht on rahvastikuregistri andmetel Põhja-Sakala vald.

Järgmisel aastal toetuse saamiseks esitab taotleja vormikohase taotluse vallavalitsusele hiljemalt jooksva aasta 1. oktoobriks.

Sporditegevuse toetuse eraldamisel arvestatakse treeningkordade arvu nädalas:

- 1) vähemalt kaks korda nädalas 100% arvestusperioodiks kinnitatud toetuse määra suuruselt;
- 2) üks kord nädalas 50% arvestusperioodiks kinnitatud toetuse määra suuruselt.

Toetuse kasutamiseks sõlmib vallavalitsuse esindaja taotlejaga vormikohase lepingu.

Lisaks saab taotleda valla eelarvest vastavalt Põhja-Sakala valla eelarvest mittetulunduslikuks tegevuseks toetuste andmise korrale³⁵:

- tegevustoetust;
- ühekordset toetust;
- projekti kaasfinantseeringut.

³³ Põhja-Sakala Vallavolikogu määrus 27.02.2020 nr 98

³⁴ Põhja-Sakala Vallavolikogu määrus 22.02.2018 nr 24

³⁵ Põhja-Sakala Vallavolikogu määrus 24.05.2018 nr 39

HUVIHARIDUSE ARENGU- JA INVESTEERINGUVAJADUSED PÕHJA-SAKALA VALLAS

Põhja-Sakala valla arengukava aastateks 2019- 2025³⁶ on sätestanud hariduse valdkonna strateegilise eesmärgi, et õppijatele on loodud mitmekesised ja paindlikud huvitegevuse ja huvihariduse võimalused. Selle eesmärgi täitmise mõõdikuks on, et valla huvikoolides õppijate arv on kokku vähemalt 120. Eesmärgi saavutamist toetavate tegevustena on fikseeritud huviharidusega seotud õpilastranspordi korraldamine, laste ja noorte kaasamine huvihariduse korraldamise aruteluks ja rahastuse otsustamiseks.

Põhja-Sakala valla hariduse arengukava aastateks 2020-2025³⁷ fikseerib valla haridusvaldkonna visiooni, mille kohaselt igale õppijale tagatakse tema arengut toetav kvaliteetne haridus loomaks eeldused edukaks eneseteostuseks ja elukestvaks õppeks.

Selle visiooni elluviimise juures on peamiste väljakutsetena huviharidusega seoses toodud välja kvalifitseeritud ja motiveeritud õpetajate olemasolu, huvitegevuse ja huvihariduse tõhusam korraldus ja kvaliteet ning kättesaadavus lastele.

Kvaliteetse huvihariduse korraldamise eeldusteks vastavalt arengukavale on:

- laste piisav arv;
- toimiv ja tõhus haridusvõrk ning toetav hariduskorraldus;
- kvalifitseeritud personal motiveerivates töötingimustes;
- kaasaegsete võimaluste ja vahendite olemasolu.

Aastani 2025 on seatud huvihariduses mitmeid eesmärke, nagu:

- õpilaste ja õpetajate nii Eesti sisestes kui rahvusvahelistes vahetusprogrammides osalemise toetamine;
- teadushuvihariduses osalemise võimaluste suurendamine;
- huvitegevuse infopanga loomine, mis kajastaks kogukonnale huvitegevuse võimalusi, toimumisaegu ja tasusid.

Valdkonna suurema eesmärgina aga on sõnastatud vajadus täpsemalt analüüsida huvihariduse juhtimist ja korraldust ning olemasolevaid huviringe, et tagada kaasaegsed tingimused lähtudes reaalsest vajadusest.

Väljatöötamist vajavad huvitegevuse rahastusmudel ja põhimõtted ning rakendamine (sh ringijuhendajate tasustamise põhimõtete loomine).

Täna on huviringide juhendajate tasud ühtlustamata ja huviharidustöötajate palgatase madal, samuti puudub motivatsioonipakett. Lahendusena nähakse lisaks rahastusmudeli loomisele ka huviharidustöötajate palgamudeli sidumist riikliku õpetajate palgamudeliga.

Samuti on eesmärgiks seatud noortele võimaluse loomine oma arvamuse avaldamiseks huvihariduse teemadel ning noorte volikogu kaasamine valla otsustusprotsessi läbi haridus- ja kultuurikomisjoni.

Põhja-Sakala valla arengukava aastateks 2019- 2025 on sätestanud hariduse valdkonna strateegilise eesmärgi, et õppijatele on loodud mitmekesised ja paindlikud huvitegevuse ja huvihariduse võimalused. Selle eesmärgi täitmise mõõdikuks on, et valla huvikoolides õppijate arv on kokku vähemalt 120.

1.7. HUVIHARIDUSE KORRALDUS MULGI VALLAS

MUNITSIPAALHUVIKOOLID MULGI VALLAS

Mulgi vald asub Viljandi maakonna lõunaosas ning valla territoorium jaguneb 54 külaks ja kolmeks vallasiseseks linnaks. Mulgi valla administratiivkeskus asub Abja-Paluoja.

³⁶ Põhja-Sakala Vallavolikogu määrus 28.01.2021 nr 125

³⁷ Põhja-Sakala Vallavolikogu 28.01.2021 otsus nr 230

Statistikaameti andmetel elas 01.01.2021a seisuga Mulgi vallas 7372 inimest.

Valla territooriumil paikneb 3 munitsipaalhuvikooli: Karksi- Nuia Spordikool, Abja Muusikakool ja Karksi- Nuia Muusikakool.

TABEL 18: MULGI VALLA MUNITSIPAALHUVIKOOLIDE ÕPILASTE, PEDAGOOGIDE JA ÕPPEKAVADE ARV 2020/2021 ÕPPEAASTAL (ALLIKAS: HARIDUSSILM, 2021)

Huvikool/õppurite, pedagoogide ja õppekavade arv	Õppurid	Õppivad isikud	Pedagooge	Õppekavasid
Karksi-Nuia Spordikool	47	47	3	1
Abja Muusikakool	80	80	10	11
Karksi-Nuia Muusikakool	50	50	12	7
KOKKU	177	177	25	19

Laste arv huvikoolides on viimase viie aasta jooksul palju kõikunud. Kui 2016/2017a õppeaastal oli laste arv munitsipaalhuvikoolides kokku 136 last, siis aasta hiljem oli koguarv tõusnud 212 õpilaseni, peale mida saabus langus kuni 2020/2021 õppeaastani, mil kokku õppis valla huvikoolides 177 last vanuses 0-26a (Tabel 18).

Sellel põhjal võib öelda, et kuigi laste ja noorte osakaal rahvastikus tead vanusegruppides väheneb, siis laste hõivatus huvihariduses on tõusnud. Kõige suurem on olnud tõus vanusegrupis 12-18a (47,7%).

Rahvastiku andmeid vaadates on olnud kõige suurem kasv eelkooliealiste vanusegrupis. Laste arv on kasvanud 11,7%, hõivatus huvihariduses on aga selles vanusegrupis madal. Samas peab arvestama, et antud statistika väljendab ainult laste hõivatust valla 3 huvikooli õppekavade osas. Kuna spordikool alla 6-aastastele lastele treening-gruppe ei paku, on munitsipaalkoolide valikus vaid muusika-alane huvitegevus. Seega need, kes ei soovi osaleda valla muusikakoolide huvitegevuses, vaid eelistavad osaleda näiteks erahuvikoolide huviringides või huvitegevuses, mille kohta EHIS-e andmebaaside detailne info puudub, antud ülevaates ei kajastu.

TABEL 19: MULGI VALLA LASTE ARVU MUUTUS VANUSEGRUPPIDE LÕIKES PERIOODIL 2016-2021A (ALLIKAS: STATISTIKAAMET)

Aasta/laste arv vanusegrupis	0-6a	7-11a	12-18a	19-26a
2016	394	315	483	814
2017	386	313	481	739
2018	399	327	474	677
2019	443	304	480	627
2020	451	302	493	599
2021	440	301	492	550
Muutus 2016-2021	46	-14	9	-264
Muutus (%)	11,7	-4,4	1,9	-32,4

TABEL 20: MULGI VALLA LASTE HUVIHARIDUSES OSALEMISE MUUTUS PERIOODIL 2016-2021A (ALLIKAS: HARIDUSSILM)

Õppeaasta/õppurite arv vanusegrupis	0-6 a valla lapsed huvihariduses	7-11a valla lapsed huvihariduses	12-18a valla lapsed huvihariduses	19-26a valla noored huvihariduses
2016/2017	6	85	44	1
2017/2018	24	109	77	1
2018/2019	18	95	74	3
2019/2020	8	94	71	1
2020/2021	5	104	65	1
Muutus 2016-2021	-1	19	21	0
Muutus (%)	-16,7	22,4	47,7	0,0

Karksi- Nuia Spordikoolis pakutakse huviharidust kergejõustiku õppekava alusel.

Vastavalt Spordiregistri andmetele toimub spordikooli tegevus August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi spordisaalides, staadionil ja spordiväljakul (Kooli tn 1, Karksi-Nuia linn, Mulgi vald, Viljandi maakond).

Kui 2016/2017 õppeaastal õppis spordikoolis 59 last, siis peale seda on laste arv olnud langustrendis vastavalt 48 last 2017/2018 õppeaastal, 33 last 2018/2019 õppeaastal ning 35 last 2019/2020 õppeaastal. 2020/2021 õppeaastal hakkas laste arv aga taas tõusma küündides 47 lapseni.

Pedagoogide arv on ajas muutunud võrdeliselt õpilaste arvu muutusega. Kui 2016/2017 õppeaastal töötas koolis 5 pedagoogi, siis 2020/2021 on pedagoogide arv 3, kes kõik on treeneri ametikohal.

Üks pedagoogidest on vanuses 60 ja vanem, üks pedagoog on vanuses 40- 49a ning üks vanuses 30- 39a.

Vastavalt spordikooli põhimäärusele³⁸ on spordikooli allüksusteks osakonnad ja treeninggrupid, mis tegutsevad erinevates vanuseastmetes järgmiselt:

- 1) 6 - 8 aastased;
- 2) 9 - 10 aastased;
- 3) 11 - 12 aastased;
- 4) 13 - 14 aastased;
- 5) 15 - 16 aastased;
- 6) 17 - 19 aastased;
- 7) 20 - 21 aastased.

Kuna spordikooli teenused on suunatud 6-21 aastastele lastele ja noortele, jagunevad koolis õppivad lapsed vanusegruppide 7-11a ning 12- 18a vahel.

Kui 12- 18a laste osalemine spordiringides on olnud stabiilne püsides keskmiselt 21-22 lapse tasemel, siis 7-11 a laste seas on kõikumine olnud suurem. 2016/2017 õppeaastal oli selles vanusegrupis spordikooli laste arv 37, kuid 2 aastat hiljem oli see kukkunud 10 peale.

³⁸ Vastu võetud Karksi Vallavolikogu määrusega 26.03.2008 nr 75

TABEL 21: KARKSI-NUIA SPORDIKOOLI LASTE ARVU MUUTUS VANUSEGRUPPIDE LÖIKES PERIOODIL 2016-2021A (ALLIKAS: HARIDUSSILM)

Õppeaasta/õppurite arv vanusegrupis	0-6a	7-11a	12-18a	19-26a
2016/2017	1	37	21	0
2017/2018	0	21	27	0
2018/2019	0	10	22	1
2019/2020	0	13	22	0
2020/2021	0	25	22	0
Muutus 2016-2021	-1	-12	1	0
Muutus (%)	-100	-32,4	4,8	0,0

Karksi-Nuia Muusikakoolis sai 2020/2021 õppeaastal omandada muusika-alast huviharidust järgmiste õppekavade alusel: akordion (10 last), kannel (4 last), kitarr (8 last), klaver (22 last), muusika eelaste (1 laps), puhkpill (12 last), viiul (4 last).

Õpe koolis toimub tunniplaanide alusel individuaal- ja rühmatundidena.

2020/2021 õppeaastal töötas koolis 12 pedagoogi, kes jaotusid vanusegruppide vahel järgmiselt:

60a- ja vanem (4 pedagoogi), 50- 59a (3 pedagoogi), 40- 49a (3 pedagoogi), 30- 39a (2 pedagoogi).

Õppeaastal 2020/2021 õppis muusikakoolis 48 õpilast, mis on ca 38% vähem võrreldes 2017/2018 õppeaastaga. Kõige enam õpib muusikakoolis lapsi vanuses 7- 11a, kõige enam on aga langenud õpilaste osakaal eelkooliealiste laste seas ehk vanusegrupis 0- 6a.

TABEL 22: KARKSI-NUIA MUUSIKAKOOLI LASTE ARVU MUUTUS VANUSEGRUPPIDE LÖIKES PERIOODIL 2017-2021A (ALLIKAS: HARIDUSSILM)

Õppeaasta/õppurite arv vanusegrupis	0-6a	7-11a	12-18a	19-26a
2016/2017	andmed puuduvad	andmed puuduvad	andmed puuduvad	andmed puuduvad
2017/2018	14	41	23	0
2018/2019	12	35	20	0
2019/2020	6	34	20	1
2020/2021	2	28	17	1
Muutus 2017-2021	-12	-13	-6	1
Muutus (%)	-86	-32	-26	-

Abja Muusikakools toimub vastavalt kooli põhikirjale³⁹ põhihariduse andmine pilliõpetusosakondade õppekavade alusel.

Muusikakooli asukoht on Pärnu mnt 28, Abja-Paluoja linn.

Erialad, mida õpetatakse on klaver, akordion, flööt, plokkflööt, klassikaline kitarr, saksofon, trompet, löökpillid, solfedžo, muusikaajalugu.

Kooli muusikaline tegevus jaguneb põhiõppeks ja vabaõppeks. Põhiõpe jaguneb pilliõppeosakond ja üldkultuuriline osakond.

Põhiõpe koosneb: eelkool (1 aasta), noorem aste (4aastat), vanem aste (3 aastat), vanem lisaaste (kuni 3 aastat). Vabaõpe on lapsevanema soovil ja õppenõukogu poolt kinnitatud õppeainete alusel kuni 3 tundi nädalas.

Õppeaastal 2020/2021 õppis muusikakoolis 80 õpilast 10 erineva õppekava alusel järgmiselt: akordion (5 last), flööt (1 laps), kitarr (12 last), klaver (21 last), löökpillid (7 last), muusikaline eelaste (18 last), plokkflööt (11 last), saateklass (2 last), saksofon (3 last).

Ligi 65% koolis õppivatest lastest on vanusevahemikus 7- 11a, ca 30% õpilastest on vanuses 12- 18a. Kõige enam on perioodil 2016-2021 vähenenud eelkooliealiste laste osakaal ehk vanuses 0-6 aastat.

Muusikakoolis töötas 10 pedagoogi ja see number on püsinud stabiilsena viimased 5 õppeaastat. 6 pedagoogi olid vanuses 60a ja enam, 2 pedagoogi vanuses 50- 59a, 1 vanuses 40- 49a ning 1 vanuses 30-39a. Kõik kümme pedagoogi töötavad õpetaja ametikohal.

TABEL 23: ABJA MUUSIKAKOOLI LASTE ARVU MUUTUS VANUSEGRUPPIDE LÕIKES PERIOODIL 2016-2021A (ALLIKAS: HARIDUSSILM)

Õppeaasta/õppurite arv vanusegrupis	0-6a	7-11a	12-18a	19-26a
2016/2017	5	48	23	1
2017/2018	10	47	27	1
2018/2019	6	50	32	2
2019/2020	2	47	29	0
2020/2021	3	51	26	0
Muutus 2016-2021	-2	3	3	-1
Muutus (%)	-40,0	6,3	13,0	-100,0

ERAHUVIKOOLID MULGI VALLAS

Lisaks kolmele munitsipaalhuvikoolile on vallas registreeritud ka üks erahuvikool. Üldkultuuri sh rahvuskoolide valdkonnas registreeritud tantsu õppekava alusel tegutseb FACE Moe- ja Tantsukool, mille registrijärgne aadress EHS-es on Viljandi maakond, Mulgi vald, Karksi-Nuia linn, Võidu tänav, 7.

Koolis töötab keskmiselt (2020/2021 õppeaastal aga 3) pedagoogi, kelle vanus on alla 30a ning kellest 1 on õpetaja ametikohaga, ja 2 on treenerid.

Tegelik õppetöö toimub aga Viljandi linnas, seega peaksid tabelis toodud andmed tegelikult kuuluma Viljandi linna huvihariduse statistika alla.

³⁹ Mulgi Vallavolikogu määrus 17.10.2018 nr 49

TABEL 24: FACE MOE- JA TANTSUKOOLI ÕPILASTE ARVU MUUTUS VANUSEGRUPPIDE LÕIKES PERIOODIL 2018-2021A (ALLIKAS: HARIDUSSILM)

Õppeaasta/õppurite arv vanusegrupis	0-6a	7-11a	12-18a	19-26a
2018/2019	17	48	59	0
2019/2020	15	65	59	0
2020/2021	12	63	56	0
Muutus 2018-2021	-5	15	-3	0
Muutus (%)	-29,4	31,3	-5,1	0

ÕPPETASUD MULGI VALLAS

Karksi-Nuia Spordikool:

- Õppetasu ühe lapse kohta on 10 eurot kalendrikuus ning arved esitatakse iga kuu.
- Õppetasu ei arvestata juunikuu, juulikuu ega augustikuu eest.

Karksi-Nuia Muusikakool:

- Eelaste: 6,25eurot kuus või 56,25 eurot aastas
- Eelklass: 12,5 eurot kuus või 112,5 eurot aastas
- Põhiõpe: 25 eurot kuus või 225 eurot aastas
- Üldkursus: 25 eurot kuus või 225 eurot aastas
- Lisa-aasta solfedzoga: 25 eurot kuus või 225 eurot aastas
- Lisa-aasta solfedzota: 12,5 eurot kuus või 112,5 eurot aastas
- Vabaõpe: 40 eurot kuus või 360 eurot aastas

Õppetasude arvestus toimub huvikoolis õppeperioodil 9 eurot kuu eest. Õppetasu ei arvestata juunikuu, juulikuu ega augustikuu eest.

Abja Muusikakool:

- Põhiõpe: 25 eurot kuus
- Eelkool: 12,5 eurot kuus
- Lisa-aste: 25 eurot kuus

HUVITEGEVUSE RAHASTUS MULGI VALLAS

Mulgi vallas elavate 7–19 aastaste noorte huvihariduse ja -tegevuse toetamist valla eelarvest on reguleeritud huvihariduse ja huvitegevuse toetuse korraga⁴⁰, mille alusel makstakse toetust valla eelarvest ja täiendavatest vahenditest, mis on eraldatud riigi eelarvest läbi toetusfondi kohalikele omavalitsustele.

Vastavalt määrusele jagunevad toetused:

- 1) huvihariduse toetus, mida makstakse EHISes registreeritud väljaspool Mulgi valda tegutsevale munitsipaal- või erahuvikoolile ühe õpilaskoha tegevuskulu arvestusliku maksumuse ulatuses;
- 2) huvitegevuse toetus, mida makstakse huvitegevust pakkuvale juriidilisele isikule õppuri õppetasu katmiseks;

⁴⁰ Mulgi Vallavolikogu määrus 15.04.2021 nr 145

3) teenusepakkuja toetus, mida makstakse teenuse pakkuja personalikulude, vahendite ja transpordikulude katmiseks, mis laiendab noortele pakutavaid võimalusi või toetab uute innovaatiliste huvitegevuste käivitamist ja läbiviimist;

4) transporditoetus, mida makstakse huvihariduses ja -tegevuses osalemisega seotud transpordikulude katmiseks;

5) noore toetus, mida makstakse huvihariduses ja -tegevuses noorte osalemist takistavate ettenägematute kitsaskohtade lahendamiseks, sh vajalike õppevahendite ja varustuse soetamiseks, võistlustel ning konkurssidel osalemiseks vajalike kulude katmiseks.

Huvihariduse ja -tegevuse riikliku lisarahastuse kaudu jagati 2022. aasta I poolaasta kohta huvihariduse ja -tegevuse toetuseks täiendavaid rahalisi vahendeid kokku 65 232 euro eest.⁴¹

HUVITEGEVUSE ARENGU- JA INVESTEERINGUVAJADUSED MULGI VALLAS

Vastavalt Mulgi valla 2020-2025 arengukavale⁴² on kvaliteetse hariduse kättesaadavus vallas olulisemaid valdkondi, mis tagab omavalitsuse toimimise ja rahvaarvu säilimise. Samuti on haridusküsimused olulised kohaliku identiteedi kujunemisel ja säilimisel. Seega, haridusvaldkonna arendamine on Mulgi valla sotsiaalvaldkonna prioriteet.

Valdkonna kaardistamisel on tugevustena välja toodud mitmekülgse huvihariduse pakkumine ning stabiilne noorte hulk piirkonnas, samuti tasuta huviringid, kaasaegsed hooned ja piisav arv noorsootöötajaid. Piirkonnas on olemas 2 muusikakooli ning väljaspool KOVi toimuva huvitegevusega tegelemiseks süsteem transpordikulu ja osaliselt ka osalustasu kompenseerimiseks.

Noorsootöö valdkonnas on aga nõrkusteks muusikakooli tänaseks vananenud materiaalne baas, vananev kaader, madalad palgad, kitsas valik tegevusi 15+ vanuserühmale, puudulik bussiliiklus öhtusel ajal ning ka ebapiisav kommunikatsioon ja noorte kaasatus.

Spordi valdkonnas on tugevuseks head sportimisvõimalused, kvalifitseeritud treenerite ja tasemel juhendajate olemasolu ning väljakujunenud sporditraditsioonid, kuid eelkooliealistele lastele ei ole veel loodud piisavalt treeninguid ja spordiringe, samuti on välja kujunemata tõhus piirkondadevaheline koostöö.

Ohtudeks huvihariduses on konkureerivad koolid, aga ka vähenev rahvaarv, bussitranspordi kättesaadavuse halvenemine ning ebastabiilne riikliku rahastuse loogika, mis varieerub sõltuvalt valitseva koalitsiooni nägemusest ja eelistustest.

Haridusvaldkonna strateegiliseks eesmärgiks on tagada, et haridusasutuste infrastruktuur on kaasajastatud ja õppetöö vajadustele vastav. Sellest tulenevalt on arengukavaga ette nähtud, et Abja ja Karksi-Nuia muusikakoolides teostatakse renoveerimistööd ja koolides arendatakse digitehnoloogia kasutamise võimalusi.

Samuti on eesmärgiks kvalifitseeritud ja motiveeritud personali olemasolu, mille tagamiseks vaadatakse üle ja korrigeeritakse huvihariduse pedagoogide töötasud.

Tulenevalt ülaltoodud arenguvajadustest on strateegiliste eesmärkidena fikseeritud, et:

- koostatakse Mulgi valla noorsootöö arengukava
- noorsootöö tõhustamiseks luuakse koostöövõrgustik sh ühine keskuste koduleht
- noorte huvidega paremini arvestamiseks huvihariduses moodustatakse Noortevolikogu
- toetatakse Mulgi valla MTÜ-sid, mis on suunatud noortele ja toetavad noorsootööd
- vaadatakse üle ja korrigeeritakse huvihariduse pedagoogide töötasud
- parendatakse vallasisest bussiihendust elanike vajadusele vastavamaks

⁴¹ Mulgi Vallavalitsuse korraldus, 18.01.2022 nr 68

⁴² Mulgi Vallavolikogu määrus 28.10.2020 nr 131

- tõstetakse valla spordiklubide võimekust ja kompetentsi ning pakutakse eelkooliealistele lastele treeningutel osalemise võimalusi;
- tagatakse tingimused mõttespordi harjutamiseks ja võistlemiseks
- parandatakse muusikakoolide infrastruktuuri;
- kasutatakse täiendavate rahastusallikatena riiklikke spordi toetusprogramme ning Euroopa Liidu erinevaid programme rahvusvahelise koostöö suurendamiseks.

2. HUVIHARIDUSMUDELITE VÖRDLEV ANALÜÜS

Lähtudes eesmärgist anda lastele ja noortele Viljandimaal parimad võimalused huvihariduse omandamiseks ja arvestades rahvastiku, s.h. õpilaste ja noorte vähenemisele viitavat statistikat, on käesoleva analüüsi eesmärgiks tervikuna täpsustada kvaliteetse huvihariduse andmise võimalusi munitsipaalhuvikoolides Viljandimaal ning pakkuda välja optimaalne huvihariduse korraldamise mudel.

Uuringu esimeses etapis teostati dokumendianalüüs, millega kaardistati Viljandi maakonna huvihariduse hetkeolukord ning kirjeldati täna tegutsevaid munitsipaalhuvikoolide peamiste näitajate lõikes (õppurid, pedagoogid, õppekavad, erialad, õppekohtade maksumus, eelarve, arengu- ja investeringuvajadused ning finantsmudelid).

Uuringu teises etapis viidi läbi video- ja telefoniintervjuud kõikide kümne (10) munitsipaalhuvikooli juhiga, samuti koguti tagasisidet munitsipaalhuvikoolide lapsevanematelt veebiküsitluse kaudu.

Dokumendianalüüsi käigus kogutud andmete, koolijuhtide intervjuude ja lapsevanemate rahuloluküsitluse raames kogutud tagasiside põhjal teostatakse alljärgnevalt huviharidusmodelite analüüs eesmärgiga tuvastada, kas ja kuidas on otstarbekas ümber korraldada huvihariduse andmine maakonnas.

Alljärgneva analüüsi osas on vaatluse all järgmised **huvihariduse korraldamise mudelid**:

- **Tänane mudel** ehk huvihariduse korraldus jätkub sarnaselt olemasoleva mudeliga, kus iga omavalitsus organiseerib ise oma haldusterritooriumil huvikoolide ülalpidamist;
- **Tsentraliseeritud mudel** ehk huvihariduse andmiseks seotakse kõik maakonna munitsipaalhuvikoolid ühtseks terviklikuks huvikooliks paiknemisega keskses või vastavalt elanikkonna vajadustele piirkondades.

Esmalt teostatakse kummagi mudeli SWOT-analüüs, seejärel aga mudelite võrdlev analüüs järgmiste komponentide lõikes:

- laste ja noorte arv;
- kvalifitseeritud personal;
- huvihariduse kättesaadavus ja ligipääs;
- ruumid ja inventar;
- finantsmudel;
- tegutsemisvorm ja juhtimine.

Lapsevanemate rahulolu küsitluse tulemused ja nende kokkuvõte on toodud aruande Lisas 1.

2.1. SWOT 1: HUVIHARIDUSE TÄNANE MUDEL VILJANDI MAAKONNAS

Tänase mudeli kohaselt korraldab Viljandi maakonnas iga omavalitsus iseseisvalt oma haldusterritooriumil huviharidust ja huvitegevust.

TUGEVUSED	NÕRKUSED
<ul style="list-style-type: none"> - Kätesaadavus: noortele on tagatud mitmekülgsed võimalused huvihariduseks ja huvitegevuseks kodu lähedal; - Tegutsemisvorm ja juhtimismudel: kohalikul tasandil juhtimine tagab parema tunnetuse ja arvestamise kohalike olude ning vajadustega; - Ruumid ja inventar: ühised ruumid üldhariduskoolidega võimaldavad teha ühiseid investeeringuid; - Ruumid ja inventar: huvikoolidel, mis asuvad koolist eraldi ruumides, pakuvad lastele erilist keskkonda, "oma maja tunnet". 	<ul style="list-style-type: none"> - Finantsmudel: omavalitsustel on erinevad finantsmudelid huvihariduse ja huvitegevuse finantseerimiseks, mis paneb lapsevanemad ebavõrdsesse olukorda; - Kvalifitseeritud personal: keeruline leida kvalifitseeritud personali seoses madala palga ja väikese koormusega; - Juhtimine (koostöö): omavalitsuste vaheline sisuline koostöö huvihariduse ja huvitegevuse valdkonnas puudub või on nõrk; - Juhtimine (kommunikatsioon): vähene kommunikatsioon lastevanematega; - Kätesaadavus ja ligipääs: transpordiühendus huvikoolidega väiksemates kohtades on problemaatiline.
VÕIMALUSED	OHUD
<ul style="list-style-type: none"> - Juhtimine (koostöö ja areng): maakondlik huvihariduse koostöövõrgustik ja ühine huvihariduse strateegia aitab pakkuda mitmekülgset huviharidust ja tagada huvialade arengut; - Juhtimine ja areng: huvihariduse hoidmine formaalhariduse lähedal võimaldab paremini teostada lõimimist; - Personal: lõimimise tulemusena tekib huvihariduses juurde täiskohaga õpetajaid, mis aitab kaasa spetsialiseerumisele ja palgataseme tõusule; - Kommunikatsioon: õige lähenemisega saab leida igale lapsele teda innustav huviring; - Ruumid: koole renoveerides arvestada ka huvikoolide vajadustega, et toetada lõimumist. 	<ul style="list-style-type: none"> - Juhtimine: rahvastiku vähenemisega kaasnev laste arvu langus seab küsimärgi alla väiksemate huvikoolide toimimise mõttekuse; - Personal: kvalifitseeritud personali nappusest tingitud huvihariduse kättesaadavuse langus; - Kätesaadavus: pakutavate huviringide valik ei vasta noorte reaalsele vajadustele; - Finantsmudel: riikliku rahastuse loogika ja maht võib muutuda ning seada ohtu huvihariduse kättesaadavuse; - Ligipääs: transpordiühenduse nõrgenedes muutub huviharidus osade laste jaoks kättesaamatuks.

2.2. SWOT 1: HUVIHARIDUSE TSENTRALISEERITUD MUDEL VIJANDI MAAKONNAS

Tsentraliseeritud mudel on mõtteline mudel, kus huvihariduse andmiseks seotakse kõik maakonna munitsipaalhuvikoolid ühtseks terviklikuks huvikooliks paiknemisega keskses või vastavalt elanikkonna vajadustele maakonna erinevates piirkondades.

TUGEVUSED	NÕRKUSED
<ul style="list-style-type: none"> - Tegutsemisvorm ja juhtimismudel: tsentraalne juhtimine võimaldab haridustaristu ühiskasutust ja ressursitõhusus (personal, ruumid); - Ruumid ja inventar: ühe huvikeskuse loomisel saab kogu investeeringu koondada kaasaegse keskkonna loomisse ning kokku hoida mitmete erinevate objektide ülalpidamise pealt; - Kvalifitseeritud personal: inimressursi tõhus kasutamine võimaldab pakkuda paremaid (palga)tingimusi; - Juhtimine (kommunikatsioon): ühe asutuse alla koondatud huviharidus ja huvitegevus parandab kommunikatsiooni sihtgrupiga, info on paremini leitav; - Juhtimine (areng): kompetentsikeskuse tekkimine aitab kaasa valdkonnapõhisele arengule; - Finantsmudel: tsentraliseeritud lähenemine eeldab finantsmudelite ühtlustamist, mis toob lapsevanemate jaoks selgust. 	<ul style="list-style-type: none"> - Juhtimine (koostöö): eelneva eduka koostöö kogemusega on sellises mastaabis ja nii mitme osapoole konsensust eeldava koostööprojekti edukas elluviimine vähetõenäoline; - Ligipäätavus: paljude laste jaoks on ebamõistlikult kaugel maakonna keskses paiknev huvikeskus ning laste osaluse määr huvihariduses langeb; - Ruumid ja inventar: kaob erinevate valdkondade omanäolisus, oma maja tunne; - Juhtimine: tsentraalse juhtimise puhul väheneb kontakt piirkondadega ja arvestamine nende eripärade ja vajadustega; - Kättesaadavus: kõikidele lastele ei ole tagatud kodulähedane huviharidus, sest kõigile sobivat transpordiühendust on keeruline korraldada; - Juhtimine: tõmbekeskuses paiknev huvikool kallutab tegema ka formaalharidusega seotud otsuseid linna kasuks, mis tõmbab inimesed veelgi rohkem maapiirkondadest eemale.
VÕIMALUSED	OHUD
<ul style="list-style-type: none"> - Juhtimine (areng): talentide koondumine ühe katuse alla aitab kaasa kollektiivselt paremate tulemuste saavutamisele (nt meeskonnaspordis); - Juhtimine (koostöö): suurem koostöö omavalitsuste vahel suunab ühiseid eesmärke seadma ja suuremalt mõtlema; - Juhtimine (areng): kaasaegsed tingimused ja talentide koondumine meelitab ligi häid spetsialiste, kes omakorda aitavad kaasa valdkondade maailmatasemel arengule. 	<ul style="list-style-type: none"> - Juhtimine: keeruline leida juhti, kes oleks kompetentne erinevaid huvihariduse valdkondasid edukalt juhtima; - Ligipäätavus: raske korraldada toimivat transpordiühendust kogu maakonna piires; - Ligipäätavus: pikemad vahemaad ei võimalda kõikidel lastel ajaliselt õigeks ajaks jõuda huviringi; - Finantsmudel: suur investeeringuvajadus võib tõsta lastevanemate jaoks õppetasu hinda.

2.3. LASTE JA NOORTE ARV

Statistika kohaselt on rahvaarv Viljandi maakonnas kahanenud kogu taasiseseisvumise perioodi ning vastavalt rahvastiku prognoosidele on tegemist jätkuva protsessiga. Viljandi maakonna arengustrateegias 2035+⁴³ on selliste muutusega toimetuleks antud omapoolne valem:

“... õige tee on proovida muutusi meile soovitud suunas mõjutada ja muutustega targalt kohaneda.”

Kohanemine on juba tinginud muutuseid koolivõrgus läbi koolide sulgemise ja ühendamise, mis on väga tihedalt seotud ka huvihariduse ja huvitegevuse korraldusega maakonnas. Mitmed huvikoolid (näiteks Suure-Jaani Gümnaasiumi Huvikool, Võhma Muusikakool) asuvad üldhariduskoolidega samades ruumides, seega on laste huvikooli või huvitegevuse valikud otseselt seotud nende kooli valikuga. Kooli valikut mõjutab aga ka lapsevanemate väljavaated leida endale (kodukohas) sobiv töö. Nii on teatud piirkondade laste koolivalik ja sellest tingitult ka huvikooli- /huviringi valik seotud sellega, milline on nende vanemate igapäevane liikumistrajektor. Seda tendentsi kinnitab käesoleva uuringu raames lapsevanemate seas läbi viidud küsitluse tulemus, mille kohaselt on üle 50% küsitlusele vastanud Viljandi valla laste huvikooli asukohaks juba täna Viljandi linn.

Seega, rääkides laste arvust huvihariduses ning sellega seotud protsesside juhtimisest, on kindlasti vaja vaadata suuremat pilti ning arvestada ka muu elukorraldusega, eeskätt koolivõrgu ja transpordilahendustega - muudatused ühes valdkonnas toovad kaasa muudatusi teises valdkonnas, seda nii positiivses kui negatiivses suunas:

“Oluline, ka rahvastikuteema puhul, on probleemide täpne sõnastamine. Mõistlik on endale selgeks teha, mida ja kui palju me suudame rahvastikuarengus mõjutada, millega peame paratamatult nõus olema ja millega saame vaid arvestada. Sellega, et Eesti rahvastik väheneb, tuleb lähikümneanditel ilmselt leppida ning sotsiaalelu ja majandustegevust kavandades peame arvestama senisest väiksema inimeste hulgaga. Muuta saame ehk rahvastiku vähenemise kiirust, selle nimel peame pingutama.”⁴⁴

Nii on suuremat pilti vaadates peamine küsimus, kumb huviharidusmudel aitab paremini kaasa rahvastiku vähenemise kiirusele.

Tänase mudeli puhul on lastele hästi tagatud mitmekülgne huviharidus kodu lähedal. See on ka kooskõlas Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt koostatud Haridusvaldkonna arengukavas 2021-2035⁴⁵ (edaspidi haridusvaldkonna arengukava) sõnastatud põhimõttega, et kahaneva rahvastikuga piirkondades tuleks säilitada kodulähedane õpe vähemalt põhikooli esimeses ja teises kooliastmes.

Rahvastiku kahanemisele aitab selline lähenemine pikas perspektiivis piiri panna seoses elanikkonna turvatunde kasvuga:

“Turvatunde all mõtleme mitte seda, kui suur on võimalus tänaval kuriteo ohvriks langeda, vaid seda, kas inimestele on töö kõrval tagatud muud eluks vajalikud tingimused: kas laps saab oma võimetele vastavat haridust, kas arst jõuab häda korral õigel ajal appi, kas kogukond mures toetab, kas kohalik omavalitsus lahendab probleeme JOKK-skeemide abil või on tegemist sisulist tööd tegeva asutusega jne.”⁴⁶

⁴³ Viljandi maakonna arengustrateegia 2035+,

https://www.riigiteataja.ee/aktiivisa/4040/1201/9015/m62_Lisa2_arengustrat.pdf

⁴⁴ "Viljandi maakonna ja Viljandi linna rahvastiku areng", Mihkel Servinski, Helerin Rannala, Eesti Statistika Kvartalikirj, 1/2012, lk 60

⁴⁵ https://www.hm.ee/sites/default/files/eesti_haridusvaldkonna_arengukava_2035_seisuga_2020.03.27.pdf

⁴⁶ "Viljandi maakonna ja Viljandi linna rahvastiku areng", Mihkel Servinski, Helerin Rannala, Eesti Statistika Kvartalikirj, 1/2012, lk 64

Seesama mõte on sisse kirjutatud ka Viljandi valla arengukavasse⁴⁷:

“Viljandi vallas on tehtud märkimisväärseid samme sotsiaalse infrastruktuuri arendamiseks lootes, et korras lasteaiad, koolid, võimlad jne hoiavad elanikke lahkumast ja meelitavad siia uusi inimesi.”

Seega peaks parim huviharidusmudel tagama lastele mitmekülgse huvihariduse kodu lähedal. Selline ootus kajastub ka lapsevanemate seas läbiviidud küsitluses:

“Palun jätke ka maainimestele huvitegevus alles, ärge palun kolige linna, see on ebanormaalne, kui inimene käib 43 km kaugusele huviringi.” (Lapsevanem Viljandi vallast)

Kui tsentraliseeritud mudeli puhul säiliksid huvikoolid maakonna erinevates piirkondades lähtudes laste vajadustest, siis lähtudes mudeli mõjust laste arvule huvihariduses, sobib selleks ka tsentraliseeritud mudel. Kui aga tsentraliseeritud mudeliga peaks kaasnema huvihariduse koondumine maakonna keskusesse, ei oleks see kooskõlas ei rahvastiku kasvu eesmärkidega, ega riikliku haridusvaldkonna arengusuundadega.

Samuti on oluline otsuste tegemisel arvestada ka piirkondlike oludega - mitte igal pool maakonnas ei ole rahvastiku olukord ühesugune. Nagu Tabelist 1 nähtub, on muutus 0- 6 aastaste laste arvus Viljandi omavalitsuste lõikes erinev ning muudatusi planeerides seoses koolivõrgu ja ka huviharidusega on oluline säilitada piirkonna- ja vajaduspõhine lähenemine.

Koolijuhtide hinnangul on laste arv huvikoolides täna pigem piisav - on ruumi arenguks, kuid laste liiga väikese arvu üle kurta ei saa.

“Kui oleks baase ja võimalusi, siis muidugi võiks lapsi rohkemgi olla, aga praeguste võimaluste juures on see arv optimaalne.” (huvikooli juht Viljandi linnas).

Seega peaks rahvastiku kontekstis lisaks laste sündimusele mõtlema ka sellele, kuidas tõsta laste osalemist huviharidusesse, et maksimaalselt ära kasutada olemasoleva haridusvõrgustiku võimalusi nii, et igal lapsel oleks teda innustav huviring:

“Pigem on vajalik leida see üks huviring, kuhu läheb laps, kes täna veel kuskil ei käi, et ta ei oleks tänaval. See on kõige suurem väljakutse huvihariduses.” (Huvikooli juht)

TABEL 25: LASTE (VANUSES 0-6A) ARVU MUUTUS VILJANDI NELJAS OMAVALITSUSES PERIOODIL 2016-2021A, ALLIKAS STATISTIKAAMET

KOV/aasta	Viljandi vald, lapsed vanuses 0-6a	Viljandi linn, lapsed vanuses 0-6a	Mulgi vald, lapsed vanuses 0-6a	Põhja-Sakala vald, lapsed vanuses 0-6a
2016	831	1400	394	547
2017	844	1382	386	557
2018	818	1342	399	552
2019	854	1310	443	544
2020	862	1273	451	540
2021	912	1261	440	538
Muutus 2016-2021	81	-139	50	-9
Muutus (%)	9,75	-9,70	12,80	-1,60

⁴⁷ Viljandi valla arengukava aastatesk 2019-2025, https://www.riigiteataja.ee/aktiisa/4061/0201/8001/ViljandiVVK_m41_lisa.pdf#

ETTEPANEKUD (LASTE JA NOORTE ARV):

1. Kahaneva rahvastikuga piirkondades tuleks säilitada kodulähedane õpe vähemalt põhikooli esimeses ja teises kooliastmes.
2. Lahenduste väljatöötamisel arvestada piirkondlike olude ja vajadustega.
3. Mõelda, kuidas jõuda kõikide lasteni - tõsta laste osalemist huvihariduses ja huvitegevuses, et igaühel oleks oma huviala.

2.4. KVALIFITSEERITUD PERSONAL

Lapsevanemate küsitluse kohaselt on lapsele huvikooli valikul lapsevanema jaoks kõige olulisemaks kriteeriumiks **professionaalne juhendaja**, seejärel **korralikud huviala jaoks sobivad ruumid ning õppevahendid** ja tähtsuselt kolmandale kohale asetub **asukoht kodu/kooli lähedal**.

Lapsevanematel paluti määrata ka, millised kriteeriumid peaksid olema täidetud, et nad valiksid oma lapse huvitegevuse asukohaks Viljandi linna. Ka siinkohal oli olulisimaks kriteeriumiteks professionaalsed juhendajad, seejärel mitmekülgne huvialade valik ning hästi korraldatud transpordiühendus.

Munitsipaalhuvikoolide juhtidega vestluste põhjal võib välja tuua, et täna on nende jaoks **peamiseks murekohaks justnimelt kvalifitseeritud personali leidmine ning nende motiveerimine ja hoidmine**.

Põhiprobleemiks on valdkonnas üldiselt madal palgatase, aga ka palkade erinevus nii maakonna erinevate omavalitsuste sees, maapiirkondade ja linna vahel ning kogu riigis erinevate piirkondade vahel, sest tihti tuleb häid spetsialiste otsida ka kaugemalt.

“Täna ei ole meil palk konkurentsivõimeline. Teistes sarnastes (maa)piirkondades on palgad kõrgemad kui linnas, sest õpetajad sõidavad tihti kohale linnast, sellega lisandub transpordi- ja ajakulu.” (Huvikooli juht)

Samas tõdesid huvikoolide juhid, et teatud õpetajad/juhendajad oleksid kindlasti nõus ka maakonna teistes omavalitsustes/teistes huvikoolides käima tunde andmas ning osaliselt seda juba täna ka tehakse. Erinevused palganumbrites aga tõrjuvad lõpuks väiksema laste arvuga ja madalama palgatasemega huvikoolid konkurentsist ning neil on üha keerulisem leida häid spetsialiste.

Lisaks on huvihariduse personali valdkonnas oluliseks teemaks koormuse küsimus. Täna on ajaaken, mil lastele saab pakkuda huviharidust ja huviringe, väga piiratud:

“Kõik tahavad kõige paremal ajal, kell 15.00`st kuni kell 18.00`ni ära teha oma huviharidust.” (Huvikooli juht)

Arvestama peab koolipäeva lõppemise ja seejärel ka transpordi ajagraafikutega, mis on eriti oluline valdades elavate laste jaoks. Huvikoolide õpetajate jaoks aga tähendab see väikest koormust ja nii on enamikel lisaks huvikooli tööle ka muu töökoht kas üldhariduskoolis või mujal.

Üha enam räägitakse haridussüsteemi paindlikumaks ja õpilasekesksmaks muutmisest läbi huvihariduse ja huvitegevuse lõimimise üld- ja kutseharidusega. Mitteformaalse õppimise integreerimine formaalharidusega eeldab küll väga tihedat koostööd erinevate osapoolte vahel, kuid võimaldab seada esikohale õppija ning samuti suurendada huvihariduses õpetajate tähtsust ja ka koormust.

“Üks suur vaakum või lünk on koostöö üldhariduskoolidega - ma ei näe, et see toimiks täna mitte ühestki otsast. Tegelikult on see vajadus ju sõnastatud. Kui oleks lõimitud huviharidus kooliga, saaksid (huvihariduse) õpetajad luua endale täistöökohta.” (Huvikooli juht)

Huviharidusmudelite seisukohast eeldab personali küsimus kindlasti kesket lähenemist. Täna on huvikoolide eelarvetes peamiseks kuluks personalikulu, seega huvikoolide koondamine ühe katuse alla otseselt suurt kulude kokkuhoidu kaasa ei too. Küll aga on keskse juhtimise või koostöö kaudu võimalik täna huvikoolides töötavat personali tõhusamalt kasutada ning luua alus ka sisuliseks koostööks ja valdkondade arenguks.

ETTEPANEKUD (KVALIFITSEERITUD PERSONAL):

1. Moodustada sarnaselt noorsootöö valdkonnale Viljandi maakonna huvihariduse koostöögrupp või valdkondlikud koostöögrupid, et teha sisulist koostööd huviharidusjuhtide vahel ja leida ühiselt lahendusi ning kujundada ühiseid eesmärke.
2. Disainida maakondlik strateegia huvihariduses, mis lähtub õppija vajadustest ning on kantud lõimimise ja huvikoolide tiheda koostöö ideest.
3. Luua maakondlik ühine palgapoliitika või ühtlustada palgatase huvihariduses.

2.5. HUVIHARIDUSE KÄTTESAADAVUS JA LIGIPÄÄS

Alates 2017. aasta septembrist alustas riik täiendavalt toetama huviharidust ja huvitegevust määrates noorsootöö seaduse alusel⁴⁸ riigieelarvest valdadele ja linnadele võimaluse korral täiendava toetuse 7–19-aastaste noorte süsteemse ja juhendatud huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavuse ja mitmekesisuse parandamiseks.

Selle toetuse eesmärgiks on suurendada noorte võimalusi omandada teadmisi, oskusi ja hoiakuid valitud huvialal ning tagada laialdased valikuvõimalused ka maapiirkondades

Toetuse kasutamisel peab kohalik omavalitsus tagama süsteemse ja juhendatud huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavuse vähemalt kultuuri, spordi ning loodus-täppisteaduste ja tehnoloogia valdkondades.⁴⁹

Omavalitsused on toetuse abil loonud erinevaid abimeetmeid (täpsemalt vaata Tabel 2, lk 15), soetanud huvikoolidele inventari, avanud erinevaid tasuta huviringe üldhariduskoolides. Lisaks võivad omavalitsused vajadusel toetust kasutada ka tugispetsialistide tööjõukulude katmiseks või tugiteenuste kättesaadavuse parandamiseks.

Lapsevanemate seas läbi viidud rahuloluküsitlusest selgus, et Viljandi maakonnas pakutavate huviringide/trennide valikuga on pigem rahul või väga rahul 82% lapsevanematest. Pigem rahulolematud lapsevanemad on Viljandi valla ning Viljandi linna vastajate seas.

Kõige enam tuntakse linnas puudust näiteks ujumistrennidest, üldfüüsilisest trennist, eelkooliealistele mõeldud üldarendavatest trennidest ning vallas tantsutrennidest ning tüdrukute liikumistrennidest.

Võib öelda, et kättesaadavuse osas on alati arenguruumi, sest laste soovid ja vajadused on väga erinevad ning nendega arvestamiseks tuleks regulaarselt sihtgrupilt tagasisidet koguda ning vastavalt sellele rikastada pakutavate huviringide valikut:

⁴⁸ Noorsootöö seadus § 15¹ lg 1, <https://www.riigiteataja.ee/akt/NTS>

⁴⁹ Vabariigi Valitsuse määrus: Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord, vastu võetud 06.02.2015 nr 16

“... Võib-olla peaks tegema väikse ülevaate/auditi/uurimuse, mis on ja mida pole, mida oleks vaja jne. Nende 10 aasta jooksul, kui minu lapsed on ringidest ja trennidest liikumist otsinud, ei ole sobivaid leidunud...” (Lapsevanem Viljandi linnast)

Ligipääsuga seoses on olukord keeruline just valdades, kus laste valikud sõltuvad transpordiühendusest. Sellega seoses on huvikooli õpetajatel suur roll tagada, et ajakavad ühtiksid transpordikorraldusega ning et lapsed alati õigeaks ajaks peale huviringi oma bussi peale jõuaksid:

“Kui laps jääb ikkagi oma bussist maha, siis on treeneril vaja seda lahendamata hakata.” (Huvikooli juht)

On olemas positiivseid näiteid ligipääsu parandamiseks - näiteks huvihariduse bussi sõitma panemine, kuid paratamatult ei ole võimalik tagada igaühe huviringide aegadega ühilduvat universaalset lahendust. Nii on transport valdades tihti ka lapsevanemate enda kanda:

“Kuna huvikool on kaugel ja trennid õhtul, siis ei sobi busside ajad, aga kuna lapse areng on oluline, siis tuleb ise transportida.” (Lapsevanem)

Nii tõdevad ka lapsevanemad, et nende rahulolu oma lapse huvikooliga on tihedalt seotud transpordiühendusega. 70,7% rahuloluküsitlusele vastajate jaoks on see olulisel või väga olulisel kohal. Teiste omavalitsustega võrreldes on see mõnevõrra vähem oluline vaid Viljandi linna elanikele. Ka huvikooli asukoht on oluline või väga oluline enamikule lapsevanematest (83,5%), seda sõltumata nende registreeritud elukohast.

Seega sobiva huviharidusmudeli otsinguil on huviringide valik ja transpordiühendus väga olulisel kohal.

Tsentraalse mudeli puhul on suurimaks probleemiks transpordiühenduse tagamine sellist, et igale lapsele oleks tagatud ligipääs huviharidusele. Arvestades vahemaasid ning transpordile kuluvat aega, ei ole see lahendus mõistlik. Pigem võiks piisava arvu laste olemasolu korral kaaluda õpetaja liikumist, millega seoses on vajalik sobivate ruumide ja õppevahendite olemasolu kohapeal. Seega on ligipääsetavuse seisukohast oluline pakkuda huviharidust kodu lähedal. Selle mõtet toetasid ka enamik huvikooli juhte:

“Ma pooldan ka seda, et kui on olemas linna lähedal mõni kool, kus on olemas huvilised, siis võiks treener käia kohapeal, eriti noorematel, kuni 6. klassini on see liikumine maalt linna poole keeruline ja siis peab lapsevanem teda transportima- see on lisakulu. Lihtsam on kindlasti korraldada tegevusi kooli juures, et lapsed ei peaks liikuma.” (Huvikooli juht)

Samuti jagasid seda mõtet ka lapsevanemad:

“Mõned tennise treenerid ja näiteringi juhendajad võiksid maakoolidesse tulla.”

ETTEPANEKUD (KÄTTESAADAVUS JA LIGIPÄÄS):

1. Kättesaadavuse ehk huviringide valiku parandamiseks regulaarselt viia läbi küsitlusi lapsevanemate seas, et kaardistada nende ootusi, vajadusi ja ettepanekuid.
2. Piisava arvu laste olemasolul pakkuda lastele huviharidust kodukohas ning leida võimalused õpetajate liikumiseks.
3. Jätkata või luua toetused transpordikulude hüvitamiseks lastevanematele, kes korraldavad ise laste transporti, sest bussiühenduse loomine ei ole mõistlik.

2.6. RUUMID JA INVENTAR

Lapsevanemate küsitluse raames paluti seada tähtsuse järjekorda huvikooli valiku puhul olulised kriteeriumid. Tähtsuselt teisele kohale lapsevanemate jaoks asetused korralikud ja huviala jaoks sobivad ruumid ning õppevahendid.

Tänane olukord seoses huvikoolide ruumidega on väga erinev. Enamik kooli vajab suuremas või väiksemas mahus investeerimist seoses ruumide kaasajastamisega või kasutatava pinna laiendamisega, samuti on vajadus inventari uuendamise järele pidev. Inventari osas on viimasel viiel aastal olnud abiks riiklik huvihariduse lisarahastus, kuid nagu ajalugu on näidanud, on selle suurus ajas muutuv.

Huviharidusmudeli vaatest on oluline lähtuda lõimumisega seotud tuleviku haridusmaastikust. Seega on eeliseisus need koolid, kus huviharidus ja formaalharidus asuvad samades ruumides. Kooliruumide renoveerimise või planeerimise puhul on üha tähtsam arvestada ka huvihariduse vajadustega.

Eraldi ruumides paiknevate huvikoolide kasuks räägib aga asukoha ja keskkonnavahetusega kaasnev vaheldus noore jaoks, sellega seotud väljakutse ning hakkamasaamine. On ju huvihariduse üks eesmärkidest luua võimalusi isiksuse mitmekülgeks arenguks ja toetada noore kujunemist hästi toimetulevaks ühiskonnaliikmeks.⁵⁰

“Kui bussiliiklus on olemas, siis keskkonnavahetus on üliäge- pigem on halb, kui laps on terve päeva ühes keskkonnas.” (Huvikooli juht)

Kooli seisukohast on oluline ka kujundada omanäoline ruum ja atmosfäär lähtuvalt valdkonna vajadustest.

“Loomulikult oleks lihtsam, kui muusikakool oleks täitsa oma ruumides. Kui laps astub hoonesse, mis ongi muusikakool, kus toimubki ainult see sihtotstarbeline tegevus, tal tekib juba hoopis teine tunne.” (Huvikooli juht)

Seega peaks huviharidusmudel arvestama formaalhariduse ja huvihariduse lõimimise võimalustega, samuti lähtuma iga huviala vajadustest:

“Lapse osalemist huviringis võiks kooli tulemustes kasvõi osaliselt arvestada. Lapse koolikoormuse optimeerimine.” (Lapsevanem)

Lähtudes ligipääsetavuse tagamise vajalikkusest, peaksid lahendused sündima pigem seal, kus täna asuvad lapsed ning nende kool. Konkreetsed teostused aga peaksid tuginema piirkondlikele vajadustele ja võimalustele, kas koolimajasid renoveerides või lisaruume ehitades.

ETTEPANEKUD (RUUMID JA INVENTAR):

1. Ruumilahenduste planeerimisel arvestada formaalhariduse ja huvihariduse lõimimisega.
2. Universaalsetele ühisruumidele eelistada omanäolist ja valdkonnapõhist lahendust, mis pakub noorele vaheldust, kuuluvustunnet ning isiklikku arengut.
3. Inventari soetamisel pidada silmas, et riiklik rahastus tänasel kujul võib kaduda, seega investeerida kvaliteetsesse inventari ning teha plaan ka inventari hankimiseks riikliku rahastuse lõppemise puhuks).

⁵⁰ Huviharidusstandard, Haridus- ja teadusministri määrus, vastu võetud 21.03.2007 nr 24, <https://www.riigiteataja.ee/akt/12809661>

2.7. FINANTSMUDEL

Kuigi igal omavalitsusel on kehtestatud oma reeglid (täpsem ülevaade Lisas 1), mille alusel huviharidust ja huvitegevust toetatakse, saab toetusi üldiselt liigitada kolmeks lähtudes toetuse sisust, eesmärgist ja saajast:

- Pearahasüsteem ehk õppekoha maksumuse finantseerimine
- Tegevustoetus
- Lapse/noore toetus

Kuna kõikides kolmes vallas on teatud osa lapsi, kes osalevad mõne teise omavalitsuse huvikooli- või huviringi tegevuses, siis on omavalitsused vastu võtnud korra, mille alusel nad hüvitavad teise omavalitsuse huvikoolile või huvitegevust pakkuvale ühingule õppekoha maksumuse⁵¹. Lapsevanema enda tasuda jääb aga kooli poolt kehtestatud õppetasu. Teatud tingimustel on omavalitsused peredele abiks ka õppetasu maksmisel (näiteks toimetulekuraskustes või paljulapselistele peredele, mitu last ühest perest õpib samas koolis).

Kõige enam naaberomavalitsuste lapsi käib Viljandi linna huvikoolides, mille õpilasest ca 30% moodustuvad maakonna teiste omavalitsuste lapsed. 2022. aasta jaanuari seisuga õppis Viljandi linna munitsipaalhuvikoolides 331 last Viljandi vallast, 90 last Põhja-Sakala vallast ning 29 last Mulgi vallast.

Munitsipaalhuvikoolide puhul on õppekoha maksumus ning ka vanema poolt kandmisele kuuluv õppetasu suurus kehtestatud kohaliku omavalitsuse volikogu määrusega, seega see info on avalik ja kõigile nähtav.

Praeguse süsteemi puhul võib kitsaskohana välja tuua asjaolu, et õppekoha maksumuse arvutamisel võetakse aluseks eelarveaastaks planeeritav tegevuskulude summa ja õpilaste arv, kuid investeringuvajadused on sellise arvutusmudeli puhul katmata. Nii on huvikoole puudutavad investeringud hetkel ainult selle kohaliku omavalitsuse kanda, kelle haldusalasse huvikool kuulub, kuigi kooli teenuseid kasutavad ka paljud teiste omavalitsuste lapsed. Samas ei ole enamikel huvikoolidel täna ka väga konkreetseid numbrilisi investeringuplaane, mille alusel määratleda investeringukomponenti umbkaudset suurust.

Kui munitsipaalhuvikoolide puhul kaetakse tegevuskulu õpilase kohta kohaliku omavalitsuse poolt makstava õppekoha maksumuse ja lapsevanema poolt makstava õppetasu summamana, siis **erahuvikoolide ja huvitegevust pakkuvate ühingute** puhul on tuluallikaks lapsevanematele kehtestatud õppetasu. Enamik omavalitsusi finantseerivad oma laste osalemise ka teise omavalitsuse erahuvikoolis või huviringis hüvitades mingi osa õppetasust (kas otse koolile/ühingule või lapsevanemale). Selle tulemusena on reeglina (aga mitte alati) lapsevanema õppetasu suurus omavalitsuse poolt hüvitatud summa võrra väiksem. Hetkel on igal omavalitsusel oma kokkulepped otse koolidega/ühingutega hüvitatava summa osas, seega on pilt väga kirju, kuna huvikoolide ja huviringide õppetasud on iga omavalitsuse lastele erinevalt välja toodud.

Praeguse toimimismudeli miinuseks on ka see, et kui teiste omavalitsuste huvikoole toetatakse pearahasüsteemi alusel, siis oma omavalitsuses tegutsevaid huvikoole ja eraühinguid toetatakse tegevustoetuste ja projektitoetuste abil, mis reeglina ei kajastu kohalike laste jaoks soodsamates õppetasudes. Nii on näiteks Viljandi linnas tegutsevate erahuvikoolides ja erahuviringides naaberomavalitsuste lastel soodsam õppetasu kui Viljandi linna lastel, kuigi ka linn on huvikooli/huviringi tegevustoetuse kaudu toetanud.

Mõnikord on aga naaberomavalitsuste lapsed linna huvikoolides ja huviringides paremal positsioonil, kuna huvikool või huvitegevust korraldav ühing ei ole teadlik võimalusest küsida tegevustoetust.

---

⁵¹ Nimetatakse ka õpilaskoha tegevuskulu (Põhja-Sakala vald, Mulgi vald)

Lapsevanemete küsitluse tulemustest ilmses, et praeguse süsteemi tulemusena on teatud huvikoolide ja huviringide lapsevanemad pettunud, et nende elukohajärgne omavalitsuse ei toeta nende laste huvihariduse omandamist või huvitegevuses osalemist. Sama efekt on ka munitsipaalhuvikoolide puhul, kui omavalitsus küll finantseerib otse teisele omavalitsusele lapse õppekoha maksumuse, kuid lapsevanemal puudub sellekohane teadmine või ülevaade makstavatest summadest ning on põhjendamatult rahuolematu oma elukohajärgse omavalitsuse tegevusega:

“Kohalik vald ehk Põhja-Sakala vald ei toeta ühelgi moel nende laste huviharidust, kes käivad huviringides väljaspool koduvalda. Samas on kohalikud huviringid madalal tasemel, tihti kehva korraldusega, mis suunab meid Viljandi huviringide poole pöörduma. Samuti ei saa me taotleda Viljandi linnast ühtegi teotust, kuna me ei ole seal elanikud.” (Lapsevanem)

Nii lapsevanemate kui huvikoolide juhtide poolt tõsteti esile ka vajadust töötada välja eraldi toetus või paketiõhine lähenemine nendele lastele, kes osalevad edukalt korraga mitme huvikooli õppetöös ning on tihtipeale silmapaistvad ja võimekad kõikidel oma valitud huvialadel, kuid kelle vanemate jaoks on täismahus õppetaskude maksmine keeruline ning sunnib tegema valikuid:

“Kui laps tahab osaleda mitmes trennis, võiks olla paketihind.” (Lapsevanem)

Finantsmudeli vaatest ei ole kumbi huvikooli mudel ideaalne. Praeguse mudeli puhul on suureks boonuseks see, et kõik Viljandi maakonna omavalitsused on omavahel kokku leppinud õppekoha maksumuse vastastikkuses finantseerimises:

“See on vallajuhtidel nüüd omavahel kokku lepitud- see on väga oluline märk. Ma tean vabariigis teisi maakondasid, kus koostöö omavahel väga ei toimi omavalitsuste vahel, aga Viljandis toimib see väga hästi ja ma looda, et asjad ka nii edasi jäävad.”

Praeguse mudeli kitsaskohaks aga on väga erinev lähenemine, mis seab mõnel puhul omavalitsuse, mõnikord aga lapsevanemad keerulisse olukorda. Tsentraalse mudeli puhul tuleks kokku leppida iga omavalitsuse panustamise määr ühisesse eelarvesse ning leida üksmeel kõikide juhtimise aspektides. Kuna sellises mahus ei ole kunagi eelnevalt koostööd tehtud, võib see korraga olla liiga suur ettevõtmine. Pigem võiks esimeses etapis luua huvihariduses koostöö, koostada ühine visioon ja tegevuskava ning ühtlustada toetusmeetmed. Selle pinnalt on aga tulevikus juba vajadusel hea edasi minna suuremas mahus koostööga.

Ka lapsevanemate seisukohast võiks ühtlustada maakonnas huvihariduse toetamist:

“Lahendusena näen Viljandi maakonna ülest huvihariduse korraldust/toetamist. Ümbritsevad vallad on liiga väikesed, et igasse väikelinna tagada tugev huviharidus.” (Lapsevanem)

ETTEPANEKUD (FINANTSMUDEL):

1. Välja töötada munitsipaalhuvikoolide investeringuplaanid ning vajadusel tõsta õppekoha maksumust investeringukomponendi võrra, et tagada munitsipaalhuvikoolides õppijasõbralik füüsiline keskkond ja kaasaegsed õppe- ja töövahendid.
2. Ühtlustada teiste kohalike omavalitsuste haldusalas paiknevate erahuvikoolide ja erahuviringide õppetaskude hüvitamise summad, et kõigi osapoolte jaoks oleks maakonna peale üks selge süsteem ja üks hinnakiri.
3. Kehtestada erahuvikoolidele ja huvitegevust pakkuvatele ühingutele tegevustoetuste andmisel tingimus, et see peab kaasa tooma soodsama õppetasku kohalikele lastele.
4. Tõsta lapsevanemate teadlikkust neid puudutavatest toetustest ning erinevatest meetmetest tulenevatest võimalustest.
5. Tõsta huviharidust ja huvitegevust pakkuvate ühingute teadlikkust erinevate toetusmeetmete kohta.
6. Nn andekate laste soodustus või paketiõhine lähenemine õppetaskule mitme huvikooli õppetöös osalemise puhul.

2.8. TEGUTSEMISVORM JA JUHTIMINE

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi KOKS)⁵² § 6 lg 2 kohaselt peab omavalitsusüksuse korraldama vallas või linnas koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja huvikoolide, raamatukogude, rahvamajade, muuseumide, spordibaaside, turva- ja hooldekodude, tervishoiuasutuste ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist, juhul kui need on omavalitsusüksuse omanduses.

Täna on kõik Viljandi maakonnas paikevad munitsipaalhuvikoolid kohalike omavalitsusüksuste eraldiseisvad allasutused ning on rahastatud omavalitsuste poolt.

Huvikooli seaduse § 3 lg 2 kohaselt võivad huvikool ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud üldhariduskool tegutseda ühe asutusena. Selline ühinemine on lähiaja plaanis Viljandi vallas tegutseval Tarvastu Muusika- ja Kunstikoolil.

KOKS järgi võivad vallad ja linnad ühiste huvide väljendamiseks, esindamiseks ja kaitsmiseks ning ühiste ülesannete täitmiseks tegutseda ühiselt või anda sellekohased volitused mõnele vallale või linnale (§ 62 lg 1), samuti moodustada liite ja ühisasutusi (KOKS § 12).

Vald või linn võib teenuste osutamiseks asutada valla või linna ametiasutuse hallatavaid asutusi, mis ei ole juriidilised isikud, olla osanikuks või aktsionäriks valla või linna arengu seisukohast olulises äriühingus, samuti asutada sihtasutusi ja olla mittetulundusühingu liikmeks (KOKS § 35 lg 1).

KOKS § 35 lg 5 alusel on vallal või linnal õigus teenuste osutamiseks sõlmida lepinguid ehk volitada oma ülesandeid täitma ka näiteks erafirmat või mittetulundusühingut.

Vajadusel saavad omavalitsuse elanikud kasutada ka teistes omavalitsustes pakutavaid teenuseid ning nende eest peab tasuma teenuse kasutajate elukohajärgne omavalitsus.

Ülaltoodust järeldub, et õiguslik alus maakondliku huvikooli asutamiseks nelja omavalitsuse poolt on olemas. Pigem on küsimus selles, kas tsentraalne mudel tagab õppijakeskse lähenemise ning ligipääsu mitmekülgsele ja kvaliteetsele huviharidusele kõikidele lastele maakonnas. Lisaks ei tasu alahinnata sellise massiivse ettevõtmise puhul koostöö sujumise aspekti- nagu käesolevas aruandes juba ka varem on välja toodud, siis võiks sellise mudeli eelistamise korral proovida esmalt koostööd väikemas mahus tehes ühiseid pingutusi esialgu olemasoleva mudeli parendamise nimel. Ka see ise on juba päris suur väljakutse koostöö mõttes.

Samas on puuduseid omajagu ka tänasel mudelil. Näiteks on olukord mõnevõrra keerulisem huvikoolides, kus huvikooli juht on samal ajal ka kohaliku kooli juht. Kuigi alati ei olegi huvikooli juhi töö täiskohaga töö, on kooli sisulise arengu seisukohast parem, kui juht saab ennast fokuseerida ainult ühele valdkonnale. Nii võib kaaluda piirkonna huvikoolidele ühise juhi leidmist samas tagades optimaalse juhtimisulatusega haridusvõrk. Täiesti tsentraalse mudeli miinuseks on aga juhtimise liigne kaugenemine kohalikest probleemidest.

Piirkondliku juhi leidmist eelistavad ka huvikoolide juhid:

“Tegelikult võiks olla 1 vallaülene huvikool ning selle huvikooli peale 1 juht, kes juhib mõlemate koolide tegevust, lisaks korraldab kontserte- see on edasiviivam. Õppekohad võivad ju edasi olla erinevates asukohtades.” (Huvikooli juht)

Lapsevanemate küsitlusest ilmnes, et olulisel kohal on ka kommunikatsioon kooli ja kodu vahel. 58,3% vastajate jaoks oli see väga oluline ning 38,4% jaoks pigem oluline seoses rahuloluga oma lapse huvikooliga. Suhtlust lapsevanematega peavad oluliseks ka koolijuhid:

“Tuleviku osas soovin, et koostöö lapsevanematega oleks veelgi parem- täna on kindlasti puudujärgid, iga treeneri kohustus on suhelda oma lapsevanematega, seega see eeskätt sõltub treenerist.” (Huvikooli juht)

⁵² <https://www.riigiteataja.ee/akt/126032013006>

Samuti on oluline huvikoolipoolne väljapoole suunatud kommunikatsioon seoses pakutavate teenustega, et info oleks kergesti leitav ja vajalikus mahus kirjeldatud (hinnad, asukohad, huviringide ajad, toetused jms). Vastavalt lastevanemate küsitlusele on enim kasutatavad infoallikad maakonnas pakutavate huviringide kohta info saamiseks internet (74% vastajate jaoks), tuttavate soovitusel (53% vastajate jaoks) ning lapse kool (51% vastajate jaoks). Lisaks toodi allikatena välja ka kohalik ajaleht ning sotsiaalmeedia.

Praeguse mudeli puhul on üheks puudujäägiks ka omavalitsuste omavaheline nõrk sisuline koostöö, mille tõhustamine aitaks suure sammu lähemale huvihariduse paremale pakkumisele kogu maakonnas.

Enne õige juhtimismudeli ja tegutsemisvormi fikseerimist on oluline eelnevalt otsustada milline huvihariduse korraldamise mudel on põhimõtteliselt sobiv. Siinkohal võiks arvestada ka seaduses ette nähtud võimalusega volitada teatud ülesandeid täitma erafirmat või mittetulundusühingut.

ETTEPANEKUD (TEGUSTEMISVORM JA JUHTIMINE):

1. Vaadata üle ja analüüsida praeguseid huvikoolide juhtimismudeleid ning vajadusel teha muudatusi.
2. Seada sisse huvikoolide-, piirkondade-, huvialade- põhised koostöögrupid
3. Vaadata üle huvikoolide ja kohalike omavalitsuse poolt huvihariduse kohta veebilehtedel avaldatud info ning vajadusel teha täiendusi, et tõsta info kättesaadavust ja asjakohasust.
4. Parima lahenduse otsimisel tegutsemisvormile või huvihariduse mudelile kaasata ka erahuvikoolid ja huvitegevust pakkuvad ühingud, et leida koostöökohti, mis aitaksid huviharidust rikastada.

2.9. JÄRELDUSED: HUVIHARIDUSE KORRALDUSE OPTIMAALNE MUDEL

Eelpool käsitletud kaks erinevat huvihariduse korralduse mudelit on oma olemuslikult justkui sama skaala erinevates otstes paiknevat lahendust. Arvestades Viljandimaa demograafilist olukorda ning rahvastikuga seotud prognoose, samuti suundumusi hariduspoliitikas, ei ole kumbki mudel puhtal kujul pikas perspektiivis rakendatav ja jätkusuutlik. Mõlemal mudelil on oma plussid ja miinused, kuid optimaalne lahendus on kombinatsioon kummagi mudeli tugevustest, samuti on oluline teadvustada kitsaskohtasid ja maksimaalselt teostada võimalustega seotud potentsiaali.

Alljärgnevalt on toodud töö raames tehtud järelduste põhjal kokkuvõttev ettepanek optimaalseks huvihariduse korralduse mudeliks analüüsi komponentide kaupa.

1. Laste ja noorte arv

Rahvastikuprognoside kohaselt küll rahvaarv väheneb kogu maakonnas, kuid igas omavalitsuses toimuvad muutused erinevalt. Demograafilisest olukorrast lähtuvalt on oluline arvestada iga omavalitsuse kohalike oludega ning luua soodsad tingimused, et pidurdada väljarännet ja soodustada sisserännet.

Laste ja noorte arvu tõstmiseks huvihariduses on oluline säilitada kodulähedane õpe ning tagada pakutavate valikute mitmekülgsus, et iga laps leiaks endale sobiva huviala.

2. Kvalifitseeritud personal

Huviharidusmudeli seisukohast eeldab personali küsimus kindlasti kesket lähenemist, kus on peamiseks märksõnaks koostöö erinevate osapoolte vahel. Riikliku hariduspoliitika suundumustest lähtuvalt tuleks kujundada maakondlik õmblusteta hariduse visioon, mille raames luuakse terviklik lahendus mitteformaal-

ja informaalõppe arvestamiseks formaalõppes ning ette näha ka selleks vajalikud finantsmehhanismid, sealhulgas vaadatakse üle huviharidusõpetajate palgapoliitika.

3. Kättesaadavus ja ligipääs

Tuginedes tulevikuhariduse printsiipidele peaks huviharidusmudel tagama, et haridus oleks kättesaadav ja ligipääsetav eri sihtrühmadele ning õppekeskkond toetaks nüüdisaegset õpikäsitust.

Huviringide valiku tegemisel tuleks kaardistada regulaarselt lapsevanemate ja laste ootuseid. Ligipääsetavuse tagamisel luua paindlikud lahendused, mis arvestavad õppija vajadustega.

4. Ruumid ja inventar

Õppimine ei pea toimuma alati klassiruumis, kuid ruumidega seotud otsuste puhul on oluline arvestada ka formaalhariduse ja huvihariduse lõimimise ja kooseksisteerimisega seotud vajadustega. Ruumilahenduste disainimisel luua võimalused isiksuse mitmekülgsaks arenguks.

5. Finantsmudel

Lähtudes vajadusest luua paindlikud ja ilma barjäärideta õpited, tuleks optimaalse huviharidusemudeli puhul ühtlustada omavalitsuste poolt kehtestatud peamised finantsmeetmed huvihariduse toetamiseks. Ühistete lahenduste tulemusena peaks lapsevanemate jaoks olema tagatud selgus ja võrdne kohtlemine, ühingute jaoks läbipaistvus ning igal tasandil hea info liikumine ja kättesaadavus.

6. Tegutsemisvorm ja juhtimine

Juhtimise puhul on peamine tagada, et juhid saaksid keskenduda arengule ja muutuste juhtimisele, mitte ainult administreerimisele. Seega juhtimise tõhustamiseks tuleks esmalt üle vaadata huvikoolide olemasolevad juhtimismudelid omavalitsuse tasandil ning vajadusel langetada arengule suunatud otsuseid. Huvihariduse valdkondliku arengu suunamiseks oleks vaja sisse seada koostöövõrgustik nii piirkondade huviharidusjuhtide kui omavalitsuste vahel. Sihtgruppide paremaks kõnetamiseks üle vaadata väljapoole suunatud kommunikatsioon, et vajalik info oleks hästi leitav ja ajakohane.

LISAD

LISA 1: ÜLEVAADE VIJANDI MAAKONNA KOHALIKE OMAVALITSUSTE HUVIHARIDUSE JA HUVITEGEVUSE TOETUSTEST

KOV-üksus/ Toetuse liik	I PEARAHASÜSTEEM	II TEGEVUSTOETUSTE SÜSTEEM	III LAPSE/NOORE TOETUS
Põhja-Sakala vald	Põhja-Sakala vallas elavatele õpilastele finantseeritakse teise kohaliku omavalitsuse huvikooli ja eraalgatusliku organisatsiooni õpilaskoha tegevuskulu arvestuslik maksumus ühe õpilase kohta (õppekoha maksumus), vald arveldab igakuiselt õpilaste nimekirja alusel.	- Sporditegevuse toetus Põhja-Sakala valla haldusterritooriumil korraldatud sporditegevusele, mis on suunatud Põhja-Sakala valla 7-19 aastastele noortele, kuni 12€ noore kohta/kuus; - Mittetulundustegevuse toetus, mida saab taotleda mh ka hariduse valdkonnas tegutsev ühing, toetuste liikideks on: tegevustoetus, ühekordne toetus, projekti kaasfinantseering.	Noore toetamine huvitegevuse toetusfondist: 300€/aastas, 7-19 aastane noor, huvitegevuses osalemiseks vajalike vahendite soetamiseks, osalemiseks huvitegevusalastes projektides, laagrites, võistlustel, konkurssidel, festivalidel, õpilasvahetuse programmides ning sellega seotud transpordiks.
Viljandi vald	- Huviharidust finantseeritakse õppekoha maksumuse ulatuses, huvikooli poolt esitatud arvete alusel, millele on lisatud õpilaste nimekiri; - Huvitegevust finantseeritakse vallavalitsuse ja koostööpartneri vahel sõlmitud lepingu alusel, millele on lisatud õppekoha maksumuse kujunemise arvestus; Koostööpartneriga arveldakse igakuiselt, esitatud arve ja õpilaste nimekirja alusel.	Viljandi vallas elavatele ning huvikoolides õppivatele või muu huvitegevusega tegelevatele eeskätt 7–19-aastastele noortele suunatud huvitegevuse ja huvihariduse toetused: - huvikooli toetus, mida makstakse EHIS-es oleva huvikooli kulude katmiseks, sh vahendite soetamine ja remont, transport (va transpordivahendite ost), eestisisestel ja rahvusvahelistel võistlustel, konkurssidel ja turniiridel osalemine; - huvitegevuse toetus, mida makstakse huviringide, klubide, stuudiote jne, mis ei ole registreeritud EHIS-es kulude katmiseks, sh eestisisestel ja rahvusvahelistel võistlustel,	Noore toetus, mida makstakse huvihariduses ja huvitegevuses osalevate toimetulekuraskustes perede, riskirühma ja paljulapseliste perede noorte osalemist takistavate ettenägematute kitsaskohtade lahendamiseks. Õppetasu maksmise soodustus: õigus taotleda ühest perest huvikoolis/koostööpartneri juures huvihariduses/huvitegevuses osalemisel kahe lapse puhul 50% ning alates kolmandast lapsest 100%

KOV-üksus/ Toetuse liik	I PEARAHASÜSTEEM	II TEGEVUSTOETUSTE SÜSTEEM	III LAPSE/NOORE TOETUS
		turniiridel ja konkurssidel osalemise toetamine, vahendite ja spetsiifilise varustuse soetamine ja remont ning transport (va transpordivahendite ost);	kehtestatud õppetasu määrast.
Mulgi vald	<p>a) Huvihariduse toetus: Mulgi vald hüvitab ühe õpilaskoha tegevuskulu arvestusliku maksumuse väljaspool Mulgi valda tegutsevale munitsipaal- või erahuvikoolile Mulgi Vallavalitsuse ametiasutuse volitatud ametniku poolt väljastatud garantiikirja alusel;</p> <p>b) Huvitegevuse toetus: Mulgi vald hüvitab huvitegevuses osaleva õppuri õppetasu huvitegevust pakkuva juriidilise isiku poolt Mulgi Vallavalitsusele esitatud arve alusel summa, mis ületab 30 eurot ühe õppuri kohta kalendrikuus, kuid mitte rohkem kui 50 eurot kuus. Huvitegevuse toetuse hüvitamise tingimusteks on: - sama või sarnast huvitegevust ei ole Mulgi valla eelarvest muul viisil finantseeritud; - huvitegevuse pakkuja asub võimalikult õppuri elukoha lähedal.</p>	<p>a) Teenuse pakkuja toetus: Toetust saavad taotleda äriühingud, mittetulunduslikud ühendused, füüsilisest isikust ettevõtjad ja vallavalitsuse hallatavad asutused tingimusel, et tegevus on suunatud valla noortele ning huviharidust või -tegevust pakutakse üldjuhul valla territooriumil 7–19-aastastele noortele, kelle Eesti rahvastikuregistrijärgne elukoht on Mulgi vald. <u>Toetus on mõeldud:</u> - ringijuhendajate töö tasustamiseks; - vahendite soetamiseks; - transpordikulu katmiseks; - huviringiga seotud võistlustel, töötubades, õppepäevadel, konkurssidel, festivalidel, näitustel jms osalemiseks. Teenuse pakkuja toetusest makstava <u>tööjõukulude ülempiir on 15 eurot tund</u> ühe juhendaja kohta.</p>	<p>a) Transporditoetus: makstakse huvihariduse ja/või -tegevuse töös osalemisel ühe õppuri kohta kuni 40 eurot kuus, paljulapseliste ja vähekindlustatud peredele kuni 100 eurot kuus, kui huvikool või -ring asub elukohast kaugemal kui 5 kilomeetrit.</p> <p>b) Noore toetus: makstakse noore osalemist takistavate ja ettenägematute kitsakohtade lahendamiseks, sealhulgas vajalike õppevahendite ja varustuse soetamiseks, võistlustel ning konkurssidel osalemiseks vajalike kulude katmiseks. Toetuse määr on kuni 100 eurot noore kohta aastas, paljulapseliste ja vähekindlustatud peredele kuni 300 eurot aastas</p> <p>c) Õppetasu hüvitamine: Mulgi vald hüvitab osaliselt või täielikult eelarveliste vahendite olemasolul huvikooli õppetasu alates kolmandast lapsest ja/või vähekindlustatud pere lapsele lapsevanema või täisealise õppuri</p>

KOV-üksus/ Toetuse liik	I PEARAHASÜSTEEM	II TEGEVUSTOETUSTE SÜSTEEM	III LAPSE/NOORE TOETUS
<p>Viljandi linn</p>	<p>Viljandi linn hüvitab õppekoha maksumuse oma omavalitsuse laste eest, kes õpivad munitsipaalhuvikoolides teistes omavalitsustes koolidega sõlmitud lepingute alusel.</p>	<p>a) Mittetulundusliku tegevuse toetus: erahuvikoolid ja huvitegevust pakkuvad ühingud saavad taotleda projekti- või tegevustoetust. Tingimuseks on, et toetuse taotleja tegevus peab toimuma linnaelanike huvides ning kaasa aitama linna arengukava elluviimisele.</p> <p>b) Huvihariduse ja -tegevuse riikliku lisarahastusega toetati 2021. aastal:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Tegevusi HEV noortele; 2) Tegevusi LTT valdkonnas; 3) Teadlikkuse tõstmist; 4) Laagrites osalemist; 5) Tegevusi riskigrupi noortele. 	<p>poolt vallavalitsusele esitatud avalduse alusel.</p> <p>a) Õppetasu soodustus: - 100% (va erahuvikool, vt allpool) kehtib õppurile, kes vastab vähemalt ühele järgmistest tingimustest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) on perest, mille netosissetulek ühe pere liikme kohta on väiksem kui 75% kehtivast töötasu alammäärast kuus; 2) on toimetulekutoetust saavast perest, toimetulekutoetuse saamisele järgneval kuul; 3) on perest, kus huvikoolis õpib 3 õppurit; 4) on perest, kus kasvab 4 või enam alla 19-aastast last. <p>- Erahuvikoolide puhul on ühe kuu soodustuse maksimummääraks munitsipaalhuvikoolide ühe kuu kõige kõrgem õppetasu.</p> <p>Õppetasu maksmise soodustust on õigus taotleda vanemal, kelle elukoha aadress on Eesti rahvastikuregistri andmetel Viljandi linn ning tema elukoha aadress ühtib lapse elukoha aadressiga.</p>

LISA 2. LASTEVANEMATE RAHUOLUKÜSITLUSE TULEMUSED

KÜSITLUSE KOKKUVÕTE

Viljandi huvihariduse uuringu raames viidi läbi veebiküsitlus Viljandi maakonnas asuva kümne munitsipaalhuvikooli lapsevanemate seas perioodil 13.12.2021 - 22.12.2021.

Kokku vastas küsitlusele 151 lapsevanemat, kellest 60% olid registreeritud elukohaga Viljandi linnas, 30% Viljandi vallas, 5% Põhja-Sakala Vallas, 4% Mulgi vallas ning 1% väljaspool Viljandi maakonda (Lääne-Virumaal).

Kuigi elukoha alusel kogunes vastuseid igast Viljandi maakonna kohalikust omavalitsusest, ei õnnestunud saada vastuseid ühegi Põhja-Sakala valla huvikooli lapsevanema (Suure-Jaani Gümnaasiumi Huvikool, Võhma Muusikakool), ega Abja Muusikakooli (Mulgi vald) lapsevanema käest. Nii ei ole võimalik kogunenud tulemusi analüüsida kohaliku omavalitsuse vaates koolide põhiselt, küll aga lapsevanemate registreeritud elukoha põhiselt. Siinjuures peab aga arvestama, et uuringus osalenud lapsevanematest 94,4% elukohaga Viljandi linnas, 75% elukohaga Põhja-Sakala vallas, 56,5% elukohaga Viljandi vallas ja 33,3% elukohaga Mulgi vallas laste huvitegevus toimub täna Viljandi linnas. Nii käivad paljud vastused, mis on antud väljaspool Viljandi linna elavate lapsevanemate poolt, Viljandi linna huvikoolide kohta.

Oma lapse huvikooliga on kõige enam rahul Viljandi Kunstikooli, Karksi-Nuia Spordikooli ning Viljandi Muusikakooli lapsevanemad. Üldiselt on ka kõikide teiste huvikoolide lapsevanemate rahulolu tase pigem kõrge.

Kõige enam mõjutavad **lapsevanemate rahulolu** huvikooliga **pedagoogi/juhendaja professionaalsus** (89,4% vastaja jaoks), **lapse areng** (75,5% vastaja jaoks) ning **huviringi toimumise aeg** (67,7% vastaja jaoks). Lisaks on olulisel kohal ka kommunikatsioon (58,3% vastaja jaoks) ning õppetingimused (52,3% vastaja jaoks).

TABEL 26 : LAPSEVANEMATE RAHULOLU MÕJUTAVAD KRITERIUMID, ALLIKAS: LAPSEVANEMATE RAHULOLU KÜSITLUS/DETS' 2021

KRITEERIUM/HINNANG	EI OLE ÜLDSE OLULINE	PIGEM EI OLE OLULINE	EI OSKA ÖELDA	PIGEM ON OLULINE	VÄGA OLULINE
Lapse areng	0,0%	0,0%	0,0%	24,5%	75,5%
Õppetingimused (ruumid, õppevahendid)	0,0%	0,7%	1,3%	45,7%	52,3%
Pedagoogi/juhendaja professionaalsus	0,0%	0,0%	0,0%	10,6%	89,4%
Huvikooli asukoht kodu või kooli lähedal	0,7%	12,6%	3,3%	44,4%	39,1%
Transpordiühendus huvikooliga	6,7%	13,3%	9,3%	34,0%	36,7%
Õppetasu	0,7%	13,9%	8,0%	47,0%	30,5%
Kommunikatsioon	0,0%	0,0%	3,3%	38,4%	58,3%
Huviringi toimumise aeg	0,0%	0,7%	0,0%	31,8%	67,6%

Transpordiühendus huvikooliga on olulisel ja väga olulisel kohal kokku 70,7% vastajate jaoks. Teiste omavalitsustega võrreldes on see mõnevõrra vähem oluline vaid Viljandi linna elanikele.

Huvikooli asukoht on oluline või väga oluline enamikule lapsevanematest (83,5%) sõltumata nende registreeritud elukohast. Need, kelle jaoks asukoht ei ole üldse oluline või pigem ei ole oluline, on elukohaga Viljandi linnas, aga ka Viljandi valla ja Põhja-Sakala valla lapsevanemad, kelle lapsed juba osalevad Viljandi linna huvikoolide tegevuses. Seega võib järeldada, et need lapsevanemad on transpordi teema enda jaoks juba iseseisvalt ära lahendanud ning kohaliku omavalitsuse poolne transport nende valikuid nii palju ei mõjuta.

Viljandi maakonnas pakutavate **huviringide/trennide valikuga** on pigem rahul või väga rahul 82% lapsevanematest.

TABEL 27 : LAPSEVANEMATE RAHULOLU HUVIHARIDUSE KORRALDUSEGA NENDE ELUKOHAS, ALLIKAS: LAPSEVANEMATE RAHULOLU KÜSITLUS/DETS' 2021

HINNANG/ELUKOHT	MULGI VALD	MUU: LÄÄNE-VIRUMAA	PÕHJA-SAKALA VALD	VILJANDI LINN	VILJANDI VALD	KOONDHINNANG
Ei oska öelda	0%	0%	13%	10%	13%	11%
Pigem ei ole rahul	0%	0%	0%	3%	17%	7%
Pigem rahul	50%	0%	63%	56%	57%	56%
Väga rahul	50%	100%	25%	31%	13%	26%
Hinnang elukoha alusel	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Pigem rahulolematud lapsevanemad on Viljandi valla (17%) ning Viljandi linna (3%) vastajate seas.

Viljandi linna lapsevanemad tunnevad kõige enam puudust ujumistrennidest, üldfüüsilisest trennist, eelkooliealistele mõeldud üldarendavatest trennidest, võitluskunstidest ning tantsutrennidest (sh ka poistele mõeldud tantsutrennid).

Viljandi valla lapsevanemad aga sooviksid kõige enam juurde saada valikusse tantsutrenne ning tüdrukute liikumistrenne ja üldfüüsilist trenni.

Huvihariduse korraldusega on pigem rahul 2/3 ehk 68% vastajatest ning väga rahul on 13% vastajatest.

9% vastajatest pigem ei ole huvihariduse korraldusega rahul. Kui vaadata rahulolematute osakaalu vastajate elukoha alusel, siis nähtub, et eeskätt tugineb see Viljandi linna ümbritsevates omavalitsuste elanike hinnangutel: 25% Põhja-Sakala valla vastajatest ning 17% nii Viljandi valla kui Mulgi valla vastajatest. Viljandi linna vastajatest on rahulolematuid 3%.

Enim kasutatavad infoallikad maakonnas pakutavate huviringide kohta info saamiseks on **internet** (74% vastajate jaoks), **tuttavate soovitusel** (53% vastajate jaoks) ning **lapse kool** (51% vastajate jaoks). Lisaks toodi allikatena välja ka kohalik ajaleht ning sotsiaalmeedia.

Lapsevanemad järjestasid **huvikooli valiku puhul olulised kriteeriumid** tähtsuse järjekorda selliselt, et kõige olulisemaks kriteeriumiks osutus **professionaalne juhendaja**, tähtsuselt teisel kohal on **korralikud ja huviala jaoks sobivad ruumid ning õppevahendid** ja seejärel **asukoht kodu/kooli lähedal**. Neljandale kohale asetuse madal tasu ning kõige vähem oluline etteantud kriteeriumitest on hästi korraldatud transpordiühendus. Selle selgituseks võib olla asjaolu, et kuigi 60% vastajatest on elukohaga Viljandi linnas ja 40% elavad väljaspool Viljandi linna paiknevates omavalitsustes, siis kõikidest vastajatest 79% laste huvitegevus paikneb juba täna Viljandi linnas ning transport on nende puhul lahendatud juba piisavalt rahuldavalt.

Muude oluliste kriteeriumitena on lapsevanemate poolt välja toodud ka lapse enda huvi ja õppekorraldus, aga ka hea suhtlusoskusega treener ning kommunikatsioon kooli ja kodu vahel. Samuti on huvitavad märksõnad kogukonnatunde tekitamine lastes ning silmaringi avardamine.

Lapsevanematel paluti määrata ka, millised kriteeriumid peaksid olema täidetud, et nad valiksid oma lapse huvitegevuse asukohaks Viljandi linna. Eeskätt on olulisteks kriteeriumiteks professionaalsed juhendajad ja mitmekülgne huvialade valik ning seejärel alles hästi korraldatud transpordiühendus ja väiksem tasu, mis kinnitas eelmise küsimuse tulemusi ehk huvikooli valiku kriteeriume üldiselt lapsevanemate jaoks.

TABEL 28: LAPSEVANEMATE EELISTUSED ELUKOHA LÕIKES (OSAKAAL KÕIKIDEST VASTAJATEST). ALLIKAS: LAPSEVANEMATE RAHULOLU KÜSITLUS/DETS' 2021

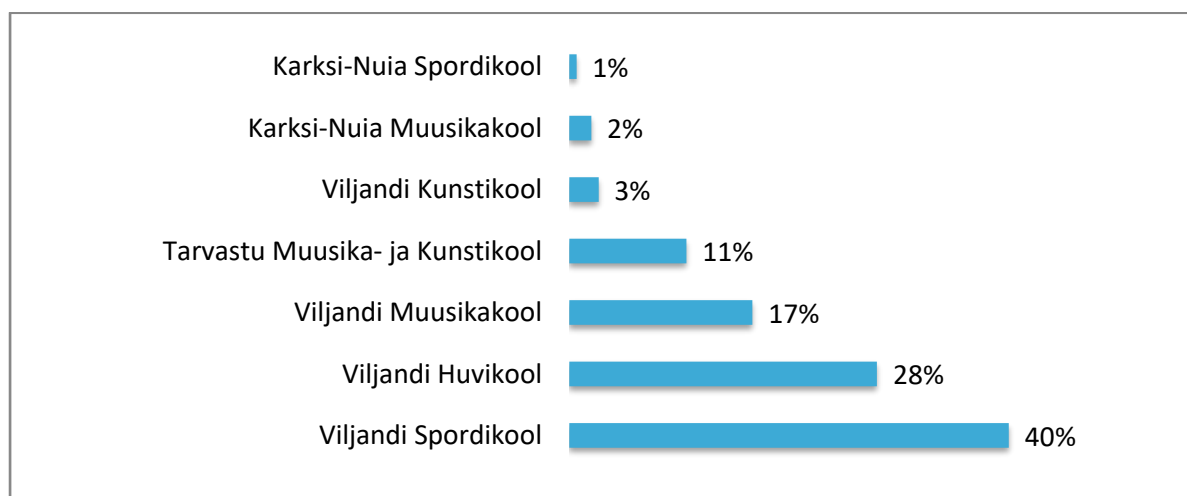
EELDUSED/ELUKOHT	MULGI VALD	MUU (LÄÄNE-VIRUMAA)	PÕHJA-SAKALA VALD	VILJANDI LINN	VILJANDI VALD	KOOND-HINNANG
Huvitegevus toimub nädalavahetustel	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	6,5%	2,7%
Hästi korraldatud transpordiühendus	66,7%	100,0%	37,5%	8,9%	50,0%	25,8%
Väiksem tasu võrreldes praegusega	16,7%	0,0%	12,5%	14,4%	26,1%	17,9%
Mitmekülgsem huvialade valik	16,7%	0,0%	50,0%	27,8%	39,1%	31,8%
Professionaalsed juhendajad	50,0%	100,0%	62,5%	41,1%	47,8%	45,0%
Minu lapse huvitegevus asub juba Viljandi linnas	33,3%	0,0%	75,0%	94,4%	56,5%	78,8%
Muu	16,7%	0,0%	0,0%	1,1%	10,9%	4,6%

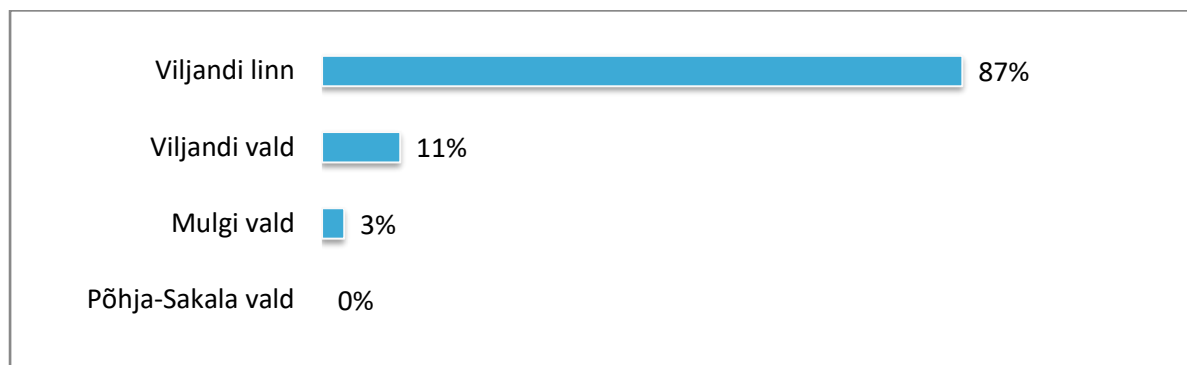
Küsitluse tulemused

Küsimus 1: "Millises Viljandi munitsipaalhuvikooli huviringis Teie laps osaleb?"

Kui Teie laps käib mitmes huvikoolis, siis palun valige alltoodud loetelust see kool, millega Teil on kõige pikemaajalisem kogemus.

JOONIS 1: KÜSIMUSTIKULE VASTAJATE OSAKAAL HUVIKOOLIDE KAUPA (N=151)

JOONIS 2: KÜSIMUSTIKULE VASTAJATE OSAKAAL LAPSE HUVIKOOLI ASUKOHA ALUSEL KOHALIKU OMAVALITSUSE TÄPSUSEGA (N=151 VASTAJAT)

TABEL 29: KÜSIMUSTIKULE VASTAJATE OSAKAAL VASTAJATE REGISTREERITUD ELUKOHA ALUSEL (N=151 VASTAJAT):

MIS ON TEIE REGISTREERITUD ELUKOHT?	VASTAJATE ARV	% KÕIKIDEST VASTAJATEST
Mulgi vald	6	4%
Põhja-Sakala vald	8	5%
Viljandi linn	90	60%
Viljandi vald	46	30%
Muu (Lääne-Virumaa)	1	1%
KOKKU	151	100%

Küsimus 2: “Kui tõenäoliselt soovitaksite seda huvikooli oma sõbrale või kolleegile?” Palun vastake skaalal 0 kuni 10, kus 0 - ei ole üldse tõenäoline ja 10 - väga tõenäoline.

TABEL 30: VASTAJATE SKOORIDE OSAKAAL HUVIKOOLIDE KAUPA (N=151)

HUVIKOOL/HINNANG	2	3	5	7	8	9	10
Karksi-Nuia Muusikakool	0%	0%	0%	0%	33%	0%	67%
Karksi-Nuia Spordikool	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
Tarvastu Muusika- ja Kunstikool	0%	6%	6%	25%	6%	6%	50%
Viljandi Huvikool	2%	0%	5%	2%	17%	12%	62%
Viljandi Kunstikool	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
Viljandi Muusikakool	0%	0%	0%	4%	4%	16%	76%
Viljandi Spordikool	0%	0%	0%	5%	25%	13%	57%

Põhjendused hinnangule: Tarvatu Muusika- ja Kunstikool:

"Laps käib küll alles kunstikooli eelkoolis aga on väga rahul ja ootab seda päeva alati."

"Lapsele mugav, oma kooli juures."

"Lapsi vähe ja tegeletakse väga personaalselt."

"Õpiprogramm pole tugev."

"Väga heal tasemel õpetajad. Oma ala entusiastid."

Viljandi Huvikool:

"Igaüks leiab valikust meelepärase ringi ja juhendajad on kõik oma ala fanaatikud ja teevad oma tööd südamega."

"Juhendajad on väga head."

"Kõik toimib hästi."

"Kunstiline ja esteetiline pool on ajale jalgu jäämas, tehniline pool vast parem."

"Laps iga ringiga rahuke alati jäänud."

"Meil on väga hea kitarriõpetaja huvikoolis."

"Minu kogemused erinevate ringide metoodikaga on andnud minu 3le lapsele piisavalt palju, et täita oma unistusi ning arendada end huvipakkuvaks valdkonnas."

"Olen vot 10 punkti rahul :)"

"Toetavad ja asjalikud õpetajad."

"Tore kool."

"Väga palju valikut ja sõbralik ning professionaalne õhkkond."

Viljandi Muusikakool:

"Laps tunneb ennast sel hästi, samuti näen arengut valitud pillimängu omandamisel."

"Lapsesõbralik, väga head ja professionaalsed õpetajad, hea kommunikatsioon, üliägedad kontserdid jm"

"Meeldivad töötajad, hea info liikuvus, laps on õpetajatega rahul."

"Meile on väga sõbralikud õpetajad sattunud. Lisaks aitavad nad lapsel ka keerulisemaid asju mängulisel viisil õppida. Ühe punkti võtsin seepärast maha, et ma tegelikult ei kujutanud ette, milline pühendumine muusikakooli astumine on."

"Muusikaline haridus on kõigile lastele arenguks väga oluline. Õpetaja on väga tore!"

"Positiivne, soosiv keskkond lapse mitmekülgseks arenguks."

"Professionaalne, meeldiv, paindlik, sõbralik ja ilus maja."

"Suurepärane kool. Professionaalsed õpetajad. Koht, mis on lastele rohkem kui teine kodu."

"Väga hea muusikahariduse saamiseks parim kool. Aitab kujundada lapsel minu jaoks õigeid väärtushinnanguid."

Viljandi Spordikool:

"Alati saab paremini."

"Duširuumid spordikoolis vajavad hädasti remonti!"

“Hea asukoht, mõistlik kuumaks, head treenerid!”

“Hea sportlik haridus, head treeneri ja treenimisvõimalused.”

“Head treenerid, inimlik suhtlus.”

“Kommunikatsioon võiks parem olla treeneri ja lastevanemate vahel.”

“Laps käib meelsasti ja probleeme pole ning treener vastutulelik.”

“Mitmekülgsete valikutega spordikool.”

“Palju erinevaid erialasid, millega laps tegeleda saab.”

“Professionaalne treeneritöö ja võimalus omandada oskused soovitud spordialal.”

“Väga hea ja professionaalne treener.”

“Väga head ja pühendunud treenerid.”

“Väga head treenerid.”

Küsimus 3: “Palun kirjeldage, kui olulist rolli mängivad alltoodud kriteeriumid Teie rahulolule oma lapse huvikooliga?”

TABEL 31: HINNANG RAHULOLU MÕJUTAVATELE KRITEERIUMITELE (N=151)

KRITEERUM/HINNANG	EI OLE ÜLDSE OLULINE	PIGEM EI OLE OLULINE	EI OSKA ÖELDA	PIGEM ON OLULINE	VÄGA OLULINE
Lapse areng	0,0%	0,0%	0,0%	24,5%	75,5%
Õppetingimused (ruumid, õppevahendid)	0,0%	0,7%	1,3%	45,7%	52,3%
Pedagoogi/juhendaja professionaalsus	0,0%	0,0%	0,0%	10,6%	89,4%
Huvikooli asukoht kodu või kooli lähedal	0,7%	12,6%	3,3%	44,4%	39,1%
Transpordiühendus huvikooliga	6,7%	13,3%	9,3%	34,0%	36,7%
Õppetasu	0,7%	13,9%	8,0%	47,0%	30,5%
Kommunikatsioon	0,0%	0,0%	3,3%	38,4%	58,3%
Huviringi toimumise aeg	0,0%	0,7%	0,0%	31,8%	67,6%

TABEL 32: % VASTAJATEST REGISTREERITUD ELUKOHA ALUSEL, KELLE JAOKS ON TRANSPORDIÜHENDUS HUVIKOOLIGA OLULINE VÕI VÄGA OLULINE.

VASTAJA ELUKOHT/ TRANSPORDIÜHENDUS	OLULINE/VÄGA OLULINE
Mulgi vald	83%
Põhja-Sakala vald	88%
Viljandi linn	66%

VASTAJA ELUKOHT/ TRANSPORDIÜHENDUS	OLULINE/VÄGA OLULINE
Viljandi vald	76%
Muu (Lääne-Virumaa)	100%

TABEL 33: % VASTAJATEST REGISTREERITUD ELUKOHA ALUSEL, KELLE JAOKS HUVIKOOLI ASUKOHT ON OLULINE VÕI VÄGA OLULINE

VASTAJA ELUKOHT/ HUVIKOOLI ASUKOHT	OLULINE/VÄGA OLULINE
Mulgi vald	83%
Põhja-Sakala vald	50%
Viljandi linn	88%
Viljandi vald	80%
Muu (Lääne-Virumaa)	100%

Muud olulised kriteeriumid, mis mõjutavad rahulolu huvikooliga (antud kommentaaridena):

Viljandi Muusikakool:

“Paindlikkus: võimalus tunniaega nihutada ja muud erikokkulepped.”

“Võimalus tunni algust oodates muusikakoolis oodata mitte tänaval või kaubanduskeskuses olla. Leidub vaikseid nurgakesi kus tegeleda õppetööga.”

Viljandi Spordikool:

“Head trennikaaslased, hea grupitöö - väga oluline.”

“Kuna huvikool on kaugel ja trennid õhtul siis ei sobi busside ajad aga kuna lapse areng on oluline siis tuleb ise transportida.”

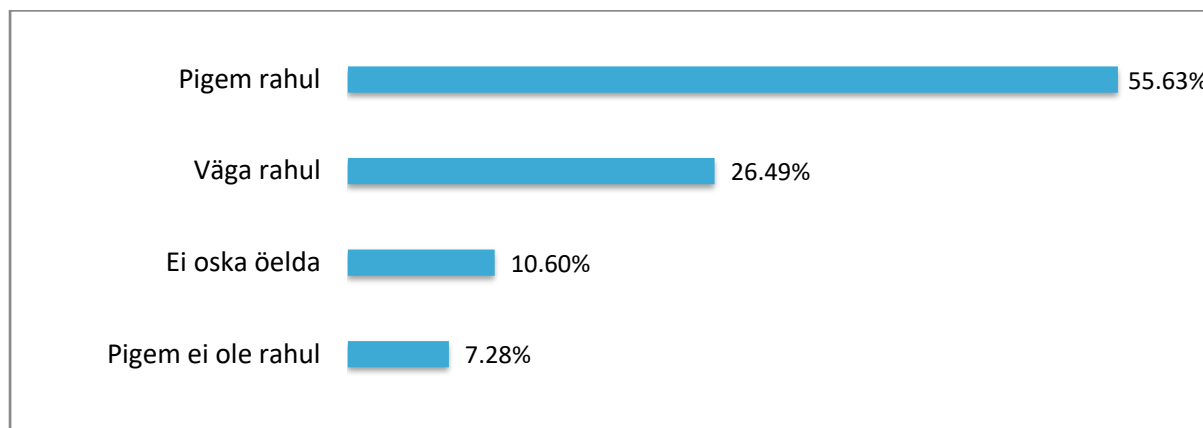
“Oluline on ka rühmade kokkupanemise nii vanuse kui kogemuse põhjal.”

“Väga tähtis kuidas trenni jõuda maalt.”

Küsimus 4: “Kuidas hindate oma rahulolu täna Viljandi maakonnas pakutavate laste huviringide/trennide valikuga?”

JOONIS 3: "KUIDAS HINDATE OMA RAHULOLU TÄNA VILJANDI MAAKONNAS PAKUTAVATE LASTE HUVIRINGIDE/TRENNIDE VALIKUGA?" (N=151)

TABEL 34: LAPSEVANEMATE HINNANG OMA RAHULOLULE VILJANDI MAAKONNAS PAKUTAVATE HUVIRINGIDE/TRENNIDE VALIKULE, % VASTAJATEST REGISTREERITUD ELUKOHA ALUSEL NING KOONDHINNANG KOGU VALIMI PEALE (N=151)

HINNANG/ELUKOHT	MULGI VALD	MUU: LÄÄNE-VIRUMAA	PÕHJA-SAKALA VALD	VILJANDI LINN	VILJANDI VALD	KOONDHINNANG
Ei oska öelda	0%	0%	13%	10%	13%	11%
Pigem ei ole rahul	0%	0%	0%	3%	17%	7%
Pigem rahul	50%	0%	63%	56%	57%	56%
Väga rahul	50%	100%	25%	31%	13%	26%
Hinnang elukoha alusel	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Küsimus 5: "Milliseid huvitegevusi Te veel sooviksite oma lapsele/lastele? Palun kirjeldage lühidalt."

Viljandi linn:

- Ujumine (4)

- Üldfüüsiline trenn (4):

"Kehalise aktiivsusega üldarendav treening nooremale kooliastmele, kuid mitte spetsialiseerumisega mingile kindlale spordialale."

"Üldfüüsiline, kus laps saaks joosta, hüpata ja tegeleda liikumisega, ilma, et keegi kritiseeriks palju jõuab ja ei seataks mingeid norme."

"Võiks olla ka midagi sportlikku teismeliste, mis pole ilmtingimata suunatud ainult tulemuste saavutamiseks. Nt jooga või matkamised."

- Võitluskunstid (3): Karate, TaiChi, Ba Qua

- Eelkooliealistele üldarendavaid trenne (3):

"Valikut ju on, aga suurematele. 3-4-aastastele võiks rohkem võimalusi olla, nii spordi- kui muude ringide osas."

- **Tantsutrennid** (3), sealhulgas ka poistele, peotants

- **Rahvatants** (2), sealhulgas ka poistele

Lisaks toodi välja ka: barkuuritrenn, batuudikeskus, digidisain, tsirkusering, kitarriklass, kokakool, saalihoki, matkaring, LEGO-ring, müramise - ronimise trenn, Remote Control mudelautode valmistamine, näitering.

Viljandi vald:

- **Tantsutrenn, tüdrukutele liikumistrenne** (6):

“Tarvastu Gümnaasiumisse tüdrukute liikumistrenne, näiteks tants vmt.”

“Tarvastus ehk Mustlas võiks olla tüdrukutele sportimisvõimalusi rohkem just treeningute näol.”

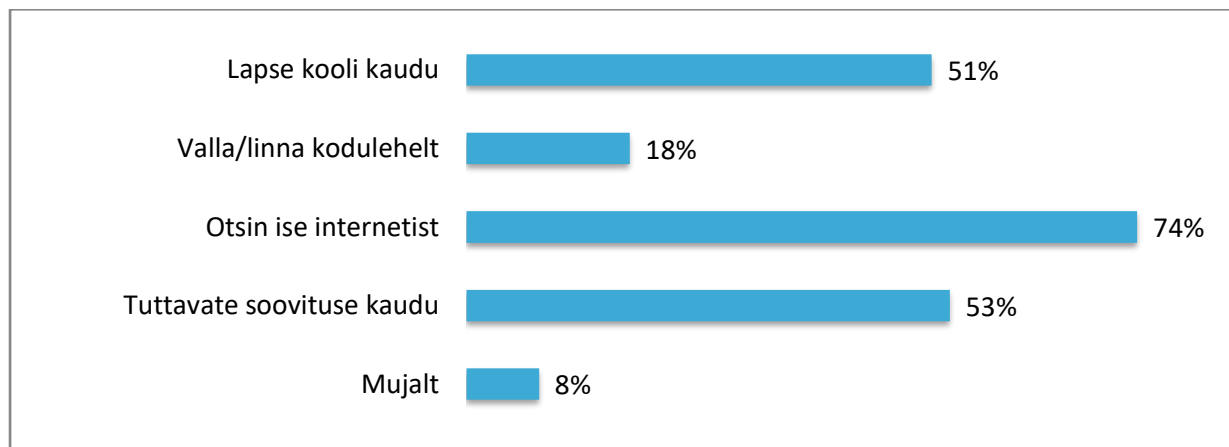
- **Üldfüüsiline trenn:**

“Puudu on huviringid, mis toetaks huvi tekkimist. Näiteks kui on laps, kel on huvi ja tervise mõttes vajadus liikuda, kuid tal pole huvi tegeleda võistlusspordiga ega treenida nii nagu sooviks saada profi-sportlaseks. Kui laps soovib üle saada vee-hirmust, siis lahendust pole. Ujumise trennid on vaid neile, kes on juba üle keskmise andekad ja osavad. Vaja oleks ka neid ringe ja trenne, mis toetaks üldist huvi ja laiendaks lapse võimekust nendes alades, milles ta on pigem nõrk.”

Lisaks toodi välja: soololaul, ballett, ujumine, ilu-uisutamine, võitluskunstid, maadlus, poks, eelkooliealistele sportlikke tegevusi, loodusering, noored tehnikud, fotograafia, näitering, teadusering, vehklemine, võõrkeeled.

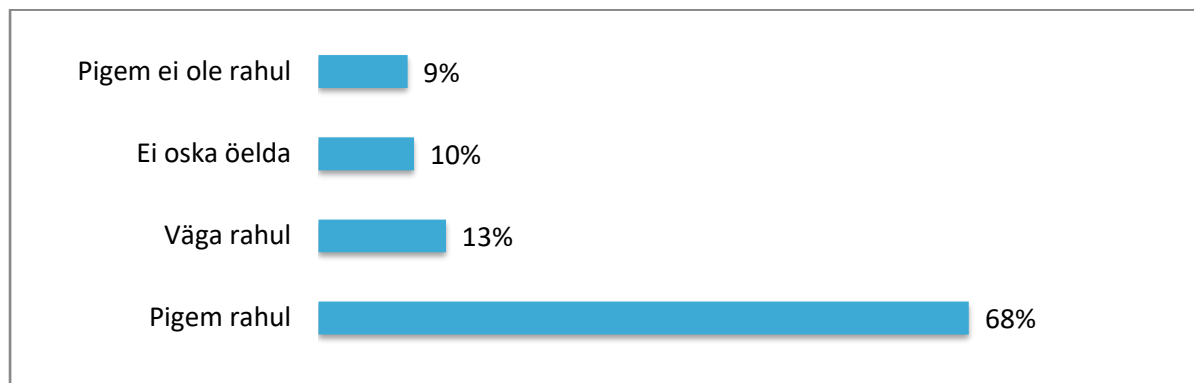
Küsimus 6: “Kust saate infot Viljandi maakonnas lastele pakutavate huviringide/trennide kohta? Palun märkige ära kõik variandid, kust infot leiate.”

JOONIS 4: ALLIKAD, KUST LAPSEVANEMAD SAAVAD INFOT MAAKONNAS PAKUTAVATE HUVIRINGIDE KOHTA (N=151)

Küsimus 7: “Kuidas hindate oma rahulolu huvihariduse korraldusega oma vallas/linnas?”

JOONIS 5: KUIDAS HINDATE OMA RAHULOLU HUVIHARIDUSE KORRALDUSEGA OMA VALLAS/LINNAS?

TABEL 35: LAPSEVANEMATE HINNANG OMA RAHULOLULE VIJANDI MAAKONNAS HUVIHARIDUSE KORRALDUSEGA, % VASTAJATEST REGISTREERITUD ELUKOHA ALUSEL NING KOONDHINNANG KOGU VALIMI PEALE (N=151)

HINNANG/ELUKOHT	MULGI VALD	MUU: LÄÄNE-VIRUMAA	PÕHJA-SAKALA VALD	VIJANDI LINN	VIJANDI VALD	KOONDHINNANG
Ei oska öelda	0%	0%	25%	7%	15%	10%
Pigem ei ole rahul	17%	0%	25%	3%	17%	9%
Pigem rahul	33%	0%	50%	74%	63%	68%
Väga rahul	50%	100%	0%	16%	4%	13%
Hinnang elukoha alusel	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Põhjendused:

“Ma pole end kogu huvihariduse korraldusega kurssi viinud.”

“Alati saab paremini, kuid nurinaks pole põhjust.”

“Minu jaoks on oluline, et laps oleks trenni ja treeneriga rahul. Ja seda ta on.”

“Valikuid võiks olla rohkem.”

“Minu laps on saanud tegeleda täpselt sellega millega soovib. Kodu lähedal.”

“Sooviks ühtsemat info jagamist, et ei peaks iga ringi kohta erinevas allikast infot saama.”

“Enam-vähem kõik alad on kaetud ja juhendajad profid.”

“Rahastus võiks olla suurem, et tagada juhendajatele motiveeriv töötasu.”

“Piisavalt valikuid erinevateks ringideks.”

“Olen rahul erahuvihariduses pakutavaga, mida siin ei küsita.”

Küsimus 8: "Mis on Teie jaoks huvikooli valikul kõige olulisemad aspektid? Palun pange alltoodud märksõnad tähtsuse järjekorda."

TABEL 36: I KOHT - PROFESSIONAALNE JUHENDAJA (68,9%), ELUKOHA ALUSEL NING KOONDHINNANG KOGU VALIMI PEALE

HINNANG/ELUKOHT	MULGI VALD	MUU (LÄÄNE-VIRUMAA)	PÕHJA-SAKALA VALD	VILJANDI LINN	VILJANDI VALD	KOONDHINNANG
1	50,0%	100,0%	75,0%	77,8%	52,2%	68,9%
2	16,7%	0,0%	12,5%	6,7%	28,3%	13,9%
3	16,7%	0,0%	0,0%	3,3%	4,3%	4,0%
4	0,0%	0,0%	0,0%	2,2%	6,5%	3,3%
5	16,7%	0,0%	12,5%	10,0%	8,7%	9,9%
Hinnang elukoha alusel	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

TABEL 37: II KOHT - KORRALIKUD JA HUVIALA JAKS SOBIVAD RUUMID NING ÕPPEVAHENDID (46,4%), ELUKOHA ALUSEL NING KOONDHINNANG KOGU VALIMI PEALE

HINNANG/ELUKOHT	MULGI VALD	MUU (LÄÄNE-VIRUMAA)	PÕHJA-SAKALA VALD	VILJANDI LINN	VILJANDI VALD	KOONDHINNANG
1	0,0%	0,0%	0,0%	3,3%	10,9%	5,3%
2	33,3%	100,0%	37,5%	56,7%	28,3%	46,4%
3	50,0%	0,0%	25,0%	20,0%	23,9%	22,5%
4	16,7%	0,0%	25,0%	14,4%	28,3%	19,2%
5	0,0%	0,0%	12,5%	5,6%	8,7%	6,6%
Hinnang elukoha alusel	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

TABEL 38: III KOHT - ASUKOHT KODU/KOOLI LÄHEDAL (35,8%), ELUKOHA ALUSEL NING KOONDHINNANG KOGU VALIMI PEALE

HINNANG/ELUKOHT	MULGI VALD	MUU (LÄÄNE-VIRUMAA)	PÕHJA-SAKALA VALD	VILJANDI LINN	VILJANDI VALD	KOONDHINNANG
1	33,3%	0,0%	12,5%	7,8%	15,2%	11,3%
2	16,7%	0,0%	25,0%	23,3%	19,6%	21,9%
3	0,0%	100,0%	37,5%	38,9%	32,6%	35,8%
4	16,7%	0,0%	12,5%	20,0%	17,4%	18,5%
5	33,3%	0,0%	12,5%	10,0%	15,2%	12,6%
Hinnang elukoha alusel	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

TABEL 39: IV KOHT - MADAL TASU (29,1%/44 VASTAJAT), ELUKOHA ALUSEL NING KOONDHINNANG KOGU VALIMI PEALE

HINNANG/ELUKOHT	MULGI VALD	MUU (LÄÄNE-VIRUMAA)	PÕHJA-SAKALA VALD	VILJANDI LINN	VILJANDI VALD	KOONDHINNANG
1	16,7%	0,0%	0,0%	4,4%	15,2%	7,9%
2	16,7%	0,0%	0,0%	7,8%	15,2%	9,9%
3	16,7%	0,0%	25,0%	25,6%	17,4%	22,5%
4	33,3%	100,0%	12,5%	31,1%	26,1%	29,1%
5	16,7%	0,0%	62,5%	31,1%	26,1%	30,5%
Hinnang elukoha alusel	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

TABEL 40: V KOHT - HÄSTI KORRALDATUD TRANSPORDIÜHENDUS (40,4%/61VASTAJAT), ELUKOHA ALUSE NING KOONDHINNANG KOGU VALIMI PEALE

HINNANG/ELUKOHT	MULGI VALD	MUU (LÄÄNE-VIRUMAA)	PÕHJA-SAKALA VALD	VILJANDI LINN	VILJANDI VALD	KOONDHINNANG
1	0,0%	0,0%	12,5%	6,7%	6,5%	6,6%
2	16,7%	0,0%	25,0%	5,6%	8,7%	7,9%
3	16,7%	0,0%	12,5%	12,2%	21,7%	15,2%
4	33,3%	0,0%	50,0%	32,2%	21,7%	29,8%
5	33,3%	100,0%	0,0%	43,3%	41,3%	40,4%
Hinnang elukoha alusel	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Küsimus 9: "Kui Teie jaoks on huvikooli valikul oluline veel mõni aspekt lisaks ülaltoodud märksõnadele, siis palun märkige see siia koos lühikese põhjendusega."

- Lapse huvi (2)

- Õppekorraldus (2):

"Lapse arengut toetav kooli üldmeelsus, mis algab juhtkonnast"

- Kogukonnatunde tekitamine lastes (2)

- Heas suhtlemisoskusega ja professionaalne juhendaja/treener (2):

"Pika aja jooksul olen märganud, et vana tõde peab paika -- kõik oleneb õpetajast. See tähendab, et ka suvalise ala juurde võib pidama jääda, kui juhendaja on sädemega inimene, ning lemmikalast jäädakse vahel kõrvale, kuna õpetaja isiksus ei toeta tegevust absoluutselt."

- Kommunikatsioon kooli ja kodu vahel (2)

- Toimumise kellaajad (2):

“Paindlikus aegade puhul.”

“Toimumise kellaajad, kuna sõltume maakonna bussiliiklusest.”

- Silmaringi laiendamine/huvi tekitamine:

“Laste huvi suurendamine spordi- ja muu huvihariduse vastu. Silmaringi laiendamine.”

- Treeningkaaslased:

“Trenni saab teha ka lähemal ja tasuta, aga puudub tasemele vastav omavanuste võistkond.”

- Turvalisus

“Et oleksid kaamerad ebameeldivuste vältimiseks.”

- Valikut ka erivajadustega lastele:

“Tuttava lapse kaudu näen, et erivajadustega lastele on valik väike. Neile võiks ka midagi toimuda, mis ei oleks vaid nende enda kooli õpetaja entusiasmile ehitatud.”

- Stressivaba keskkondilma saavutusnõudeta:

“Viljandi huvikooli puhul sobib mulle see, et seal ei ole ebanormaalset kõrget saavutusnõuet. Lapse areng toimub stressivabalt, ta ei pea olema kõige parem.”

Küsimus 10: “Millised eeldused peaksid olema täidetud, et valiksite oma lapse huvitegevuse asukohaks Viljandi linna?” Palun valige kõik vastusevariandid, mis on Teie jaoks olulised.

TABEL 41: VILJANDI LINNAS PAIKNEVA HUVIKOOLI VALIKU KRITERIUMID VASTAJATE ELUKOHA ALUSEL + KOONDHINNANG KOGU VALIMI PEALE

EELDUSED/ELUKOHT	MULGI VALD	MUU (LÄÄNE-VIRUMAA)	PÕHJA-SAKALA VALD	VILJANDI LINN	VILJANDI VALD	KOONDHINNANG
Huvitegevus toimub nädalavahetustel	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	6,5%	2,7%
Hästi korraldatud transpordiühendus	66,7%	100,0%	37,5%	8,9%	50,0%	25,8%
Väiksem tasu võrreldes praegusega	16,7%	0,0%	12,5%	14,4%	26,1%	17,9%
Mitmekülgsem huvialade valik	16,7%	0,0%	50,0%	27,8%	39,1%	31,8%
Professionaalsed juhendajad	50,0%	100,0%	62,5%	41,1%	47,8%	45,0%
Minu lapse huvitegevus asub juba Viljandi linnas	33,3%	0,0%	75,0%	94,4%	56,5%	78,8%
Muu	16,7%	0,0%	0,0%	1,1%	10,9%	4,6%

Küsimus 11. Kas Teil on veel soovitusi või ettepanekuid huvihariduse- ja huvitegevuse arendamiseks Viljandi maakonnas/Teie vallas/linnas?

Mulgi vald:

“Paremini võiks olla lahti seletatud huviharidusega kaasuvad vallast saadav rahastus (varustuse ostmise, võistluste tasud jne).”

“Transport on väga oluline.”

Viljandi linn:

“Viljandi Spordikool võiks parandada kommunikatsiooni (suhtlus ja info jagamine lapsevanematele/õpilastele, Stuudiumi kasutamine efektiivsemalt) ja treenimistingimusi (spordikooli vana osa).”

“Huvikooli õpetajate palk väärlikaks!”

“Suhtlus üldhariduskooliga, laps jõuaks pärast kooli huviringi minna. Väga tihti, oleneb klassist, lähuvad üldhariduskoolis päevad pikemaks ja lapsed ei jõua huviringidesse.”

“Tõstke huviõpetajate palku. Häbiväärselt madal on.”

“Viljandi linn võiks kogu huviharidust (nii munitsipaali kui ka era) võrdselt kohelda, tunnustada, reklaamida jne.”

“Viljandi linnas või maakonnas tuleks võimaldada lastele ka ujumistrenni, mitte ringitegevusena vaid ka treeninguna. On piinlik, et lastel selline võimalus siin puudub.”

Viljandi vald:

“Eelkooliealsetele pakutavate ringide info ühtselt koos, paremini leitav.”

“Keeruline on, kui lapsel on erinevad huvid, leida lahendusi, enamus trenne 2-3*nädalas ja mitu trenni päevas oleks liiga koormav.”

“Liikumine, muusika, kunst, robotika jne - need kõik võiks olla avatud ka sellise võimekuse ja suhtumisega lastele, kes ei soovi saada sportlaseks ega kunstnikuks ega teadlaseks vaid tahavad lihtsalt (ilma et neid jällegi stressitekitaval moel pingeritta sätitaks ja hinnetega hinnataks nagu tavakoolis) katsetada valdkondi, saada tuttavaks teiste klasside ja teiste koolide lastega ja tunda oma tegevustest ja kogemustest rõõmu.”

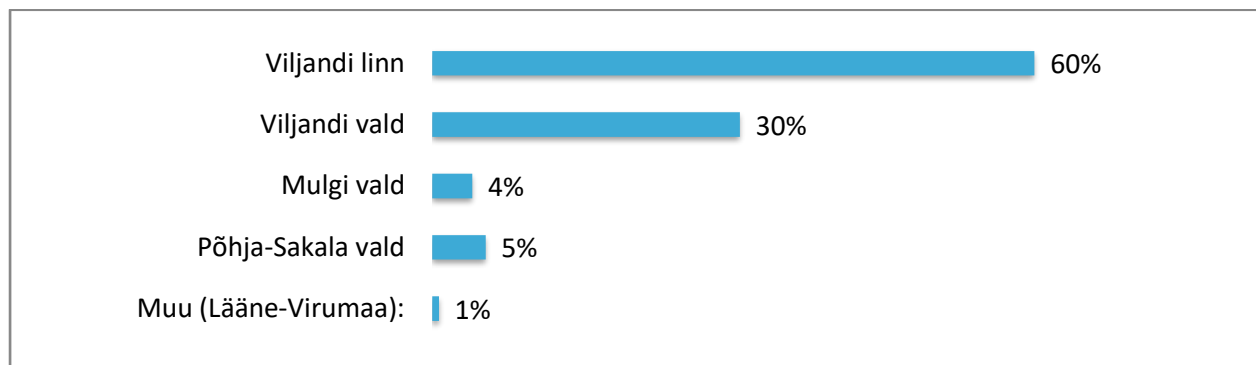
“Linn (vald toetab) peaks ka toetama erahuviharidust, kui tal endal antud eriala pole.”

“Meile kõige lähem on käia ikkagi Viljandis, kuna seal on valikuvõimalusi rohkem, mis huviring last parasjagu huvitab. Vallas ei toimu midagi.”

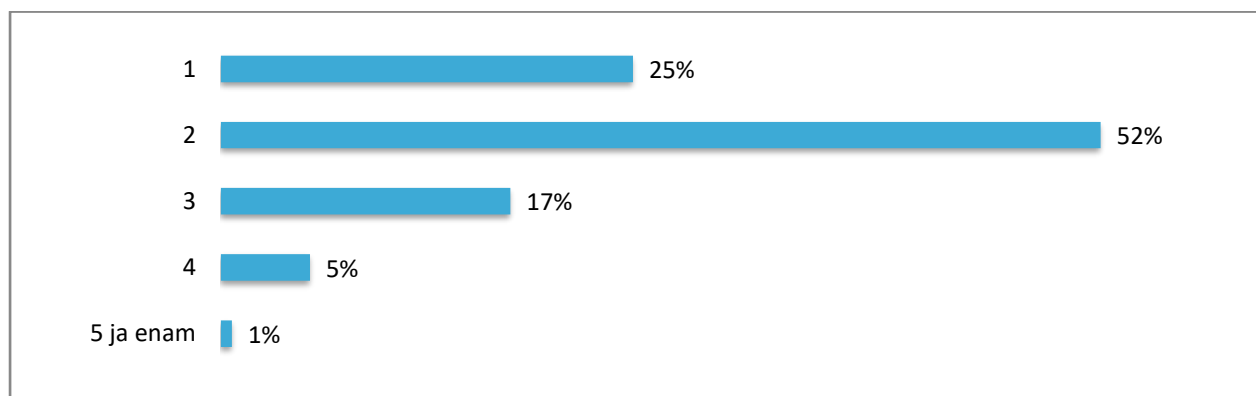
“Sporti võiks olla rohkem, mis sobiks tüdrukutele.”

VASTAJATE TAUSTAANDMED

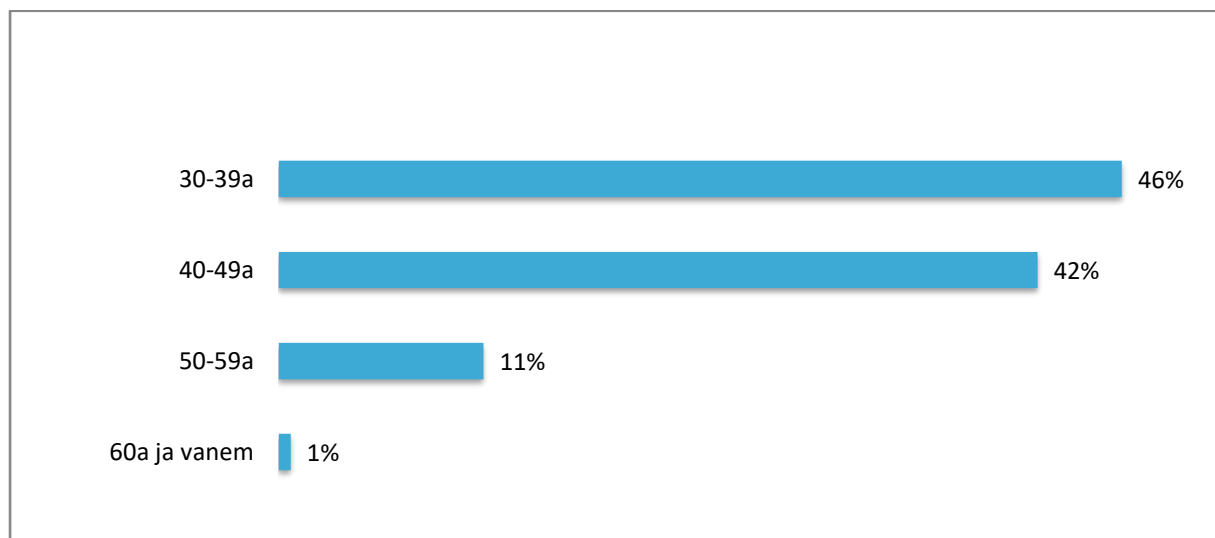
Küsimus 12: Mis on Teie registreeritud elukoht?

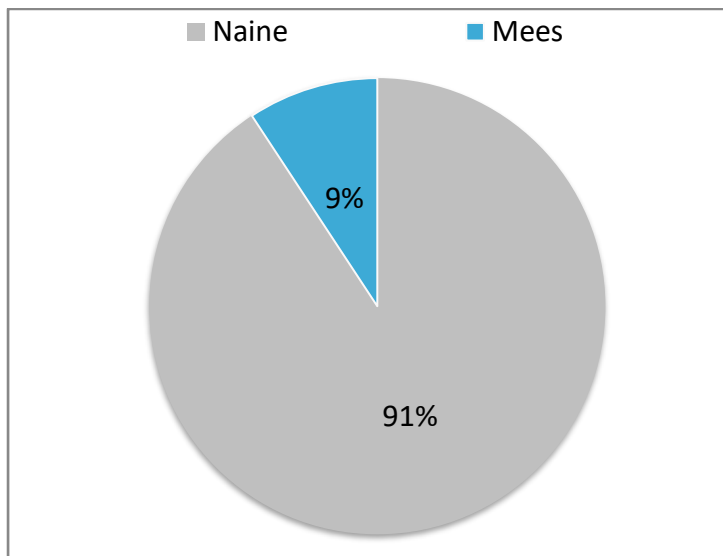
Küsimus 13: Mitu last (vanuses kuni 19a) kasvab Teie peres?

Küsimus 14: Teie vanus:

Küsimus 15: Teie sugu:

LISA 3. VIJANDI MAAKONNA MUNITSIPAALHUVIKOOLIDE EELARVED JA TÄITMINE (2020 JA 2021)

OMAAVALITSUS/EELARVEPERIOOD	EELARVE 2020	TÄITMINE 2020	EELARVE 2021	TÄITMINE 2021
PÕHJA-SAKALA VALD				
Võhma Muusikakool	-63000,63	-59620,01	-68755	-62858,2
Tööjõukulud	-56862,63	-56130,09	-57753	-55487,1
Majandamiskulud	-8638	-3489,92	-11002	-7371,1
Põhitegevuse tulud	2500	2340	2500	273
Suure-Jaani Gümnaasiumi Huvikool	-115308	-104706,46	-102804	-96721,83
Tööjõukulud	-108908	-101341,89	-97617	-100 995,80
Majandamiskulud	-15900	-12099,32	-14687	-3 803,59
Põhitegevuse tulud	9500	8734,75	9500	8 069,00
MULGI VALD				
Abja Muusikakool	-141620	-137528,32	-140978	-121128,98
Tööjõukulud	-145158	-143623,39	-146158	-128003,77
Majandamiskulud	-8512	-6 959,13	-11245	-8332,51
Põhitegevuse tulud	12050	13 054,20	16425	15207,3
Karksi-Nuia Muusikakool	-165574	-159395,66	-160582	-130661,36
Tööjõukulud	-158 857	-153344,69	-159812	-131700,76
Majandamiskulud	-16122	-13925,38	-12130	-7358,23
Põhitegevuse tulud	9405	7874,41	11360	8397,63
Karksi-Nuia Spordikool	-31751	-26711,52	-34196	-31401,5
Tööjõukulud	-31804	-29753,38	-36286	-34049,91
Majandamiskulud	-2927	-1069,34	-3410	-1748,69
Põhitegevuse tulud	2980	4111,2	5500	4397,1
VIJANDI VALD				
Tarvastu Muusika- ja Kunstikool	-184530	-166595,46	-196580	-127372,61
Tööjõukulud	-164690	-22 088,20	-33950	-21098,89
Majandamiskulud	-33340	-153019,21	-173970	-113789,23
Põhitegevuse tulud	13500	8511,95	11340	7515,51
VIJANDI LINN				
Viljandi Huvikool	-191545	-222266,89	-333965	-235761

OMAVALITSUS/EELARVEPERIOOD	EELARVE 2020	TÄITMINE 2020	EELARVE 2021	TÄITMINE 2021
Tööjõukulud	-203238	-203146,97	-200875	-187780
Majandamiskulud	-66561	-93439,63	-193572	-105947
Põhitegevuse tulud	78254	74319,71	60482	57966
Viljandi Spordikool	-600630	-584906,18	-602751	-551149
Tööjõukulud	-605801	-608756,12	-619558	-618904
Majandamiskulud	-280685	-250674,52	-290690	-254793
Põhitegevuse tulud	285856	274524,46	307497	322548
Viljandi Kunstikool	-106211	-147574,38	-156868	-159955
Tööjõukulud	-120284	-122656,26	-121486,08	-124251
Majandamiskulud	-15781	-59433,14	-65037,92	-73466
Põhitegevuse tulud	29854	34515,02	29656	37762
Viljandi Muusikakool	-448706	-479319,3	-492392	-495649
Tööjõukulud	-480100	-475042,11	-487665	-486590
Majandamiskulud	-58208	-94457,09	-108760	-115050
Põhitegevuse tulud	89 602	90 179,9	104 033	105 991

LISA 4. VIJANDI MAAKONNA MUNITSIPAALHUVIKOOLIDE KULUD, TULUDE OSAKAAL JA KULU ÕPILASE KOHTA (2020 JA 2021)

OMAAVALITSUS (ÕPILASTE ARV 2020/2021)/EELARVEAASTA	2020	2021
PÕHJA-SAKALA VALD		
Võhma Muusikakool (25)		
Eelarve täitmine kokku	-59620,01	-62858,2
Tulude osakaal eelarves (%)	3,9	0,43
Kulu õpilase kohta	-2384,8	-2514,3
Suure-Jaani Gümnaasiumi Huvikool (87)		
Eelarve täitmine kokku	-113441,21	-104799,39
Tulude osakaal eelarves (%)	7,7	7,7
Kulu õpilase kohta	-1 303,9	-1204,59069
MULGI VALD		
Abja Muusikakool (80)		
Eelarve täitmine kokku	-150582,5	-136336,3
Tulude osakaal eelarves (%)	8,7	11,2
Kulu õpilase kohta	-1882,3	-1704,2
Karksi-Nuia Muusikakool (50)		
Eelarve täitmine kokku	-167270,1	-139059,0
Tulude osakaal eelarves (%)	4,7	6,0
Kulu õpilase kohta	-3345,4	-2781,2
Karksi-Nuia Spordikool (47)		
Eelarve täitmine kokku	-30822,7	-35798,6
Tulude osakaal eelarves (%)	13,3	12,3
Kulu õpilase kohta	-655,8	-761,7
VIJANDI VALD		
Tarvastu Muusika- ja Kunstikool (123)		
Eelarve täitmine kokku	-175 107,4	-134 888,1
Tulude osakaal eelarves (%)	4,9	5,6
Kulu õpilase kohta	-1 423,6	-1096,7
VIJANDI LINN		
Viljandi Huvikool (379)		

OMAAVALITSUS (ÕPILASTE ARV 2020/2021)/EELARVEAASTA	2020	2021
Eelarve täitmine kokku	-296 586,6	-293 727,0
Tulude osakaal eelarves (%)	25,0	19,7
Kulu õpilase kohta	-782,6	-775,0
Viljandi Spordikool (848)		
Eelarve täitmine kokku	-859430,64	-873697
Tulude osakaal eelarves (%)	31,9	36,9
Kulu õpilase kohta	-1 013,5	-1030,3
Viljandi Kunstikool (228)		
Eelarve täitmine kokku	-182 089,4	-197717,0
Tulude osakaal eelarves (%)	19,0	19,1
Kulu õpilase kohta	-798,6	-867,2
Viljandi Muusikakool (300)		
Eelarve täitmine kokku	-569499,2	-601640
Tulude osakaal eelarves (%)	15,8	17,6
Kulu õpilase kohta	-1 898,3	-2005,5